

Wendagbees Jezu tōn qeé Jāan wláan o

Evangile de Jésus selon Jean



© 2022 WYCLIFFE BENIN & L'ASSOCIATION AYIZO-KOGBE NA YI NUKON

Wendagbeε Jezu tɔn qeé Jāan wláan ḡ

Xónúusóqótê

Wendagbeεwémáa xé ḡ, Jāan wê wláan. Mesédó wê e nyí, bo nâ kpó xé Jezu (Matíe 10.2). Nǔdító qeé dô Silî kpó Azî kpó sín xá lé mē lé wê e wláan wémáa ḡ sé dó. Đô wémáa xé ḡ mē ḡ, Jāan dêxle dô Jezu wê nyí Mawuxó ḡ (1.1), bɔ Mawuxó ḡ huzú gbetó bo wá nâ gbetó lé mē (1.14). E le dêxle dô Jezu jlé nǔ súsú bo dóxya dô acê Mawu tɔn kpó gigóó útɔn kpó dô kpó xé mí. Mǒ qokpó ḡ, wémáa xé ḡ dô xó dó qeé è wlé Jezu qó ḡ, qeé è kpláan ε yî hwenukɔn qó ḡ, qeé è ká ε dó Aklúzu ji qó ḡ, kpó qeé e fón zón kú qó ḡ kpó wú. Jāan le dô nǔ qěvő lé, bɔ Wendagbeεwémáa qělé qěbű má dô ge. Đô nǔ né lé mē, è mâ nǔji-awű qeé Jezu bló dô asídídá tēnme dô Kana ḡ, fñzñkú Laza tɔn sín tân, qeé Nikodému zɔn zǎn bo yî mâ Jezu qó ḡ... Jāan wláan wémáa xé ḡ, ná me bǐ na dî nǔ dô Jezu wê nyí Mesya ḡ, bo nyí Mawu-Ví ḡ ; bɔ me qeé na dî nǔ n'ε lé bǐ na mâ gbe mavɔ-mavɔ gbɔn jǐ útɔn (20.31). Amǒ, e má nyí nǔ qeé Jezu wâ lé bǐ wê Jāan wláan dó wémáa xé ḡ mē ge ; qó, meqé má kpewu bo na wláan bǐ ge (21.25).

Đee è má wémáa xé ḡ mē qó ḡ qie :

Xó qeé no ná wěziza, bo no ná gbe ḡ (1.1-18)

Jăan Yehwesinlenametó o kpó Jezu sín
ahwanvú nukontón lé kpó (1.19–51)
Nüji-awú qeé Jezu bló dô tōgun o mê lé (2–12)
Jezu sín nükplónme lé (13–17)
Deé è wlé Jezu dó o, kpó qeé e kú dó o kpó
(18–19)
Jezu fón zón kú, bo só úqé dóxya ahwanvú útón
lé (20–21)

Jeu wê nyí Xó ɔ

1 Có ná Mawu na dá gbe ɔ ɔ, Xó^N ɔ ko tiin. Xó ɔ ko dô kpó kpó Mawu kpó, bɔ Xó ɔ nyí Mawu.² Xó ɔ ko dô kpó kpó Mawu kpó, có bɔ Mawu dá nǔ bǐ.³ Ú ji wê Mawu gbɔn, bo dá nǔ bǐ ; Mawu má dá nǔdé ú mêt vo ge.⁴ Ú mêt wê gbe tê, bɔ gbe ɔ nɔ ná wěziza gbetó lé.⁵ Wěziza ɔ dî dô zinflu mêt, zinflu má ka yí i ge^N.

⁶ Mawu sé mëdék dô, è nɔ ylý me ɔ dî Jăan.⁷ Jăan nyí kúnnuđetó bo wá, bo na dê kúnnu ná wěziza ɔ. Né ɔ, me bǐ na dî nǔ gbɔn ji útɔn.⁸ E má nyí ú lɔsú wê nyí wěziza ɔ ge. Amő, e wá, bo na dê kúnnu ná wěziza ɔ.⁹ Wěziza né ɔ wê nyí wěziza nügbó nügbó qeé wá gbe ɔ mêt, bo dî dô gbetó lé bǐji ɔ.¹⁰ Xó ɔ ko dô gbe ɔ mêt xóxó, bɔ ú ji wê Mawu gbɔn bo dá gbe ɔ. Có ɔ, gbetó lé má nyó ε nyî ge.¹¹ E wá me útɔn lé me, bɔ me útɔn lé má ka yí i ge.¹² E dô mǒ có, me qeé yí i, bo dî nǔ n'ε lé bi ɔ, e ná é acê, ná é na huzú Mawu-ví.¹³ É má ka huzú Mawu-ví dî qeé è nɔ ji gbetó dô ɔ xá ge, alő gbɔn gbetó sín jodo mêt ge. Amő, é nyí Mawu-ví gbɔn jodo Mawu tɔn mêt.¹⁴ Xó ɔ wá huzú gbetó, bo wá nô mǐ mêt. E nɔ nyó xômë ganji, bo nɔ dî nügbó tawun. Mǐ mô gigóó útɔn, gigóó qeé Tá ɔ ná vĩ dokpónô útɔn ɔ.¹⁵ Jăan dê kúnnúu n'ε ; e zé gbe dô aga bo dî : « Me qeé xó un dî

^N **1.1** Jeu wê nyí Xó ɔ. ^N **1.5** Twinmêt qeé lé dî : zinflu má ka kpewu bo dû t'e ji ge.

Jǎan 1

ná mi bo dâ : "Mε qokpó dô godô bo jaa, mε o hú gǎn un ; dó, e ko tiin có bɔ un wá jɔ" o, mε o qie. »

¹⁶ Xômenyínyá útɔn daxó mē wê mǐ me bě mî dɔkun qeé nyí mǐtɔn o yí tê, bo mî fénú yí dó fénú ji. ¹⁷ Ðó, Moyízi ji wê Mawu ná mǐ sén lé gbɔn. Amǒ, Jezu Klisu ji wê e gbɔn, bo ná mǐ fénú kpó nügbó o kpó. ¹⁸ Mεdé má mî Mawu kpón gbedé ge. Vĩ qokpónâ qeé nyí Mawu, bo dô kpá xé Tó o hwebïnu o wê qê Tó o xlε.

Jǎan Yehwesinlenametó o dâ xó dó me qeé ú lɔsú nyí o wú

(Matié 3.1-12 ; Maki 1.2-8 ; Lwiki 3.1-6,15-18)

¹⁹ Jwifugán lé sé Avǒsannu-xwlemawutá lé kpó Levi-ví lé kpó dó zón Jeluzalému, ná é na yî kânbyɔ Jǎan dâ wê e nyí ja. ²⁰ Ðee é wá kânbyɔ ε o, e dâ xó jɔ xó, bo má hwlá xó qé é ge ; e twinmê ná é cédécédé bo dâ : « Má nyí nyε wê nyí Mesya o ge. » ²¹ Mε lé kânbyɔ ε dâ : « Bɔ diin o, menú wê a ka nyí ? Hi wê nyí Elî a ? » Jǎan yí gbe ná é bo dâ : « Éǒ, e má nyí nyε wê nyí Elî ge. » É lε kânbyɔ ε dâ : « Alǒ hi wê nyí Gbeyidjâtó Mawu tɔn o a ? » Bɔ e yí gbe ná é bo dâ : « Éǒ. » ²² Mε lé lε dâ n'ε dâ : « Bɔ menú wê a ka nyí tawun ? Mi qó na yî qó gbe na me qeé sé mǐ dó lé. Menú wê hi lɔsú a ka nyó ε dâ mí nyí. » ²³ Jǎan ka yí gbe ná é bo dâ : « Nyε wê nyí me qeé qo axwá dó qô gbëtotlo mē o bo nɔ dâ :

"Mi bló ali qó ná Aklunâ, " »

dî qeé gbeyidjâtó Ezayi ko dî wáyî dó o o. ²⁴ Falizyen délé dô me qeé è sé dó Jăan lé mê. ²⁵ É kânbyo ε dî : « A dî mí má nyi Mësyä o ge, mí má nyí Eli ge, mí má ka nyí Gbeyidjâtó Mawu tɔn o ge ; bɔ nûte wútú a ka dô yehwesin lê ná me lé o ? » ²⁶ Jăan yí gbe na é bo dî : « Nyé o, sîn wê un só dô yehwesin lê nyî ná mí o. Amă, me qokpó dô mi mêt, bɔ mi má nyó me qeé e nyí o nyî ge. ²⁷ Me o dô godô bo jaa, bɔ un má je xé bo na tún afôkpa útɔn lé sín kân ge. » ²⁸ Betani wê nû né lé dô jo tê o, dô Juden tâ o godô, dô fi qeé Jăan dô yehwesin lê ná me lé tê o.

Jăan Yehwesinlenametó o dî xó dó me qeé Jezu nyí o wú

²⁹ Ayîhongbe útɔn o, Jăan mî Jezu bɔ e jaa ε de, bo dî : « Mi kpɔn ! Lëngbóvú Măwu tɔn qeé no só hwe ke gbetó lé o qie. ³⁰ Ú xó wê un dî ná mi bo dî : "Mëdë dô godô bo jaa, me né o hú gă̄n un ; dô, e ko tiin có bɔ un wá jo." ³¹ Nyé Iosú un má nyó me qeé e nyí o nyî qáyí ge. Amă, Izlayéli sín tōgun o na mî tēn, bo nyó ε nyî wê zón bɔ un só sîn só dô yehwesin lê nyi na me lé o. » ³² Jăan dê kúnnúu bo dî : « Un mî bɔ Ye Mawu tɔn je tê zón jíxwé dî ahwanné xá, bo nô kpó xé ε. ³³ Nyé Iosú un má nyó me qeé e nyí o nyî qáyí ge. Amă, Măwu qeé sé un dó dî ma wá lê yehwesin na me lé kpó sîn kpó o, ú wê dî na un bo dî : "Me qeé ji a na mî bɔ Ye Măwu tɔn na je tê dó, bo na nô kpó xé o, ú wê na só Yesinsen só lê yehwesin nyi ná me lé." ³⁴ Nyé Iosú wê mî nû né o, bɔ un dê kúnnúu dî ú wê nyí Mawu-ví o. »

Ježu sín ahwanvǔ nukonton lé

(Matéie 4.18-22 ; Maki 1.16-20 ; Lwiki 5.1-11)

³⁵ Ayīhóngbe útɔn ɔ, Jǎan ko lε qđō fí dokpó ɔ kpó ahwanvǔ útɔn awe kpó. ³⁶ Đeeé Jǎan m̄ Jezu bɔ e wá qđō yī ɔ, e qđ : « Mi kpón ! Lěngbóvú Mǎwu tɔn ɔ qđie. » ³⁷ Đeeé Jǎan sín ahwanvǔ awe lε sê m̄ ɔ, é xodo Jezu. ³⁸ Jezu lílέ, bo m̄ qđ ahwanvǔ lε xodo mí. E kânbyɔ é qđ : « Nǚte mi qđo dín ɔ ? » Ahwanvǔ lε yí gbe n'ε bo qđ : « Hlabî, fí te a nɔ n̄ ? » Hlabî sín twinmē wê nyí 'Měsí'. ³⁹ Jezu yí gbe ná é bo qđ : « Mi wă, bo na kpón fí qđéé un nɔ n̄ ɔ. » Ahwanvǔ lε yī, bo m̄ fí qđéé e nɔ n̄ ɔ, bo n̄ ε de gbe né gbe. Gbadanu gan εne m̄e m̄ ɔ wê n̄ n̄ lε qđo jɔ ɔ. ⁴⁰ Andle qđéé nyí Sim̄ Piyees sín nɔv̄ ɔ qđō m̄e awe qđéé sê Jǎan sín xó, bo xodo Jezu lε m̄e. ⁴¹ E yī m̄ Jezu nɔv̄ útɔn Sim̄ hwě, bo qđ n'ε qđ : « M̄ m̄ Mesya ɔ. » Mesya sín twinmē wê nyí 'Klisu'. ⁴² Andle kpláan Sim̄ yī Jezu de, bɔ Jezu kpón Sim̄ tini-tini bo qđ n'ε qđ : « Hi wê nyí Sim̄, Jǎan sín v̄ ɔ. Am̄, è na nɔ yl̄ we qđ Sefasi. » Nyīkɔ n̄ ɔ sín twinmē wê nyí 'Zǎnnúu'.

Jeju ylś Filipu kpó Natanayéli kpó

⁴³ Ayīhóngbe útɔn ɔ, Jezu só gbетaa bo dō Galilê yî ɔ. E xôgo Filipu, bo dâ n'ε dâ : « Xodo un ! » ⁴⁴ Béтиzayidanu wê Filipu ka nyí ; tôxo dокpó né ɔ mê wê Jǎan kpó Andle kpó Icsú tónnó. ⁴⁵ Né ɔ godó ɔ, Filipu wá yî mî Natanyáeli bo dâ n'ε dâ : « Mǐ mî më qeé xó Moyízi dâ dô sénwémáa mî, bɔ qbeyidâtá Mawu tón lé Icsú dâ xó útɔn ɔ ; ú wê nyí Jezu

Nazalëtinu, Jozefu sín vĩ ḡ wê. »⁴⁶ Natanayéli kânbyɔ ε dŷ : « Nǔ ḡagbée qé ka na kpewu tón zón Nazalëti tō ḡ mêt a ? » Filipu ka yí gbe n'ε bo dŷ : « Wă, bo wá kpón. »⁴⁷ Đee Jezu mŷ Natanayéli jaa ḡ, e dŷ d'e wú dŷ : « Izlayéli-ví téwungbejú ḡokpó qie, e má nɔ hizi nǔ ge. »⁴⁸ Natanayéli kânbyɔ Jezu dŷ : « Nă a wâ qó bo nyó un nyî ? » Jezu yí gbe n'ε bo dŷ : « Hwenu qeé a qô figitínsá ḡ wê un ko mŷ we, hwěkpó Filipu wá ylý we. »⁴⁹ Bɔ Natanayéli dŷ n'ε dŷ : « Měsî, hi wê nyí Mawu-Ví ḡ, hi wê nyí axósú Izlayéli tón ḡ. »⁵⁰ Jezu dŷ n'ε dŷ : « Đee un dŷ ná we dŷ un mŷ we dŷ figitínsá ḡ wê zón bɔ a dŷ nǔ ; a má ka ko mŷ nǚqé ge, a na lë mŷ nǔ qeé hú gǎn mš lë ! »⁵¹ Jezu lë dŷ : « Εεη, ma dŷ nǚgbó ná mi, mi na wá mŷ bɔ jǐxwletínkáan ḡ na hun, bɔ wensagun Mǎwu tón lë na dŷ jǐxwé yî ḡ, bo na dŷ tê je dó nyε Gbëtoví ḡ ji ḡ. »

Jeju bló nǚji-awű nukonton ḡ dŷ asidídá tênm̄e dŷ Kana

2 Azän útɔn atângɔ ḡ gbe ḡ, è dŷ nyɔnû kpláan do Kana ḡ, dŷ Galilê kân mêt. Jezu sín nɔ dŷ têñ ḡ mêt.² È ylý Jezu kpó ahwanvű útɔn lë kpó lɔsú dó asidídá ḡ tênm̄e.³ Asidídá sín xwê ḡ hwenu ḡ, vëen wá vɔ ; bɔ Jezu sín nɔ wá dŷ ná Jezu dŷ : « Vëen dë má só dŷ é sí ge. »⁴ Jezu ka yí gbe n'ε bo dŷ : « Ançye, má nyí hi wê na dŷ nǔ qeé un na wâ ḡ ná un ge. Gan ce má ko xô ge. »⁵ Bɔ nɔ útɔn yî dŷ ná nǚqûqûmatá lë dŷ : « Mi bló nǔ qeé e na zón mi lë bě. »⁶ Dazën qeé è só zănnúu bló ná ḡ ayizën ka dŷ flén, bɔ Jwifu lë nɔ ba sîn dó é mêt, bo nɔ sla awű ná. Dazën

ɔ dəkpó ka nɔ hən sîn l̄tligo kânwe-kóo (100) mɔ. ⁷ Jezu q̄d ná nǚdûqûmatá lé q̄d : « Mi ba sîn gó dazén lé. » Bɔ nǚdûqûmatá lé ba sîn gó dazén lé d̄ewé d̄ewé. ⁸ Jezu q̄d ná é q̄d : « Diin ɔ, mi ba bo só yî ná nǚdûqûjikpóntó ɔ. » Bɔ é ba, bo só yî ná ε. ⁹ Nǚdûqûjikpóntó ɔ qđ sîn qeé ko huzú v̄eεn ɔ kpón. E má nyó fí qeé è hən v̄eεn ɔ zón ɔ nyî ge ; nǚdûqûmatá qeé ba sîn ɔ lé ka nyó ε. Nǚdûqûjikpóntó ɔ yl̄s asîsún̄ ɔ, ¹⁰ bo q̄d n'ε q̄d : « V̄eεn qagbeε ɔ w̄e me b̄i nɔ ná me je nukɔn. Bɔ hwenu qeé me qeé è yl̄s wá nǚdûtēnme lé nû káká bo mû ɔ w̄e è nɔ wá ná é v̄eεn qeé má nyó ganji ge ɔ. Amɔ, hi ɔ ka hən v̄eεn qagbeε ɔ wú káká wá je diin. » ¹¹ Nǔ nukɔntɔn qeé Jezu jlé ɔ né. Kana w̄e e jlé t̄e, d̄ô Galilê kân m̄e. Đeeé Jezu qđe hl̄jnhlón útɔn xl̄e qđ ɔ né, bɔ ahwanv̄ útɔn lé qđi nǚ n'ε. ¹² Né ɔ godó ɔ, Jezu kpó nɔ útɔn, nɔv̄ útɔn lé, kpó ahwanv̄ útɔn lé kpó wá yî Kapenawumu, bo n̄ flén ná azän kléwun qé.

Jezu nyâ nǚsâtó lé zón sînsenxɔ ɔ m̄e

(Matíe 21.12-13 ; Maki 11.15-17 ; Lwiki 19.45-46)

¹³ Xíxláqóxw̄e qeé Jwifu lé nɔ qđ ɔ s̄ekpó, bɔ Jezu yî Jeluzalému. ¹⁴ E m̄e nyibüsâtó lé, l̄engbósâtó lé kpó ahwanneşâtó lé kpó qđ sînsenxɔ^N ɔ m̄e. E l̄e m̄e akwácenametó lé qđ ayiflēnflēn qđ távo étɔn lé kōn. ¹⁵ Đeeé

^N **2.14** Gblögblöji fí qeé me qeé má nyí Jwifu ge lé nɔ n̄ d̄ô sînsenxɔ ɔ m̄e ɔ w̄e.

Jeju mâ é mă ḥ, e só kân bo bló bă ná, bo só nyâ éme bî kpó nyibû étɔn lé kpó, kpó lëngbó étɔn lé kpó. E vúnvún akwácenametó lé sín akwá, bo flí távo étɔn lé. ¹⁶ E dâ ná ahwannësâtó lé dâ : « Mi bë nü né lé bî tón zón fí ! Mi má só Atjé sín xwégbe só huzú aj̄watêñ ná o. » ¹⁷ Bɔ ahwanvû útɔn lé wá flíin xó xé ḥ qeé è wláan dó Mawuxówémáa mê ḥ : « Wăñ-yiyí daxó qeé un dô ná xwé tɔwe ḥ wê na nyí kú ná un. » ¹⁸ Ðeeé Jeju bló mă ḥ, Jwifugán dâlé dâ n'ε dâ : « Nü te a na kpewu jlé, bo na xlë mî dâ Măwu wê ná we acê dâ hi né wâ nü gbɔn mă. » ¹⁹ Jeju yí gbe ná é bo dâ : « Mi gba nôten mímë xé ḥ, bɔ un na le vɔ gbá ε dô azän atâñ mê. » ²⁰ Jwifu lé ka dâ n'ε dâ : « Xwé kândé atjón nukún-dokpó wê è só dô tê, bo gbá nôten mímë xé ḥ ná, bɔ hi ḥ na levɔ ε gbá dô azän atâñ mê a ? » ²¹ Ú lɔsú gbetó sín agbazaa wê nyí nôten mímë qeé xó e dø dâ ḥ. ²² Né ḥ wê zón bɔ hwenu qeé Jeju fón zón mækukú lé mê ḥ, ahwanvû útɔn lé flíin dâ e ko dâ mă wáyî ; bɔ é dî nü ná Mawuxówémáa ḥ, bo dî nü ná xó qeé Jeju dâ ná é lé.

Jeju nyí nü qeé dô gbetó sín ayi mê lé bî nyî

²³ Hwenu qeé Jeju dô Jeluzalému, dô Xíxládóxwê ḥ hwenu ḥ, më sûsú dî nü n'ε. Ðó, é mâ nü qeé e jlë lé. ²⁴ Amă, Jeju má dêji dô é wú ge. Ðó, e nyí éme bî nyî ganji. ²⁵ E má só dô hudo dâ è na le dâ nü qeé gbetó nyí ḥ n'ε ge ; dô, ú lɔsú ko nyí nü qeé dô gbetó sín ayixa mê ḥ nyî.

Nikodému kân nŭ byɔ̄ Jezu

3 Nya dé do Falizyen lé sín gbětáa ḥ mē, bɔ̄ è nɔ̄ ylɔ̄ ε d̄h Nikodému. Jwifu lé sín gǎn ḫokpó w̄e e nyí. ² E zɔ̄n zǎn, bo ȳi Jezu de gbe ḫokpó, bo d̄h n'ε d̄h : « Měs̄i, m̄i nyó ε d̄h nǔkplónmetá w̄e a nyí bɔ̄ Mawu s̄é dó. Đó, ná Mawu má ḫô kpó xé ḫedé ge ḥ, me ḥ má na kpewu bo jlé nŭ qeé a nɔ̄ jlé né lé ge. » ³ Jezu yí gbe n'ε bo d̄h : « Εεν, ma d̄h nǔgbó na we : ná è má lεvɔ̄ ḫedé ji ge ḥ, me ḥ má na kpewu bo m̄ Axósúqđû Mawu tɔ̄n ge. » ⁴ Nikodému yí xó bo kânbɔ̄ ε d̄h : « Nă è na lεvɔ̄ me ḫeé ko nyí ḫexo ḥ ji qd̄o ? E na kpewu bo lε byɔ̄ nɔ̄ útɔ̄n sín x̄om̄e, bɔ̄ e na lεvɔ̄ ji i gba awegɔ̄ ḥ w̄e a ? » ⁵ Jezu ka yí gbe n'ε bo d̄h : « Εεν, ma d̄h nǔgbó na we : ná è má lεvɔ̄ ḫedé ji gbɔ̄n s̄in kpó Ye Mawu tɔ̄n kpó m̄e ge ḥ, me ḥ má na kpewu bo byɔ̄ Axósúqđû Mawu tɔ̄n ḥ m̄e ge. ⁶ Me ḫeé gbetó ji ḥ, gbetó kpowun w̄e e nɔ̄ nyí. Am̄, me ḫeé è ji gbɔ̄n Ye Mawu tɔ̄n m̄e ḥ, Mawu sín Ye tɔ̄n w̄e e nɔ̄ nyí. ⁷ Né má kpaca we d̄h un d̄h : "È qd̄o na lεvɔ̄ mi ji" o. ⁸ Jehón nɔ̄ nyí dō fí ḫeé jódó e ḥ, bɔ̄ a nɔ̄ s̄ê zǐngidi útɔ̄n ; a má ka nɔ̄ nyó fí ḫeé e zɔ̄n, al᷑ fí ḫeé e xw̄e ḥ nyí ge. M᷑ p̄es w̄e e nɔ̄ nyí na me ḫeé è lεvɔ̄ ji gbɔ̄n Ye Mawu tɔ̄n m̄e ḥ né. » ⁹ Nikodému lε kânbɔ̄ Jezu d̄h : « Nă nŭ né ḥ na kpewu jɔ̄ qd̄o ? » ¹⁰ Jezu yí gbe n'ε bo d̄h : « Nă hi me ḫeé nyí Izlayeli togun ḥ sín Měs̄i ḫaxó ḫokpó ḥ má ka nyó nŭ né lé nyí ge qd̄o ? ¹¹ Εεν, ma d̄h nǔgbó na we : nŭ ḫeé m̄i m̄ do na ḥ sín xó w̄e m̄i qd̄o d̄h ḥ, bo d̄o nŭ ḫeé m̄i m̄ lé sín kúnnúu qd̄e ḥ. Mi má ka d̄i nŭ na kúnnudíqé m̄itɔ̄n ge. ¹² Ná un d̄o gbem̄e fí

sín nǔ lé xó dŷ ná mi ɔ, mi má nɔ dŷ nǔ ná ge. Bɔ ná un ka wá je séxwé sín nǔ lé xó dŷ ná mi ji ɔ, nǎ mi ká na kpewu bo dŷ nǔ ná dó ? ¹³ Me děbű má yî séxwé kpón ze nyε Gbɛt̄ví ɔ qeé je tê zón séxwé ɔ wú ge. ¹⁴ Dŷ qeé na Mɔyízi só gan vεε bló dan ná, lobo só ε dó aga dô gb̄etotlo mē dó ɔ ɔ, m᷑ w᷑ è dō na só nyε Gbɛt̄ví ɔ lɔsú dó aga dó ɔ nε. ¹⁵ Né ɔ, me děbű qeé na dŷ nǔ ná un ɔ na mŷ gbe mavɔ-mavɔ ɔ. ¹⁶ Dó, Mawu yí wǎn na gb̄etó lé sɔ m᷑, bo só v᷑ útɔn dɔkpón̄ gee ɔ jó. Né ɔ, me děbű qeé na dŷ nǔ n'ε ɔ má na dɔn ge ; am᷑ e na mŷ gbe mavɔ-mavɔ ɔ. ¹⁷ Mawu má sé V᷑ útɔn dó gbe ɔ mē ná e na wá dó hwε ná gb̄etó lé ge. Am᷑, e sé ε dó, ná e na wă hwlén é gán w᷑. ¹⁸ Me qeé dŷ nǔ ná V᷑ ɔ ɔ, Mawu má na dó hwε n'ε ge. Me qeé má ka dŷ nǔ n'ε ge ɔ, Mawu ko dó hwε ná me nε ɔ xóxó. Dó, e má dŷ nǔ ná V᷑dɔkpón̄ Mawu tɔn ɔ ge. ¹⁹ Nǔ qeé ka zón bɔ è na dó hwε na me ɔ w᷑ nyí dŷ : wěziza ɔ wá gbe ɔ mē, bɔ gb̄etó lé yí wǎn ná zǐnflu hú wěziza ɔ ; dó nǔ nyananyána wiwa étɔn lé wútú. ²⁰ Dó, me děbű qeé nɔ wâ nǔ nyananyána ɔ nɔ gb̄e wǎn ná wěziza. É nɔ hɔn ná wěziza ; dó, nǔ nyananyána wiwa étɔn lé na tá wá je wěxô wútú. ²¹ Am᷑, me qeé nɔ wâ nǔ bɔ e nɔ sɔgbe xé nǔgbó ɔ lé nɔ wá wěziza núu, ná me lé na mŷ agbawungba dŷ nǔwiwa étɔn lé nɔ sɔgbe xé jođo Mawu tɔn. »

Jăan Yεhwesinlεnamet̄ ɔ dŷ Jezu xó ná ahwanv̄ útɔn lé

²² Né ɔ godó ɔ, Jezu kpó Ahwanv̄ útɔn lé kpó wá yî Judê kân mē. E nô flén xé é ná azän qé, bo nɔ lê yεhwesin ná me lé ɔ. ²³ Jăan ú ɔ ka dō yεhwesin lê ná me lé dŷ Ayin̄nu ɔ,

dô tō qeé nō nyí Salimu ḡ kpá ; dō, sîn sû dô flén. Me lé nō yî i de, bɔ e nō lê yehwesin ná é. ²⁴ Đó, è má ko wlé Jăan dô gankpá mē hwenénu ge.

²⁵ Jăan sín ahwanvű qélé kpó Jwifu qé kpó ka wá dō nǔ dɔn dō awüslasla wú ṣ. ²⁶ É wá yî mî Jăan, bo d̄j n'ε d̄j : « Mësî, me qeé kpó hi kpó nî Judeen tâ ḡ godó d̄n wáyî bɔ a dê kúnnúu n'ε ṣ, ú lɔsú dô yehwesin lê ná me lé ṣ ; bɔ me b̄i nō yî i de ṣ. » ²⁷ Jăan yí gbe na é bo d̄j : « Medé ka na kpewu dō nüqé bɔ má na nyí d̄j Mawu wê ná ε ge ? ²⁸ Mi lɔsú mi hen ṣ, mi na dê kúnnúu ná un d̄j un ko d̄j wáyî d̄j : "Má nyí nyε wê nyí Mesya ṣ ge. Amđ, Mawu sé un dō, bɔ un je nukɔn n'ε bo wá wê." ²⁹ Asîsúnâ tɔn wê asî nō nyí. Amđ, asîsúnâ sín xóntâñ ṣ, akpá wê e nō nî n'ε ; bɔ ná e dô asîsúnâ ṣ sín gbe sê ṣ, e nō je awă. Awăjijé né ṣ wê nyí ce, bo kpé gan. ³⁰ E je xé d̄j nyíkɔ útɔn na dô aga yî ṣ, bɔ ce ṣ na dō bú ṣ. »

Jeju wê nyí me qeé wá zón jíxwé ṣ

³¹ « Me qeé wá zón jíxwé ṣ hú gă̄n me b̄i. Me qeé ka dô ayígbá ṣ ji ṣ, ayígbá ji tɔn wê e nyí, bo nō d̄j xó dō ayígbá ji sín nǔ lé wú. Me qeé wá zón jíxwé ṣ [hú gă̄n me b̄i]^N, ³² nǔ qeé e mî lé, kpó nǔ qeé e sê lé kpó sín kúnnúu wê e dō qê ṣ ; bɔ me d̄ebü má ka dō nǔ d̄i ná kúnnudíqué útɔn ge. ³³ Me qeé ka yí kúnnudíqué útɔn ṣ dō qêxle d̄j nügbó wê nyí xó qeé Mawu d̄j ṣ. ³⁴ Me qeé Mawu sé dō ṣ ṣ, Mawu sín xó lé

^N 3.31 Xógbé xé lé má dô Mawuxówémáa nukontɔn qeé è wláan kpó alɔ kpó lé sûsú mē ge.

wê e nɔ qđ. Đó, Mawu má nɔ dō jlě ná Ye útɔn qeé e nɔ ná ε ge. ³⁵ Tó o yí wǎn ná Vĩ o, bo ná ε acê dō nǔ bř ji. ³⁶ Me deé dī nǔ ná Vĩ o na m̄ gbe mavɔ-mavɔ. Me deé má ka dī nǔ n'ε ge o má na m̄ gbe mavɔ-mavɔ ge ; amđ, xômesin Mawu tɔn na qđo jǐ útɔn. »

Jeju qđ xé nyɔnû Samalinu qé

4 Jeju^N wá nyó ε qđ Falizyen lé sê qđ mí dō ahwanvű m̄ hú Jăan o, bo lε qđo yehwesin lê na me hú Jăan o. ² Đô nǚgbó m̄e o, e má nyí Jeju lɔsú wê dō yehwesin lê ná me lé ge ; amđ, ahwanvű útɔn lé wê dō yehwesin lê ná me lé o. ³ Né o wê zón, bɔ Jeju tɔn zón Judê kân m̄e, bo lε k̄ dídó Galilê kân m̄e. ⁴ Samalî kân m̄e wê e ka dō na gbɔn, có bo na yî Galilê. ⁵ Đeé e ka dō yî o, e wă je Samalî sín tôxo qé m̄e. Sicaa wê tôxo né o nɔ nyí, bo má deen dō gle deé Jakóbu ná vĩ útɔn Jozéfu o ge. ⁶ Flén wê Jakóbu kun sétô útɔn dō. Jeju je flén dō hweyivá m̄e gan wě-awe m̄e m̄o ; nǔ cîkô n'ε dō ali deé e zɔn o wútú, bɔ e flén aȳ dō sétô o kôn m̄o kpowun. ⁷ Nyɔnû Samalinu qé wá sîn dun gbe, bɔ Jeju qđ n'ε qđ : « Kênlêñ bo ná un sîn kpéde ná ma nû. » ⁸ Ahwanvű útɔn lé ka yî nǚqđûxâ gbe dō tôxo o m̄e hwenénu. ⁹ Nyɔnû Samalinu o yí gbe n'ε bo qđ : « Nă hi me deé nyí Jwifu o na byɔ sîn nyε Samalinu dō ? » Nyɔnû o qđ m̄o ; dō, Jwifu lé má nɔ jódó na dō kâncica qé xé Samalinu lé ge. ¹⁰ Jeju yí gbe n'ε bo qđ : « Ná a ko nyó nǔ deé Mawu

^N 4.1 Mi na m̄ "Aklunâ" dō Mawuxówémáa nukɔntɔn deé è wláan kpó alɔ kpó qélé m̄e.

nɔ ná me ɔ nyî, bo nyó me qeé byɔ we sîn ɔ nyî wê ɔ, hi wê na ko byɔ ε sîn je nukon, bɔ e na ko ná we sîn qeé nɔ na gbe me ɔ. »¹¹ Nyɔnû ɔ yí xó bo dâ ná Jezu dâ : « Mεðaxó, a má hen tâká lɔsú bo na dun sîn ná ge, bɔ tâ ɔ ka le yî do. Fítε a ka na hen sîn né ɔ qeé nɔ na gbe me ɔ zón lo ?
 12 Tógbó mǐtɔn Jakóbu wê kun sétâ xé ɔ ná mǐ. Ú lɔsú gbetá nû sétâ xé ɔ sín sîn, bɔ vĩ útɔn lé kpó kânlin útɔn lé kpó lɔsú nû. A hú găn Jakóbu wê a dó dâ a ? »¹³ Jezu yí gbe n'ε bo dâ : « Me qebü qeé na nû sîn xé ɔ ɔ, sînnugbla na le hu i.
 14 Me qeé ka na nû sîn qeé nyε ɔ un na ná ε ɔ, sînnugbla má só na hu i gbedé ge. Đó, sîn qeé un na ná me ɔ ɔ, e na huzú tâjɔtên dô me ɔ mê ; bɔ tâjɔtên né ɔ na nɔ ná gbe mavɔ-mavɔ. »¹⁵ Nyɔnû ɔ dâ ná Jezu dâ : « Mεðaxó, ná un sîn né ɔ. Né ɔ, sînnugbla má só na le hu un ba ge, bɔ un má só na nɔ le wá dun sîn dô fí ge. »¹⁶ Jezu ka le yí xó bo dâ n'ε dâ : « Yî yló asú , ná mi wá fí. »¹⁷ Nyɔnû ɔ yí gbe n'ε bo dâ : « Un má dó asú ge. » Bɔ Jezu dâ n'ε dâ : « Nǔgbó wê a dâ bo dâ mí má dó asú ge. »¹⁸ Đó, a ko dâ asú atɔn wáyî ; bɔ me qeé kpó hi kpó dô kpó diin ɔ lɔsú má nyí asú tɔwe ge. Hǔn, nǔgbó wê nyí xó né qeé a dâ ɔ. »¹⁹ Bɔ Nyɔnû ɔ dâ na Jezu dâ : « Mεðaxó, un mâ diin dâ gbeyidâtó Mawu tɔn wê a nyí. »²⁰ Mǐ me Samalinu lé ɔ, tógbó mǐtɔn lé sén Mawu dô só xé ɔ ji ; bɔ mi me Jwifu lé ɔ, mi ka nɔ dâ fi qeé è dô na sén Mawu tê ɔ wê nyí Jeluzalému. »²¹ Jezu yí gbe n'ε bo dâ : « Nyɔnû, dâ nǔ ná xó ce. Hwe ɔ nu na wá sû, bɔ e má só na le nyí só xé ɔ ji, alɔ Jeluzalému wê mi na nɔ sén Tó ɔ tê ge. »²² Mi me Samalinu lé ɔ, mi má nyó nǔ qeé mi dô sén ɔ nyî ge. Mǐ me Jwifu lé ɔ, mǐ nyó nǔ qeé mǐ dô sén

ɔ nyî. Đó, mĕ me Jwifu lé de wê hwlěngán ɔ zón. ²³ Hwe ɔ nu na wá sû, e ka ko sû wê, bɔ mawuséntá nügbó nügbó lé na sén Tá ɔ gbɔn Ye Mawu tɔn sín alɔgɔ mĕ, bo na sén ε dô nügbó mĕ. Đó, mawuséntá mɔwunkɔtɔn lé wê Tá ɔ do dín ɔ. ²⁴ Ye wê Mawu nyí, bɔ me qeé qo sén ε lé dô na sén ε gbɔn Ye útɔn sín alɔgɔ mĕ, bo na sén ε dô nügbó mĕ. » ²⁵ Nyɔnû ɔ d̄j ná Jezu d̄j : « Un nyó ε d̄j Mesya ɔ, me qeé è nɔ ylý d̄j Klisu ɔ qo na wá. Bɔ ná e wá wá ɔ, e na tún nǔ b̄i mĕ ná mĕ. » ²⁶ Jezu yí gbe n'ε bo d̄j : « Nyε me qeé qo xó d̄j ná we ɔ wê nyí Mesya ɔ. »

²⁷ Xó ɔ wê é qo d̄j ɔ, bɔ Jezu sín ahwanvú lé lε k̄ wá. Đeé é mĕ bɔ Jezu qo xó d̄j xé nyɔnû ɔ, e kpaca é. Amĕ, é me qé má ka kânbyɔ d̄j : « Nütε a qo kânbyɔ ε ɔ ? » Alō : « Xó tε a qo d̄j xé ε ɔ ? » gε. ²⁸ Nyɔnû ɔ jó tŷizén útɔn dó, bo yî tôxo ɔ mĕ, bo d̄j ná me lé d̄j : ²⁹ « Mi wă kpón ! Nya qé qie d̄j nǔ qeé un wă lé b̄i ná un ! Mesya ɔ wê e na ko nyí a e ? » ³⁰ Đeé me lé sê mĕ ɔ, é tón zón tôxo ɔ mĕ, bo wá Jezu de. ³¹ Hwenénu wê ahwanvú lé je kēnklēn dó ná Jezu ji bo d̄j : « Mĕsî, bo ka qû nǔ o ! » ³² Bɔ Jezu yí gbe ná é bo d̄j : « Nüqûdû qeé mi má nyó ε gε ɔ wê un dô, bo na qû. » ³³ Đeé ahwanvú lé sê mĕ ɔ, é je ikanbyɔ d̄j éqdé lé mĕ ji d̄j : « Alō meqdé ko hen nüqûdû wá n'ε wê a ? » ³⁴ Jezu ka d̄j na é d̄j : « Nüqûdû ce wê nyí d̄j ma wâ me qeé sé un dó ɔ sín jođo, bo wâ azđ qeé e zón un ɔ yî fó. ³⁵ Mi nɔ d̄j : "E lε kpô sûn εne mĕ, bɔ è na yaa ajinukún." Amĕ nyε ɔ, ma d̄j ná mi : mi kpón gle lé ganji, ajinukún lé ko bya, bo ko su iyaa. ³⁶ Ajinukún-yató nɔ yí azđkwá útɔn ; bo nɔ kplé ajinukún

Ié dó ayř na gbe mavč-mavč ɔ. Né ɔ, ajinukúndotó ɔ kpó ajinukún-yatá ɔ kpó bř nɔ jे awă dó kpó.³⁷ Đó, nügbó wê nyí lő xé ɔ : "Mε děvč nɔ dó nǔ, bɔ me děvč nɔ yaa."³⁸ Un sé mi dó, ná mi na yî yaa ajinukún dô gle qeé mē mi má wâ ji ya bo wâ azđ dě tê ge ɔ. Mε děvč lé wê ji ya bo wâ azđ dô gle ɔ mē, bɔ milé ɔ, mi wă dô azđ qeé é wâ ɔ sín ale dû ɔ. »

³⁹ Samalinu qeé qđô tōxo nē ɔ mê lē sūsú qđi nǔ ná Jezu
qđó xó qeé nyɔnû ɔ qđi ɔ wútú. Đó, Nyɔnû ɔ qđê kúnnú bo
qđi : « E qđi nǔ qeé un wâ lē bĩ na un. » ⁴⁰ Né ɔ wútú wê qeé
Samalinu lé wá Jezu de ɔ, é qđi n'ε qđi né kênklên bo nô mí
de ; bɔ Jezu nô é de na azǎn atâñ. ⁴¹ Me děvǒ lé le sù tawun
bo qđi nǔ ná Jezu, qđó xó qeé ú lɔsú qđi na é lē wútú. ⁴² É qđi
ná nyɔnû ɔ qđi : « E má só nyí xó qeé a qđi ná mǐ ɔ wútú wê
mǐ qđi nǔ n'ε ge. Amđ, e qđi xó, bɔ mǐ sê kpó tó mǐtɔn kpó,
bo nyó ε qđi ú wê nyí hwlěngántó gbe ɔ tɔn nǔgbó. »

Jezu gbo azon ná axósúz̄wató qaxó dé sín vĩ súnnû

⁴³ Đeeé Jezu bló azän atâñ dô Samalî ɔ, e tón zón flén, bo yî Galilê. ⁴⁴ Đó, ú l̄osú ko dô wáyî dô gbeyidôtá Măwu tɔn ɔ, m̄edé má nɔ dô wi táa n'ε dô tô útɔn l̄osú m̄ê ge. ⁴⁵ Đeeé Jezu wá Galilê ɔ, Galilenu lé yí jõnô útɔn ganji. Đó, é m̄i nǔ qeé Jezu wâ dô Jeluzalému dô Xíxládóxwê ɔ hwenu lé b̄i. Đó, é l̄osú yî Xíxládóxwê ɔ tênm̄e.

⁴⁶ Jezu lε lε kô wá Kana dô Galilê, dô fi qeé e só sîn huzú v  en na t   . Nya ax  s  z  wat   dax   d   ka dô t  xo

Kapenawumu tɔn mê, bɔ vĩ útɔn súnnû dɔ azɔn jɛ .⁴⁷ Đeé nya ɔ sê d̄j Jezu wá zón Judê bo d̄ô Galilê ɔ, e só nǔ bo yî i de. E d̄j n'ε d̄j vĩ mítɔn dɔ na kú ɔ, né kēnklēn bo wá yî ḡbɔ azɔn n'ε d̄ô Kapenawumu.⁴⁸ Jezu d̄j ná nya ɔ d̄j : « Ná mi má ko m̄o nūjléjlé kpó nūkpacame lé kpó ge ɔ, h̄n mi má na d̄i nǔ gbedé ge ? »⁴⁹ Nya axósuz̄wat̄ ɔ ka d̄j n'ε bo d̄j : « M̄edaxó, d̄iblă bo wá yî kpón vĩ ce ná un ; e má nyí m̄o ge ɔ, e na kú. »⁵⁰ Jezu d̄j n'ε d̄j : « Le k̄ yî xwégb̄e, vĩ tɔwe d̄ô gb̄e. » Nya ɔ d̄i nǔ na xó qeé Jezu d̄j n'ε ɔ, bo d̄idó xwégb̄e.⁵¹ Nya ɔ d̄ô ali ji bo jaa xwégb̄e, bɔ mesent̄ útɔn lé yî kpé e, bo d̄j n'ε d̄j : « V̄i tɔwe d̄o gb̄e. »⁵² E kânbyɔ mesent̄ lé d̄j gan te m̄e w̄e azɔn ɔ kpónt̄e na v̄i ɔ ja. Bɔ é ȳi gbe n'ε bo d̄j : « Sóo hweyivó m̄e gan d̄okpó m̄e m̄o w̄e avivó ɔ h̄ón n'ε. »⁵³ V̄it̄ ɔ wá m̄o d̄j hwenénu p̄ee w̄e Jezu d̄j : « V̄i tɔwe d̄o gb̄e. » Bɔ nya ɔ kpó xwédo útɔn b̄i kpó d̄i nǔ na Jezu.⁵⁴ Nǔ awegɔ ɔ qeé Jezu jlé ɔ n'ε. Đeé e le k̄ zón Judê bo wá Galilê ɔ w̄e e jlé né ú ɔ.

Jezu ḡbɔ azɔn ná kplibɔn̄ d̄é d̄ô B̄etizatâ sín awü'lêt̄ ɔ tó

5 Né ɔ godó ɔ, Jwifu lé d̄o xwê étɔn d̄okpó d̄û ɔ, bɔ Jezu yî Jeluzalému.² Awü'lêt̄ d̄okpó d̄ô Jeluzalému flén, bo s̄ekpó l̄engb̄á lé sín h̄ontogbóó ɔ. È nɔ yl̄ awü'lêt̄ né ɔ d̄ô Eblegbe m̄e d̄j B̄etizatâ. È gbá azavaa atóón qéélé lílé dó awü'lêt̄ ɔ.³ Azinzɔnnɔ maxa-maxa d̄é d̄ô aȳimlómlí d̄ô azavaa né lé sá : nukúntɔnn̄ lé, sékún̄ lé, kpó kplibɔn̄ lé kpó b̄i d̄ô flén. [É d̄ô flén, bo d̄ô tê kpón d̄j s̄in ɔ na dán aw̄.]

⁴ Đó, Wensagun Mawu tɔn qokpó nɔ je tê wă awü'lêtâ c mê hwe qélé nu, bo nɔ xô sîn c. Ná e xô sîn c mĕ c, azinzɔnnɔ deé byɔ awü'lêtâ c mê je nukɔn c sín azɔn nɔ gbo. E na bo dɔ azɔn qđbú je c, e nɔ gbo n'ε.]^{N 5} Nya azinzɔnnɔ dé ka dô flén, bo dɔ azɔn je zón xwê gban-atóón nukún-atâñ dje c. ⁶ Jezu mâ nya c dô ayimlómló dô flén ; bɔ qđeé e nyó ε dđ e dô azɔn je diin c e ko dœen c, e dđ n'ε dđ : « A jódó dđ azɔn tɔwe n'ε gbo a ? » ⁷ Azinzɔnnɔ c ka yí gbe n'ε bo dđ : « Mεđaxó, un má dój mεđé bɔ hwenu qđeé sîn c nɔ dán awü dó c, e na zé un dó awü'lêtâ c mê né. Hwenu qđeé un nɔ dɔ hl̄nhhl̄n dó bo na byɔ awü'lêtâ c mê c, mε qđvđ nɔ byɔ ε mê je nukɔn ná un. » ⁸ Jezu ka dđ n'ε dđ : « Ci tê, só zan tɔwe bo dî zɔnlin ! » ⁹ Bɔ hađokpó c, nya c sín azɔn gbo, bɔ e só zan útɔn, bo je zɔnlin dî ji. Gbɔjerezán Jwifu lé tɔn gbe wê ka nyí gbe né gbe. ¹⁰ Né c wê zón bɔ Jwifugán lé dđ ná nya qđeé sín azɔn gbo c dđ : « Gbɔjerezán gbe wê nyí égbe, a má dój acê bo na só zan tɔwe ge. » ¹¹ Nya c yí gbe ná é bo dđ : « Mε qđeé gbo azɔn na un wê dđ na un dđ nyε ne só zan nyetɔn, bo dî zɔnlin. » ¹² É kanbyɔ ε dđ : « Mεnú wê nyí mε qđeé dđ na we dđ hi ne só zan tɔwe bo dî zɔnlin c ? » ¹³ Nya qđeé sín azɔn gbo c má ka mâ nû je mε qđeé gbo azɔn n'ε c wú ge. Đó, Jezu tón zón ahwan qđeé kplé dô flén c mê. ¹⁴ E ka wă je hwe děvđ nu, bɔ Jezu wá kpé nya qđeé e gbo azɔn na c dô sînsenxɔ mê, bo dđ n'ε dđ : « Đeé azɔn tɔwe ko gbo diin c, má só hu hwe qđe o ; e má nyí mĕ ge c, nû qđeé nyána hú mĕ c wê na jc dó jě we. » ¹⁵ Nya c wá yî dđ

^{N 5.4} Xógbé xé lé má dô Mawuxówémáa nukɔntɔn qđeé è wláan kpó alɔ kpó lé sûsú mê ge.

ná Jwifugán lé dâ Jezu wê gbo azon ná mí. ¹⁶ Nü né o wê zón bɔ Jwifugán lé je Jezu sín gbě mē ; dó, e nɔ bló nü né lé xá dô gbojezán gbe. ¹⁷ Jezu ka yí gbe ná é bo dâ : « Atóe dɔ azɔ wâ hwebînu o, bɔ nyε lɔsú un dɔ azɔ wâ o. » ¹⁸ Xó né o wútú wê Jwifugán lé le je Jezu sín gbě mē tawun, bo dɔ dín na hu i o. Má ka nyí sû qeé e dû ná gbojezán o kédé wútú wê ge ; amɔ, e nɔ le dâ Mawu wê nyí Tó mítɔn, bo nɔ só úqé dó hă dqokpó o ji xé Mawu.

Acêkpíkpá Mawu-Ví o tɔn

¹⁹ Jezu le yí xó bo dâ : « Εεν, μα dâ nügbó ná mi : Nyε Ví o má nɔ kpewu bo nɔ wâ nüdé dô nyikɔ ce lɔsú mē ge. Nû qeé un mâ bɔ Atóe wâ o ján wê un nɔ wâ. Nü dëbû qeé Atóe wâ o, nü o wê nyε Ví o lɔsú nɔ wâ. ²⁰ Đó, Atóe yí wân ná nyε Ví o, bo nɔ só nü qeé ú lɔsú nɔ wâ lé b̄ xlε un ; e ka na le só nüwíwa qeé hú gǎn xé lé o xlε un, ná e na nɔ kpaca mi. ²¹ Đó, dî qeé na Atóe nɔ fón mækukú lé, bo nɔ ná é gbe dó o o, mɔ wê nyε Ví o lɔsú nɔ ná gbe me qeé jódó un lé dó o né. ²² Atóe má nɔ dâ hwé xé medé ge. Amɔ, e só hwedîdâ o b̄ dó nyε Ví o sín alɔ mē. ²³ Né o, me b̄ na wlé yĕyî ná nyε Ví o, dî qeé é nɔ wlé yĕyî na Atóe dó o xá. Me qeé má ka wlé yĕyî na nyε Ví o ge o, e má wlé yĕyî ná Atóe qeé sé un dó o lɔsú ge. ²⁴ Εεν, μα dâ nügbó ná mi : Ná medé dó tó xó ce, bo dî nü ná Atóe qeé sé un dó o o, me o ko mâ gbe mavɔ-mavɔ. È má só na dâ hwé n'ε ge ; dó, e ko tón zón kú, bo wá gbe. ²⁵ Εεν, μα dâ nügbó ná mi : hwe o nu na wá sû, e ka ko sû wê, bɔ mækukú lé na sê nyε Mawu-Ví o sín gbe

; bɔ mε qeé na dó tó gbe ce lé na mâ gbe. ²⁶ Đó, dî qeé na Atéé dó acê bo nɔ ná gbe mε dó ɔ ɔ, mɔ wê e ná acê nyε Ví ɔ dó ɔ né, bɔ nyε lɔsú un nɔ ná gbe mε. ²⁷ Mawu ná un acê, bɔ un na dî hwe xé gbetá lé ; dó, Gbétáví wê un nyí. ²⁸ Xó xé lé né má kpaca mi o. Đó, hwe ɔ nu na wá sû, bɔ mε qeé dô yɔdóó mê lé na sê gbe ce, ²⁹ bo na tón zón yɔdóó étón lé mê. Bɔ mε qeé wâ qagbeε lé na fón é zón kú, bo na mâ gbe mavɔ-mavɔ yí. Amɔ, mε qeé wâ nǔ nyananyána lé na fón zón kú, bɔ è na dî hwe xé é.

Nǔ qeé xlε dî Jezu nyí Mawu-Ví ɔ

³⁰ Nyε ɔ, un má kpewu na wâ nǔ dē dô nyikɔ ce lɔsú mê ge. Đó, Nǔ qeé Mawu dî na un ɔ wê un nɔ xodo bo nɔ dî hwe ; bɔ hwedîdî ce nɔ sgbe. Đó, un má nɔ wâ jodo ce lɔsú ge ; mε qeé sé un dó ɔ sín jodo wê un nɔ wâ.

³¹ Ná nyε lɔsú wê dō kúnnúu dê ná nyedé ɔ, hǔn kúnnudídē ce má nyí nügbó ge. ³² Amɔ, mε qěvő wê dō kúnnúu dê na un ɔ, bɔ un nyɔ ε dî nügbó wê nyí kúnnúu qeé e dō dê dō awüye ɔ. ³³ Mi sé mε dō Jăan, bɔ Jăan dê kúnnúu ná nügbó ɔ. ³⁴ Nyε ɔ, un má dó hudo dî gbetá dē na dê kúnnúu ná un ge. Amɔ, un dō xó né ɔ dî ɔ, ná milé ɔ, mi na mâ hwlěngán. ³⁵ Jăan cí myɔgbén qeé è tá, bɔ e ná wěziza ɔ xá. E nyó nukún mitón mê, bɔ mi je awă dô wěziza útón nu ná hwenu kléwun dē. ³⁶ Amɔ nyε ɔ, nǔ qěvő dō kúnnúu dê ná un ɔ, bɔ e hú gǎn kúnnúu qeé Jăan dê ná un ɔ ; azɔ qeé Atéé ssó dō así ná un, bɔ un dó wâ lé wê

do kúnnúu dê ná un ɔ, bo nɔ xlε d̄ɔ ú w̄e s̄e un dó n̄gbó.
³⁷ Até qeé s̄e un dó ɔ l̄sú nɔ dê kúnnúu ná un. Mi má ka
 s̄e gbe útɔn kpón ge, mi má m̄ nukún útɔn m̄e kpón ge,
³⁸ mi má ka hen xó útɔn dó ayi m̄e ge ; qdó, mi má d̄i n̄u ná
 m̄e qeé e s̄e dó ɔ ge. ³⁹ Mi nɔ do Mawuxówémáa ɔ m̄e gbéjé
 kpón ɔ ; qdó, mi nɔ l̄n d̄ɔ ú m̄e w̄e mí na m̄ gbe mavɔ-mavɔ
 t̄e. Mawuxó qeé è ka wláan l̄é ɔ, é dê kúnnu dó awüye.
⁴⁰ Có ɔ, mi má jódó na wá dye, bo na m̄ gbe jɔ gbe ɔ yí ge.

⁴¹ Un má jódó d̄ɔ gbetó l̄é n̄e s̄o un s̄u ge. ⁴² Đó, un nyý
 mi nȳi ; un nyɔ ε d̄ɔ mi má yí wǎn ná Mawu ge. ⁴³ Até sín
 nȳkɔ m̄e w̄e un wá t̄e, bɔ mi má ka yí un ge. Ná m̄e qv̄v̄
 ko wá d̄ô nȳkɔ útɔn l̄sú m̄e ɔ, mi na yí i. ⁴⁴ Midé l̄é w̄e mi
 nɔ s̄o s̄u, mi má nɔ dín na wâ n̄u, ná Mawu k̄d̄é na s̄o mi
 s̄u ge. Nă mi ka na kpewu bo d̄i n̄u ná un qdó ? ⁴⁵ Mi má l̄n
 d̄ɔ nȳe w̄e na dó hw̄e mi d̄ɔ Até nukɔn o. Moyizi qeé ji mi
 s̄o nukúnd̄íqó mitɔn qdó ɔ w̄e na dó hw̄e mi. ⁴⁶ Ná mi ko d̄i
 n̄u ná Moyizi n̄gbó w̄e ɔ, mi na ko d̄i n̄u ná nȳe l̄sú. Đó,
 Moyizi d̄ɔ xó ce d̄ɔ w̄émáa qeé e wláan l̄é m̄e. ⁴⁷ Ná mi má
 ka d̄i n̄u ná n̄u n̄u qeé e wláan l̄é ge ɔ, nă mi na kpewu bo d̄i
 n̄u ná xó ce l̄é qdó ? »

Jezu ná n̄qd̄qd̄ gbetó maxa-maxa dé

(Maté 14.13-21 ; Maki 6.30-44 ; Lwiki 9.10-17)

6 Né ɔ godó ɔ, Jezu dó asá Galilê sín t̄o qeé è nɔ l̄e yl̄
 d̄ɔ Tibelyadi sín t̄o ɔ, bo ȳi je aḡe d̄e ɔ ji d̄n. ² Gbetó

maxa-maxa dé xodo e ; dó, me lé mâ nü qeé e do jlé bo dō azɔn dō gbɔ ná azinzɔnnɔ lé ɔ. ³ Jezu xé só ji, bo flén aȳ dô flén, ú kpó ahwanvú útɔn lé kpó. ⁴ Xíxládóxwê qeé nyí Jwifu lé sín xwê ɔ ka ko sêkpó. ⁵ Jezu zé tāa, bo mâ bɔ gbetó maxa-maxa dé jaa ε de, lobo kânbyɔ Filippu d̄j : « Fítε m̄ na mâ nüqûdû tê bo x̄, bɔ éme b̄ na dû ? » ⁶ E kân m̄ byɔ, bo na dó Filippu kpón wê ; dó, Jezu ko nyí nü qeé wâ gbe ú lɔsú jaa ɔ nȳ. ⁷ Filippu yí gbe n'ε bo d̄j : « È na bo x̄ w̄xúxú akwágan af̄dé (200) nu ɔ, e má na kpé káká bɔ me qokpó qokpó na m̄ kpéde kpéde lɔsú ge. » ⁸ Jezu sín ahwanvú qev̄dé n̄ nyí Andlê, bo nyí Sim̄ Piyees sín nov̄i ɔ d̄j ná Jezu d̄j : ⁹ « Nyav̄ dé d̄fi, bo h̄en w̄xúxú at̄són kpó hwev̄ awe kpó. Fítε e ka na je ná me kpánnakpánnna né lé ? » ¹⁰ Jezu ka d̄j ná ahwanvú útɔn lé d̄j : « Mi d̄j ná me lé b̄ d̄j é né flén aȳ. Gb̄ sû d̄fi ɔ, bɔ me lé flén aȳ. Súnnû qeé d̄fi éme lé ȳ d̄ḡba qokpó af̄ t̄són (5.000) m̄. » ¹¹ Jezu s̄o w̄xúxú lé, bo dó kpé ná Mawu, lobo zón bɔ è má ná me qeé flén aȳ d̄fi flén lé. E lε bló nü qokpó ɔ kpó hwev̄ lé kpó, bɔ me b̄ ȳ qeé e jódó é d̄fi ɔ. ¹² Ðeé me lé dû nü bɔ x̄ ḡ é ɔ, Jezu d̄j ná ahwanvú útɔn lé d̄j : « Mí cán qeé kpô lé ; ná d̄fi né má ȳ gb̄ o. » ¹³ Ahwanvú lé cán w̄xúxú qeé kpô bo t̄són zón w̄xúxú at̄són lé m̄e hwenu qeé me lé dû nü v̄o ɔ, bɔ xâsun w̄e-awe ḡ. ¹⁴ Ðeé me lé m̄ nü né ɔ qeé Jezu jlé ɔ, é d̄j : « Nya xé ɔ wê nyí Gbeyid̄tá Mawu t̄són qeé d̄fi na wá gbe ɔ m̄e ɔ n̄gbó. » ¹⁵ Am̄, qeé Jezu m̄ d̄j é na wá wlé mí gânnugânu, bo na s̄o mí axósú ɔ, e t̄són zón flén, bo lε ȳ s̄o ji qokpón̄.

Jezu dî zɔnlin gbɔn axû ji
(Matíe 14.22-33 ; Maki 6.45-52)

¹⁶ Đeeé gbadanu wá sû ɔ, Jezu sín ahwanvú lé wá yî Galilê sín tâ ɔ tó. ¹⁷ É byɔ tâjihún qé mêt, bo tun tâa Kapenawumu, qô agé qě ɔ ji d n. Z n ko k , b  Jezu má ko b d  é w  ge. ¹⁸ J h n qax  qé ka q  ny  ɔ, b  t  ɔ q  x  kp  ad n kp  ɔ. ¹⁹ Hwenu q é ahwanv  Jezu t n l  q  tâjih n ɔ k n ɔ, bo bl  kilometlu at  n al  ayiz n m  ɔ, é m  Jezu b  e q  z nlin d i gb n t  ɔ ji ɔ, bo ko s kp  t jih n ɔ, b  b  je é ji. ²⁰ Jezu ka q  n  é q  : « Ny  w , mi ma d  b  o ! » ²¹ Ahwanv  l  j dq  na z  e d  t jih n ɔ m  ; b  ha okp  ɔ, h n ɔ y  gl  d  t  ɔ t , q  f  q é é xw  ɔ.

Me l  d n Jezu kp n

²² Ay h ngbe  t n ɔ, ahwan q é c  ag  q  ɔ ji q  t  ɔ god  d n ɔ m  m  Jezu ge. É ka w  fl n q  t jih n q kp  gee w  q  fl n, b  Jezu s n ahwanv  l  s  bo q d , Jezu m  ka by  h n ɔ m  x  é ge ; ahwanv  l  k q  w  y . ²³ Am , t jih n q l  z n Tibelyadi bo w , bo s kp  f  q é Aklun  s  w x x , bo d  kp  n  Mawu b  é q  t  ɔ. ²⁴ Đeeé ahwan ɔ m  q  Jezu kp  ahwanv   t n l  kp  m  q  fl n ge ɔ, é by  t jih n n  l  m , bo q d  Kapenawumu, bo na y  d n Jezu kp n.

Jezu wê nyí wăxúxú qeé nō ná gbe me ḡ

²⁵ Đeeé mē lé wá yî mî Jezu dô agě dě ḡ ji dĕn ḡ, é kânbyɔ
 ε dâ : « Mësî, hwetenu a ka wá dě ? » ²⁶ Jezu yí gbe ná é bo
 dâ : « Eεn, ma dâ nûgbó ná mi : E má nyí nû qeé un jlé bɔ
 mi mî lé wútú wê mi qo dín un kpón gε. Amđ, wăxúxú qeé
 mi qû bo gɔ xâ ḡ wê zón bɔ mi qo dín un kpón ḡ. ²⁷ Mi má
 nō je tágba dó nûqûdâ qeé nō gblé ḡ wútú o. Amđ, mi nō je
 tágba dó nûqûdâ qeé nō nû ayř káká sôyî gbe mavɔ-mavɔ
 ḡ wútú. Nûqûdâ né ḡ, nyε Gbetóví ḡ wê na ná mi ; dó,
 Mawu Tó ḡ ná un acê útɔn. » ²⁸ Me lé ka kânbyɔ Jezu dâ :
 « Nă mĭ na wâ dó, bo na wâ azđ qeé Mawu nō jódó lé ? »
²⁹ E yí gbe ná é bo dâ : « Nû qeé Mawu jódó dâ mi ne wâ
 ḡ wê nyí dâ mi ne dî nû ná me qeé e sé dó ḡ. » ³⁰ É lë dâ
 n'ε dâ : « Jlë nûqé ná mĭ ; né ḡ, mĭ na dî nû dâ Mawu wê
 sé we dó. Nûte wê a na bló ? ³¹ Tógbó mítɔn lé qû măna dô
 gbëtotlo mê, dî qeé è wláan dó Mawuxówémáa ḡ mê dó ḡ
 xá. Đó, è wláan bo dâ : "E ná é wăxúxú qeé zón sêxwé ḡ,
 bɔ é qû." » ³² Jezu dâ ná é dâ : « Eεn, ma dâ nûgbó ná mi
 : e má nyí Moyízi wê ná wăxúxú qeé zón sêxwé ḡ mi gε ;
 amđ, Até wê nō ná wăxúxú jɔ wăxúxú qeé zón sêxwé ḡ mi.
³³ Đó, wăxúxú qeé Mawu nō ná ḡ wê nyí me qeé je tê zón
 sêxwé, bo wá ná gbe gbëtó lé ḡ. » ³⁴ Me lé ka dâ n'ε dâ :
 « Medaxó, nō ná mĭ wăxúxú né ḡ têgbe. » ³⁵ Jezu ka lë dâ
 ná é dâ : « Nyε wê nyí wăxúxú qeé nō ná gbe me ḡ. Me qeé
 wá dye ḡ, xôvéné má sô na hu i gbedé gε. Me qeé ka dî nû ná
 un ḡ, sînnugbla má sô na hu i gbedé gε. ³⁶ Un ka ko dâ ná

mi, mi mō un có, mi má dī nū ná un gε. ³⁷ Mε qeé Atéé ná un lē bī na wá dye. Mε qeé ka wá dye ḷ, un má na gbé ε gε. ³⁸ Đó, un má je tē zón séxwé, bo na wâ jodo ce l̄sú gε ; am᷑, mε qeé sé un dó ḷ sín jodo wâ gbé wē un wá. ³⁹ Mε qeé sé un dó ḷ sín jodo wē ka nyí dō un má dō na hēn mε dōkpó gee l̄sú bú dō mε qeé e só dó alō mē na un lē mē gε ; am᷑, ná ma fón éme bī zón kú dō azān godô godô t̄n ḷ gbe. ⁴⁰ Atéé sín jodo wē nyí dō mε děbū qeé mō nyε V̄ ḷ, bo dī nū ná un ḷ nē mō gbe mawo-mawo, ná ma fón é zón kú dō azān godô godô t̄n ḷ gbe. » ⁴¹ Đeé Jwifu lē sē xó nē lē ḷ, é je nū húnhún dō dó Jezu wú ji ; dō, e dō mí wē nyí w̄xúxú qeé je tē zón séxwé ḷ. ⁴² É nō dō : « Má nyí Jezu, Jozéfu-ví ḷ ne gε a ? Mī nyó tó út̄n kpó nō út̄n kpó nyí e ! Nă e ka na dō mí je tē zón séxwé ḷ dō ? » ⁴³ Jezu lē yí xó bo dō ná é dō : « Mi gbo nū húnhún dō dō miqé lē mē ḷ ! ⁴⁴ Ná Atéé qeé sé un dó ḷ má kpláan mε qé wá ná un gε ḷ, mε ḷ má na kpewu bo wá dye gε. Mε qeé ka wá dye ḷ, un na fón ε zón kú dō azān godô godô t̄n ḷ gbe. ⁴⁵ Gbeyidđtó Mawu t̄n lē ko wláan bo dō : "Mawu wē na kplón nū mε bī." Mε děbū qeé dō tó Tó ḷ, bo yí nūkplónmε út̄n ḷ, mε ḷ na wá dye. ⁴⁶ E má ka nyí dō mεdē mō Tó ḷ kpón wē gε ; mε qeé zón Mawu de ḷ kēdē wē mō Tó ḷ. ⁴⁷ Eεn, má dō nūgbó ná mi : mε qeé dī nū ná un ḷ mō gbe mawo-mawo. ⁴⁸ Nyε wē nyí w̄xúxú qeé nō ná gbe mε ḷ. ⁴⁹ Tógbó mit̄n lē dū măna dō gbětotlo mē ; có ḷ, é kú. ⁵⁰ Am᷑, w̄xúxú qeé je tē zón séxwé ḷ nyí w̄xúxú dē, bō ná mεdē dū ḷ, mε ḷ má na kú gε. ⁵¹ Nyε wē nyí w̄xúxú gbetee qeé je tē zón séxwé. Mε qeé na dū w̄xúxú xé ḷ na nō gbe káká sýî. W̄xúxú qeé

un ka na ná ḡ, agbazaa ce qeé un na só jó dó gbetjé lé sín támε, ná é na m̄ gbe ḡ wē. »⁵² Đeeé Jwifu lé sê m̄ ḡ, é je n̄ dɔn dô éd̄é lé m̄ ji tawun, bo n̄ d̄ : « Nă nya xé ḡ ka na kpewu ná m̄ agbazaa útɔn bɔ m̄ na d̄ qd̄ ? »⁵³ Jezu yí gbe ná é bo d̄ : « Εεη, ma d̄ n̄gbó ná mi : Ná mi má d̄ nyε Gbetoví ḡ sín agbazaa, bo nu ahun ce ge ḡ, mi má na m̄ gbe jɔ gbe ge. »⁵⁴ Mε qeé d̄ agbazaa ce, bo n̄ ahun ce ḡ, me ḡ m̄ gbe mavɔ-mavɔ, bɔ un na fɔn ε zón kú d̄ azān godô godô tɔn ḡ gbe. »⁵⁵ Đó, agbazaa ce ḡ, n̄d̄qd̄ títewungbe ḡ wē e nyí, bɔ ahun ce nyí n̄nunu títewungbe ḡ. »⁵⁶ Mε qeé d̄ agbazaa ce bo n̄ ahun ce ḡ, me d̄ nyε m̄, bɔ nyε lɔsú un d̄ me ḡ m̄. »⁵⁷ Atđe deé s̄e un dó ḡ d̄ gbe, bɔ nyε lɔsú un d̄ gbe gbɔn ac̄ útɔn m̄. M̄ d̄okpó ḡ, me qeé na d̄ agbazaa ce ḡ na n̄ gbe gbɔn ac̄ ce m̄. »⁵⁸ Wɔxúxú qeé je tē zón séxwé ḡ die ; e má cí qeé tógbó mitɔn lé d̄ có bo ka kú ḡ xá ge. Mε qeé na d̄ wɔxúxú xé ḡ, e na n̄ gbe káká sýyî. »⁵⁹ Xó qeé Jezu d̄ hwenu qeé e qo n̄ kplón me d̄ tōkplégba Jwifu lé tɔn, qo Kapenawumu ḡ lé n̄.

Xó qeé n̄ ná me gbe mavɔ-mavɔ lé

⁶⁰ Đeeé Jezu sín ahwanv̄ lé sê xó né lé qeé e d̄ ḡ, éme sūsú je id̄ ji d̄ : « Xó xé lé ka syén me ! Menú ka na kpewu bo yí gbé ná ? »⁶¹ Jezu ka nyó ε d̄ ahwanv̄ mítɔn lé qo n̄ húnhún d̄ d̄ xó qeé mí d̄ ḡ wútú ḡ, bo d̄ ná é d̄ : « Xó né lé nyí afđklénnú ná n̄d̄id̄ mitɔn wē a ? »⁶² Bɔ ná mi ka wá m̄ nyε Gbetoví ḡ bɔ un xwe séxwé fí qeé un tē d̄ayř ḡ, n̄te mi na d̄ lo ? »⁶³ Yε Mawu tɔn wē n̄ ná gbe me

; gbet́ kéké má kpé nü dē wú ge. Xó xé lé dēe un d̄ná mi
ɔ, Yε Mawu tɔn de w̄ é zón, bo nɔ ná me gbe. ⁶⁴ Me d̄lé
ka d̄ná mi me, bo ma di nü ge. »

Am̄, Jezu ko nyó me dēe má d̄ná n'ε ge lé kpó me dēe
na sâ ε ɔ kpó nyî zón bibémê. ⁶⁵ Né ɔ w̄ zón bɔ Jezu lε d̄ná
é d̄ná : « Nü dēe wútú un d̄ná mi d̄ná At̄e má d̄e ali
ná me d̄e ge ɔ, me ɔ má na kpewu bo wá dye ge ɔ né. »

⁶⁶ Bé zón hwenénu ɔ, ahwanv̄ Jezu tɔn lé sūsú lε k̄, bo
má sô nɔ xodo e ge. ⁶⁷ Jezu kânbyɔ me w̄-awe d̄lē d̄ná : «
Mi l̄sú mi na yî a e ? » ⁶⁸ Sim̄ Piyeε ka yí gbe n'ε bo d̄ná : «
Aklun̄, m̄enú de m̄ ka na yî ? Hi de w̄ è nɔ sê xó dēe nɔ
ná gbe mavɔ-mavɔ me ɔ t̄e. ⁶⁹ M̄l̄é ɔ, m̄ d̄ná nü, bo nyó ε d̄ná
hi w̄ nyí me Mímé dēe Mawu s̄e d̄o ɔ. » ⁷⁰ Jezu d̄ná é d̄ná
: « Ma nyí nyε l̄sú w̄ cán mi me w̄-awe lé a ? Cō ɔ, me
dokpó nyí aw̄ovi d̄ná mi m̄. » ⁷¹ Juda, Sim̄ Isikalyɔti-ví ɔ
xó w̄ Jezu d̄o d̄ná ɔ. Đó, ú l̄sú d̄ná ahwanv̄ w̄-awe lé m̄
; ú w̄ na wá sâ Jezu.

Jezu sín nɔv̄ lé má d̄ná n'ε ge

7 Né ɔ godó ɔ, Jezu wá d̄ná t̄o dēe d̄ná Galilê kân m̄ lé m̄
gbɔn ɔ. E má ka jódó na yî gbɔn Judê kân m̄ ge ; d̄o,
Jwifugán lé d̄o dín na hu i ɔ. ² Xw̄ dēe Jwifu lé n̄ d̄ná, bɔ è
nɔ yl̄ d̄ná azavaaxw̄ ɔ ka ko sêkpó. ³ Jezu sín nɔv̄ lé sêkpó
ε, bo d̄ná : « Tón zón fí bo yî Judê, n̄ ɔ, ahwanv̄ t̄we lé
l̄sú na m̄ az̄ dēe a d̄o wâ lé. » ⁴ Đó, ná me d̄e jódó d̄ná è n̄
nyó mí nyî ɔ, e má nɔ wâ nü d̄ná glo ge. Nü qaxó qaxó w̄

a ka nō jlé, bo bló ná mε bě nē nyj we nyj.⁵ Đó, nov̄i útɔn lē lɔsú má d̄i nū n'ε ge. ⁶ Jezu ka d̄j ná é d̄j : « Gan ce má ko xô ge ; am̄ mi lē , hwe lē bě nu wē nyj ná mi. ⁷ Gbetó lē má kpewu na gbě wǎn ná mi ge. Am̄, é gbě wǎn ná nyε ú , ; d̄o, un nō d̄j az̄ d̄eé é nō wâ lē má nyj ge. ⁸ Mi lē , mi yî xwê tênmε ; nyε ú , , un má qo yî [diin]^N ge ; d̄o, gan ce má ko xô ge. » ⁹ Đeé Jezu d̄j m̄ , e cí Galilê.

Jeju yî Azavaaxwê sín tênmε d̄ô Jeluzalému

¹⁰ Đeé Jezu sín nov̄i lē yî xwê d̄j gbe v̄ , Jeju lɔsú bê bo yî xwê tênmε, má lísón b̄o medé m̄ ε ge. ¹¹ Jwifugán lē ka qo diin i d̄ô xwê hwenu , bo nō d̄j : « Fítε nya nē ka tê ? » ¹² Mε lē nō zé gbe dó do, bo nō qo xó sûsú d̄j d̄o Jezu wú d̄ô ahwan m̄ . Mε d̄élé nō d̄j : « Gbetó d̄agbeε wê nya ka nyí mε ! » Mε d̄ev̄o lē ka nō d̄j : « Mεflutó wê nya nē nyí. » ¹³ Am̄ medé má nō kpewu bo nō d̄j Jezu xó agbawungba ge. Đó é qo b් d̄i ná Jwifugán lē . ¹⁴ É qo xwê d̄j , káká bo ko bló az̄n nab̄i d̄eé è nō d̄j xwê ná v̄l̄ d̄ó awe útɔn. Hwenénu wê Jezu yî sînsenx̄o m̄ , bo je nū kplón me lē ji. ¹⁵ Đeé e qo nū kplón me lē d̄o kpaca Jwifugán lē, b̄o é nō d̄j : « Nya xé m̄ yí kplón d̄ô sénkplónmetó d̄e de kpón nē ! B̄o nă e ka wâ d̄o, bo nyj Mawuxó nyí d̄o m̄ ? » ¹⁶ Jezu d̄j ná é d̄j : « Nū d̄eé un qo kplón me m̄ zón nyε lɔsú de ge ; am̄, Mawu d̄eé sé un d̄o de wê nükplónme zón. ¹⁷ Ná nükplónme xé , Mawu

^N 7.8 Xógbé xé m̄ d̄ô Mawuxówémáa nukontɔn d̄eé è wláan kpó alɔ kpó d̄élé m̄ ge.

de wê e zón, ală ná nyé Iosú sín acê mê wê un do xó dâ dô , me qeé jódó na wâ jođo Mawu tɔn o na nyó ε. ¹⁸ Me qeé do xó dâ dô acê útɔn Iosú mê o, údé wê e do sô sû o. Amă, me qeé jódó na sô me qeé sê ε dô o sû o, nügbó wê e no dâ. Me né o sín xó dě má no nyí ajan ge. ¹⁹ Moyízi ná mi sén o a e ? Có o, međé má dô mi me bo no nyî sén o ge. Diin o, nûte wútú mi jódó na hu un ? » ²⁰ Me lé yí gbe n'ε bo dâ : « Ye nyananyána qé wê dô ji tɔwe ; menú wê jódó na hu we ? » ²¹ Jezu ka yí gbe ná é bo dâ : « Nüji-awû dökpol jáñ wê un bló, bɔ e kpaca mi dô mɔ ! ²² Moyízi wê hen adagbigbo sín sén o wá ná mi, má ka nyí ú de wê sén o zón ge, amă tɔgbó mítɔn lé de wê e zón. Có o, gbojerezán gbe Iosú o, mi nô gbo ada ná me. ²³ Mi na nyî Moyízi sén o jáñ wê zón bɔ mi no le gbo ada ná me gbojerezan gbe a e ? Bɔ nûte wútú un ka gbo azɔn ná gbetó blébûte dökpol gbojerezan gbe, bɔ nû ce le vé mi wú ? ²⁴ Mi má no nô gbetó ji o ; amă, mi no nô xó jí. »

Me lé no kânbyo dô édé lê mê dâ Jezu wê nyí Mesya o jaa

²⁵ Ná Jeluzalémunu qélé mô Jezu o, é nô dâ : « Nya qeé me lé do dín na hu o né a e ? ²⁶ Ú né do xó dâ agbawungba né, bɔ găn mítɔn lé má dâ xó dé n'ε ge ! Ală vlavo, găn mítɔn lé na ko wá nyó ε dâ Mesya wê e nyí nügbó wê a ? ²⁷ Mî nyó fí qeé nya xé o zón o nyî. Amă, ná Mesya o wá o, međé má na nyó fí qeé e zón o nyî ge. »

²⁸ Hwenu qeé Jezu do nû kplón me dô sînsenxɔ o mê o, e sô gbe yî jî bo dâ : « Mi nyó un nyî, bo lé nyó fí qeé un

zón ḡ nyî. E qđ m᷑ cō, e má nyí nyε lcsú sín acē mē wē un wá dō. Am᷑, me qđeé wú è hεn ḡ è na qđeji dō ḡ wē sē un dō. Me nē ḡ, mi má nyó ε nyî gε. ²⁹ Nyε ú ḡ ḡ, un nyó ε nyî. Đó, ú de wē un zón, bɔ ú wē sē un dō. » ³⁰ Hwenénu wē me lē jódó na wlé e, am᷑ međé má kpewu bo qđ alɔ ε ji gε ; qđ, gan útɔn má ko xô gε. ³¹ Me sūsú qđ ahwan ḡ mē bo qđi nǔ n'ε. É nō qđ : « Ná Mεsya ḡ na bo wá ḡ ; e na le jlé nǔ bɔ e na hú gǎn nǔ qđeé nya xé ḡ qđo jlé lē wē a ? »

È sē sīnsenxɔcɔtó lē dō Jezu wlé gbe

³² Falizyen lē sē nǔ qđeé me lē nɔ zé gbe dō do, bo nɔ qđo qđi dō Jezu wú qđ ahwan ḡ mē lē. Avđsannu-xwlemawutđgán lē kpó Falizyen lē kpó wá sē sīnsenxɔcɔtó lē dō, ná é na yî wlé Jezu. ³³ Jezu qđ ná é qđ : « Hwenu kléwun qđé wē un na le nô mi de ná. Né ḡ godó ḡ, un na le kô yî me qđeé sē un dō ḡ de. ³⁴ Mi na wá dín un, bɔ mi má na mô un gε. Đó, fí qđeé un na tê ḡ, mi má kpewu na wá gε. » ³⁵ Bɔ Jwifugán lē je iđđ qđ éđélé mē ji qđ : « Fítε e xwê bɔ mě má sô na le mô ε gε ? E jódó na yî Jwifu qđeé gba kpé tôgun qđeé má nyí Jwifu gε lē mē lē de, bo na yî kplón nǔ me qđeé má nyí Jwifu gε lē wē a ? ³⁶ Nǔ te e ka qđo qđ bo qđ : "Mi na wá dín un, bɔ mi má na mô un gε. Đó, fí qđeé un na tê ḡ, mi má kpewu na wá gε" ? »

Tâsísā qđeé nɔ ná gbe me ḡ

³⁷ Azăn godó tɔn ḡ, qđeé nyí azăn qaxó xwê ḡ tɔn gbe ḡ, Jezu wá nô tê qđ ahwan ḡ nukɔn, bo sô gbe yî jǐ bo qđ :

« Ná sînnugbla hu mëdë ɔ, né wá dye bo nû sîn. ³⁸ Ðî qeé Mawuxó ɔ dâ qó ɔ, me qeé dî nû ná un ɔ, e na huzú tâjotêñ deé mêtâsisa deé nô ná gbe me lé nô sâ zón ɔ. » ³⁹ Yesinsen deé me qeé na dî nû n'ë lé na wá mâ yí ɔ xó wê Jezu qo dâ ɔ. Hwenénu ɔ, Yesinsen má ko wá ge, bɔ Jezu má ko byɔ gigóó Mawu tɔn mêtge.

Kínlán byɔ me lé mêtqó Jezu wútú

⁴⁰ Ðee ahwan ɔ sê Jezu sín xó né lé ɔ, mêtqélé qô é mêtbo dâ : « Nya xé ɔ wê nyí Gbeyiqâtâ Mawu tɔn ɔ nügbó. » ⁴¹ Me qevô lé nô dâ : « Me xé ɔ wê nyí Mesya ɔ. » Me qevô lé ka nô le dâ : « Mesya ɔ ka na kpewu tón zón Galilê a ? ⁴² Mawuxowémâa ka dâ ná mî dâ Mesya ɔ na nyí Davidi sín tógbóylíví ; bɔ e na zón Beteleyému, gletôxo deé mêt nu wê Davidi nyí ɔ. » ⁴³ Né ɔ zón bɔ kínlán byɔ ahwan ɔ mêtqó Jezu wútú. ⁴⁴ Me qélé qô émë, bo jôqó na wlé e ; amë, me dëbû má dô alɔ ε ji ge.

Jwifugán lé má dî nû ná Jezu ge

⁴⁵ Sînsenxocotâ deé è sé dô Jezu gbe lé le kâ wá avësannu-xwlemawutôgán lé kpó Falizyen lé kpó de. Bɔ é kânbyɔ sînsenxocotâ lé dâ : « Nû te wútú mi má kpláan ε wá ge ? » ⁴⁶ Bɔ sînsenxocotâ lé yí gbe ná é bo dâ : « Mëdë má dâ xó gbedé dî nya xé ɔ xá ge. » ⁴⁷ Falizyen lé ka kanbyɔ é dâ : Mi lé lësú, mi jó midé dô bɔ e flú mi wê a ? ⁴⁸ Mi ko sê bɔ Jwifugán lé alɔ Falizyen lé qokpó gee lësú dî nû n'ë a ? ⁴⁹ Me né lé deé má nyô Moyízisén ɔ nyî ge, bɔ nuudó qô

é ji lé ján wê dî nü n'ε. ⁵⁰ Nikodému dô Falizyen né lé mê ; ú wê zon zän bo yî Jezu de wáyî. E dî ná é dî : ⁵¹ « Đô sén mítön mê , è má nô dá hwé ná medé gbón mõ ge ! È nô dô tó me o hwë, bo nô nyó nü qeé e wâ o nyî. » ⁵² Bɔ é yí gbe n'ε bo dî : « Galilenu wê hi l̄sú a nyí a ? Gbeje Măwuxó o mê kpón ganji, a na mî dî gbeyidôtó Mawu tön dé má nô zón Galilê ge. »

Nyɔnû qeé dó afî gbë o

⁵³ [Né o godó , me ñokpó ñokpó só ali, bo yî xwé úton gbe.

8 Jezu ka yî só qeé è nô ylý dî Olivutín só o ji. ² Amő, ayihángbe úton zäñfɔnnú , e lë kâ yî sînsenxâ o mê ; bɔ tôgun o bï nyî ahwan bo wá ε de. E flén ayî, bo je nü kplón é ji. ³ Hwenénu wê sénkplónmetá lé kpó Falizyen lé kpó kpláan nyɔnû qeé è gbo dó bɔ e ño afî dó gbe o ñokpó wá. É só nyɔnû o dó céncéen mê ná me bï, ⁴ bo dî ná Jezu dî : « Mësî, nyɔnû xé o ño afî dó gbe , bɔ è yî gbo e dó. ⁵ Đô sén mítön mê , Moyízi ná mî gbe dî mî né nyî hwän dó nyɔnû mëwunkötön lé, káká bo hu i. Bɔ hi o lóo, xó te a mî d'e wú ? » ⁶ É kân xó né o byɔ Jezu, bo na mî tén bo qó mɔ n'ε, bo na qó hwé n'ε. Jezu ka fée yî do, bo je nü wláan dó kɔɔ mê ji kpodó alɔvî úton kpó. ⁷ Đee é kpô ño xó kânbyɔ ε ján wê , Jezu jlí bo dî ná é dî : « Më qeé dô mi mê bo má hu hwé kpón ge o né nyî hwän dó e je nukɔn. » ⁸ Né o godó , e lë fée yî do, bo lë je nü wláan dó kɔɔ mê ji. ⁹ Đee

éme qeé kpláan nyɔnû ḡ wă na Jezu lé sê xó né ḡ, é jε iýi ji ḡokpó ḡokpó, be zón məxo lé ji. E wá kpô Jezu ḡokpónâ gee, bɔ nyɔnû ḡ dô flén, bo dô nukɔn n'ε. ¹⁰ Bɔ Jezu wá jlá, bo kânbyɔ ε dâ : « Nyɔnû, fíte me lé tê ? Me qebú má dô hwε ná we gε a ? » ¹¹ Nyɔnû ḡ yí gbe n'ε bo dâ : « Mεdaxó, éme qeé má dô hwε ná un. » Bɔ Jezu dâ n'ε dâ : « Nyε Iosú ḡ, un má dô hwε na dô ná we gε ; a hen ḡ, a na yî. Amă, bé zón diin ḡ, má só hu hwε qeé o. »]^N

Jezu wê nyí wěziza gbe ḡ tɔn

¹² Jezu lε dâ ná me lε bo dâ : « Nyε wê nyí wěziza ná gbe ḡ, me qeé xodo un ḡ má na dî zɔnlin gbɔn zǐnflu mē gbedé gε ; amă, e na mî wěziza qeé nò na gbe jɔ gbe me ḡ. » ¹³ Bɔ Falizyεn lε ka dâ n'ε dâ : « A dō kúnnúu dê ná hidé ḡ, hǔn, kúnnuqídé tɔwe má nyí nügbó gε. » ¹⁴ Jezu yí gbe ná é bo dâ : « Nügbó wê, un dō kúnnúu dê ná nyεdé ḡ. E dô mă có, xó qeé un dō dâ ḡ, nügbó wê ; dô, un nyó fí qeé un zón ḡ nyî, bo ka lε nyó fí qeé un dô yî ḡ nyî. Amă mi lε ḡ, mi má nyó fí qeé un zón ḡ nyî gε, mi má ka lε nyó fí qeé un dō yî ḡ nyî gε. ¹⁵ Đee gbeitá lε nò dá hwε dô ḡ wê mi lε ḡ, mi nò dá hwε dô. Nyε ḡ, un má nò dá hwε ná mεdé gε. ¹⁶ Bɔ ná e ka wá je bɔ un dá hwε ná mεdé ḡ, hwεdídá ce na sɔgbe. Đó, un má dô nyε ḡokpónâ gee gε, Tó qeé sē un dô ḡ dô kpó xé un. ¹⁷ È wláan dô sén mitɔn mē dâ nǔ qeé me awe

^N **8.11** Xixamε xé lε má dô Mawuxówémáa nukɔntɔn qeé è wláan kpó alɔ kpó lε sûsú mē gε.

dê kúnnúu qokpó ḡ ná ḡ, nügbó wê nü né ḡ nyí. ¹⁸ Nyε ḡ, un qo kúnnúu dê ná nyedé ḡ, bɔ Tó qeé sé un dó ḡ lɔsú qo kúnnúu dê ná un ḡ. » ¹⁹ É kânbyɔ ε dâ : « Fítε atówe ka tê ? » Bɔ Jezu yí gbe ná é bo dâ : « Mi má nyó un nyî gε, mi má ka le nyó Atóe nyî gε. Ná mi ko nyó un nyî wê ḡ, mi na ko nyó Atóe lɔsú nyî. » ²⁰ Jezu dâ xó né lé hwenu qeé e dô nü kplón é dô sînsenxɔ ḡ mê dó ḡ, dô fí qeé nûníná lé sín gbă ḡ tê ḡ. Me qěbű má ka wlé e gε ; qó, gan úton má ko xô gε.

Jeju dâ mí na yî Tó ḡ de

²¹ Jeju le dâ ná é dâ : « Un na yî, bɔ mi na wá dín un kpón ; am᷑, mi na kú dó hwε miton lé mê. Fí qeé un qo yî ḡ, mi má kpewu na wá gε. » ²² Jwifugán lé ka je idâ dô édē lé ji mê dâ : « E jódó na hu údē wê a ? Đó, e dâ : "Fí qeé un qo yî ḡ, mi má kpewu na wá gε." » ²³ Jeju ka yí gbe ná é bo dâ : « Mi lé ḡ, ayigba ji fí wê mi zón ; am᷑ nyε ú ḡ, sêxwé wê un zón. Gbe xé ḡ tɔn wê mi nyí, nyε ú ḡ, un má nyí gbe xé ḡ tɔn gε. » ²⁴ Né ḡ wê zón bɔ un dâ mi na kú dó hwε miton lé mê. Đó, ná mi má dî nü dâ un nyí me qeé un nyí ḡ gε ḡ, mi na kú dó hwε miton lé mê. » ²⁵ É ka wá kânbyɔ ε dâ : « Menú wê a ka nyí ? » Bɔ Jezu yí gbe ná é bo dâ : « Me qeé un ko dâ ná mi zón bîbémê dâ un nyí ḡ wê un nyí. » ²⁶ Un dô xó sûsú bo na dâ dó mi wú ; bɔ un qó hwε sûsú bo na dâ dó mi wú. Me qeé ka sé un dô ḡ, nügbóđâtó wê e nyí bɔ nü qeé un sê t'e e de ḡ wê un dô dâ ná gbe ḡ ḡ. » ²⁷ É má ka mâ nü je wú dâ Tó ḡ xó wê e qo dâ ná é gε. ²⁸ Jezu wá dâ ná

é dâ : « Hwenu qeé mi na sô nyε Gbetôví ɔ yî jî ɔ, hweneñu wê wê mi na wá nyó ε dâ un nyí me qeé un nyí ɔ ; bɔ un má nô bló nûdê kpó nyε Iosú sín acê kpó ge. Amă, nû qeé Tô ɔ kplón un ɔ jáñ wê un nô dâ. ²⁹ Me qeé sé un dô ɔ dô kpó xé un. E má jó un dô bɔ un qo nyε qokpónô ge ; qó, nû qeé nô nyó nukún útɔn mê ɔ jáñ wê un nô bló. » ³⁰ Hwenu qeé Jezu dô xó né lé dâ dô ɔ, me sûsú dî nû n'ε.

Ablaxamu-ví nûgbó nûgbó lé

³¹ Jezu dâ ná Jwifu qeé dî nû n'ε lé dâ : « Ná mi sê tónú na xó ce lé ɔ, mi na nyí ahwanvû ce nûgbó. ³² Né ɔ, mi na nyó nûgbó ɔ nyî, bɔ nûgbó ɔ na zón bɔ mi na vo. » ³³ É ka yí gbe n'ε bo dâ : « Ablaxamu sín tógbóylóví wê mî nyí, mî ma nô medé kân nú kpón gbedé ge ; nûte wútú a ka dâ mî na vo ? » ³⁴ Jezu ka yí gbe ná é dâ : « Eεen, ma dâ nûgbó ná mi, me qébû qeé nô hu hwe ɔ, hwe sín kânnumɔ wê me ɔ nyí. ³⁵ Kânnumɔ má nô nô xwégbe káká sóyî ge, xwéví wê nô nô xwégbe káká sóyî. ³⁶ Ná Vĩ ɔ wê ná mi vivo ɔ, mi na vo nûgbó. ³⁷ Un nyó ε dâ Ablaxamu sín tógbóylóví wê mi nyí nûgbó. Amă, mi qo dín na hu un ɔ ; qó, mi nô gbé xó ce. ³⁸ Nû qeé un mô dô Até de ɔ wê un qó dâ ɔ. Mi Iosú ɔ, nû qeé mi sê dô tó mitɔn de ɔ wê mi qo wâ ɔ. » ³⁹ É yí gbe n'ε bɔ dâ : « Ablaxamu wê nyí tó mítɔn. » Jezu ka dâ ná é dâ : « Ná Ablaxamu-ví wê mi ko nyí nûgbó ɔ, mi na ko wá nû dî Ablaxamu xá. ⁴⁰ Amă, mi qo dín na hu un ɔ, nyε me qeé dâ nûgbó qeé un sê dô Mawu de ɔ ná mi ɔ. Ablaxamu

má wâ nǔ né ḡ xá qě gε. ⁴¹ Nǔ qeé tó mitɔn wâ ḡ wê mi dō wâ ḡ. » Bɔ é yí gbe n'ε bo qđ : « Mǐ má nyí agaví gε ; tó dokpó gee wê mǐ dō, ú wê nyí Mawu. » ⁴² Jezu ka yí gbe na é bo qđ : « Ná Mawu wê nyí Tó ná mi nügbó ḡ, mi na ko yí wǎn ná un. Đó, Mawu mē wê un zón bo qđ fí qđ nyíkɔ útɔn mê ; un má wá qđ nyε lɔsú sín acê mē gε ; am᷑, Mawu wê sé un dō. ⁴³ Nütē wútú mi má nɔ mâ nǔ je xó ce lé mē gε ? Đó, xó ce lé n̄ vé isê ná mi, ab᷑ ? ⁴⁴ Aw᷑vi wê nyí tó ná mi, bɔ mi nɔ wâ nǔ qeé n̄ jódó e lé. Mehutó wê e ko nyí zón bǐbémê ; má n̄ yí wǎn ná nügbó gε, qđ nügbó qě má qđ ú ḡ mē gε. E na dó ajan nǔ qđ gaan wê ; qđ, ajandotó wê ú lɔsú ḡ bǐ ko nyí, bo nyí ajandotó lé bǐ sín tó. ⁴⁵ Am᷑, nyε ḡ, nügbó wê un n̄ qđ ; né ḡ wê zón bɔ mi má nɔ qđ nǔ ná un gε. ⁴⁶ Menú wê qđ mi mē bo na kpewu qêxle qđ un hu hwε dokpó gee lɔsú kpɔn ? Bɔ qeé un ka qđ nügbó qđ ḡ, nütē wútú mi má n̄ qđ nǔ ná un gε ? ⁴⁷ Me qeé nyí Mawu tɔn ḡ, e nɔ sê Mawu sín xó lé ; mi lé ḡ, mi má nyí Mawu tɔn gε, ú wê zón bɔ mi má nɔ sê xó ḡ gε. »

Jeju ko tiin có bɔ Ablaxamu wá jo

⁴⁸ Jwifu lé yí gbe n'ε bo qđ : « A mâ qđ hwε mítɔn jo qeé mi qđ Samalinu wê a nyí, bɔ yε nyananyána dé qđ ji we ḡ a e ? » ⁴⁹ Jezu ka yí gbe ná é bo qđ : « É᷑, yε nyananyána má qđ ji ce gε ; Atóe wê un qđ só sû ḡ, bɔ mi lé ḡ, mi ka qđ wi kón ná un ḡ. ⁵⁰ Un má nɔ dín na só nyedé sû gε ; am᷑, meqdé tiin bo nɔ dín na só un sû, bɔ ú wê nɔ qđ hwε. ⁵¹ Σεη, ma qđ nügbó ná mi : Ná meqdé bló dó xó ce ji ḡ, me né ḡ

má na kú gbedé ge. »⁵² Jwifu né lé lę yí gbe n'ε bo d̄j : « Diin ɔ, mě m̄ n̄ je ε me ganji d̄j yε nyananyána d̄é d̄ō j̄i t̄we n̄gbó. Ablaxamu ko kú, gbeyidjtó Mawu t̄ón lé l̄osú ko kú, b̄ɔ hi ɔ ka d̄j : "Ná m̄d̄é bló d̄ó xó ce ji ɔ, me ɔ má na kú gbedé ge."⁵³ Hi ɔ, a hú gǎn t̄gbó m̄t̄on Ablaxamu qeé ko kú ɔ w̄ē a ? Ablaxamu ko kú, b̄ɔ gbeyidjtó lé l̄osú ko kú. Menú w̄ē a n̄o s̄o hiqé s̄o m̄ n̄a ? »⁵⁴ Jezu ka yí gbe n̄á é bo d̄j : « Ná nyε l̄osú w̄ē un d̄o s̄o s̄u ɔ, h̄ün s̄usú v̄vnúu w̄ē. Am̄, At̄é qeé mi n̄o yl̄á d̄j Mawu mit̄on ɔ w̄ē d̄ō s̄o un s̄u ɔ.⁵⁵ Mi má ka nyó ε nȳi ge ; Nyε ú ɔ, un nyó ε nȳi. Ná un d̄j un má nyó ε nyí ge ɔ, h̄ün ajandotó né un nyí d̄i mi xá n̄é. Am̄, un nyó ε nyí, b̄ɔ un n̄o bló d̄ó xó út̄on ji.⁵⁶ T̄gbó mit̄on Ablaxamu je aw̄á t̄awun ; d̄ó, e d̄ó nukún d̄j un na wá ; qeé e ka wá m̄ un ɔ, e víví n'ε. »⁵⁷ B̄ɔ Jwifu né lé ka d̄j n'ε d̄j : « A má ko d̄ó xw̄ē kandé aw̄ó (50) l̄osú ge, bo ka m̄ Ablaxamu a ? »⁵⁸ Jezu ka d̄j n̄á é d̄j : « Εεη, ma d̄j n̄gbó n̄á mi, có na Ablaxamu na j̄ɔ ɔ, un ko tiin. »⁵⁹ B̄ɔ é f̄̄ hw̄ān bo na nȳi d̄ó Jezu ; am̄, e ka b̄ē bo t̄on z̄on s̄insenxɔ ɔ m̄̄.

Jeju hun nukún ná nukúntónn̄ d̄é

9 Jeju wá d̄o ȳi ɔ, bo m̄ nya nukúntónn̄ d̄é, b̄ɔ è ji i m̄. ² Jeju sín ahwanv̄ú lé kānbyɔ Jeju d̄j : « M̄s̄i, menú w̄ē hu hw̄e b̄ɔ è ji nya xé ɔ d̄ó m̄ ? Ú l̄osú w̄ē hu hw̄e a, al̄o m̄ejitó út̄on lé w̄ē ? »³ Jeju yí gbe n̄á é bo d̄j : « E má nyí ú l̄osú w̄ē hu hw̄e ge, má ka l̄e nyí m̄ejitó út̄on lé w̄ē hu hw̄e ge. Am̄, Mawu na d̄ē hl̄̄nhl̄ón út̄on xl̄e gb̄on j̄i út̄on

wê zón bɔ nǔ nyí mɔ. ⁴ Đeé kle kpô dô tê ɔ, mĩ^N dó na wâ
mɛ qeé sé un dó ɔ sín azɔ ; dó, zăn na wá kú, bɔ meqé má
na kpewu bo wâ nûdé ge. ⁵ Ná un gbé kpô dô gbe ɔ mêtán
wê ɔ, nyε wê nyí wěziza ná gbe ɔ. » ⁶ Đeé Jezu d̄ɔ mɔ ɔ, e
tún atán dó kɔɔ mêt, bo bló babă ná, bo sá dó nukún lé ji
ná nukúntónn̄ ɔ. ⁷ E d̄ɔ ná nukúntónn̄ ɔ bo d̄ɔ : « Yî fún
nukúnmêt dô Silowê sín t̄ɔ ɔ nu. » Silowê sín twinmêt wê nyí
"Mesédó". Nya nukúntónn̄ ɔ ka yî fún nukúnmêt dô t̄ɔ ɔ nu
nûgbó ; bɔ qeé e l̄s kâ ɔ, e mâ nǔ. ⁸ Mε qeé dô xá qokpó ɔ
mêt xé ε lé, kpó mε qeé nɔ mâ bɔ e nɔ byɔ nǔ qû lé kpó nɔ d̄ɔ
: « Nya qeé nɔ flén aȳi bo nô byɔ nǔ qû ɔ qie a e ? » ⁹ Mε
délé nô d̄ɔ : « Ú wê » ; mε d̄evõ lé nɔ d̄ɔ : « Ú má ge, mε d̄i
mε wê. » Bɔ ú lɔsú ka nɔ d̄ɔ : « Nye lɔsú gbetó wê. » ¹⁰ É
ka kânbyɔ ε d̄ɔ : « Nă nukún t̄ɔwe lé ka hun dó ? » ¹¹ Nya
ɔ yí gbe ná é bo d̄ɔ : « Mε qeé è nɔ yl̄s d̄ɔ Jezu ɔ bló babă,
bo sá dó nukún ce lé, bo d̄ɔ ná un d̄ɔ : "Yî fún nukúnmêt dô
Silowê sín t̄ɔ ɔ nu." Bɔ qeé un yî bo fún nukúnmêt ɔ, un mâ
nǔ. » ¹² Mε lé kânbyɔ ε d̄ɔ : « Fítε mε ɔ tê ? » E yí gbe ná é
bo d̄ɔ : « Un má nyó ε ge. »

Falizyen lé kân xó byɔ nya qeé Jezu hun nukún ná ɔ

¹³ Mε lé kpláan nya qeé nyí nukúntónn̄ dâȳi ɔ yî
Falizyen lé de. ¹⁴ Gbe qeé gbe Jezu bló babă, bo hun nukún
na nya ɔ ɔ, gbojiezán Jwifu lé tɔn gbe wê. ¹⁵ Falizyen lé lɔsú

^N 9.4 Mi na xâ "un" dô Mawuxówémáa nukontɔn qeé è wláan kpó als
kpó délé mêt.

wá kân xó byɔ nya ɔ dó qeé nukún útɔn hun dó ɔ wú. E yí gbe ná é bo d̄j : « E bló babă bo sá dó nukún ce lé, bɔ un yî fún nukúnmê, bo je nǔ m̄ ji. »¹⁶ Me d̄lé d̄o Falizyen lé m̄ bo nō d̄j : « Nya né ɔ má zón Mawu de ge ; dó, e má nō nyî gbɔjεzán sín sén ɔ ge. » Me d̄v̄o lé nō d̄j : « Hwεhutó ka na kpewu bo bló n̄ji-awú né lé xá a ? » Bɔ kínlán byɔ é m̄. ¹⁷ É ka lε kânbɔya nya qeé nyí nukúntónn̄ d̄áȳ ɔ d̄j : « Đee nya né ɔ ka hun nukún ná we ɔ, xó té hi ɔ a dó bo na d̄j d̄'e wú ? » Nya ɔ yí gbe ná é bo d̄j : « Gbeyid̄jt̄ Mawu tɔn w̄e e nyí. »¹⁸ Am̄, Jwifugán lé ma jódó na d̄i nǔ d̄j nya ɔ ko nyí nukúntónn̄ kpón có bo wá qo nǔ m̄ diin ge ; né ɔ w̄e zón bɔ é yl̄ mejitó útɔn lé. ¹⁹ É kânbɔya mejitó útɔn lé d̄j : « V̄i mitɔn w̄e nyí nya xé ɔ n̄gbó a ? Nukúntónn̄ w̄e e nyí bɔ mi ji n̄gbó a ? Bɔ nă e nyí d̄o bɔ e qo nǔ m̄ diin ɔ ? »²⁰ Mejitó útɔn lé yí gbe ná é bo d̄j : « V̄i m̄itɔn w̄e n̄gbó, nukúntónn̄ w̄e e nyí bɔ m̄ ji. »²¹ Am̄, qeé e nyí d̄o bɔ e qo nǔ m̄ diin ɔ, m̄i má m̄ d̄o na ge ; mi má ka nyɔ m̄e qeé hun nukún né ɔ nyî ge. Mi kân xó byɔ ú l̄sú, e má nyí yɔkpóvú ge ; e h̄en ɔ, e na tún i m̄e ná mi. »²² Mejitó útɔn lé d̄j m̄ ; d̄o, é qo b̄u d̄i ná Jwifugán lé ɔ. Đó, Jwifugán né lé ko só gbetaa bo d̄j me qeé na yí gbe d̄j Jezu w̄e nyí Mesya ɔ ɔ, mí na nyâ me ɔ zón t̄okplégbasa mítɔn. ²³ Né ɔ w̄e zón bɔ mejitó útɔn lé d̄j : « E má nyí yɔkpóvú ge, mi kân xó byɔ ú l̄sú. »²⁴ Falizyen lé lε yl̄ nya qeé ko nyí nukúntónn̄ d̄áȳ ɔ gba awegɔ ɔ, bo d̄j n'ε d̄j : « Đô n̄gbó d̄o Mawu nukɔn ; m̄i lé ɔ, m̄i nyó ε d̄j nya né ɔ, hwεhutó w̄e e nyí. »²⁵ Nya ɔ ka yí gbe ná é bo d̄j : « E t̄ô nyí hwεhutó oo, un má nyó ε ge. Nǔ d̄okpó gee qeé un nyó ε w̄e nyí d̄j nukúntónn̄ w̄e

un nyí dáyí ; amă̄ diin ɔ, un do nŭ mă̄ ɔ. »²⁶ È lę kânbę̄ ε qđ̄ : « Nütę e bló ná we ? Nă e wâ qđ̄, bo hun nukún ná we ? »²⁷ Bɔ e yí gbe ná é bo qđ̄ : « Un ko qđ̄ ná mi dáyí, bɔ mi má jódó na sê ge. Diin ɔ, nütę wútú mi jódó qđ̄ ma lę qđ̄ děvő ? Alō, mi lę lɔsú, mi jódó na huzú ahwanvű útɔn wê a ? »²⁸ Đee nya ɔ qđ̄ mă̄ ná é ɔ, é je izûn i ji bo qđ̄ : « Hi wê nyí nya né ɔ sín ahwanvű ; mĭlé ɔ, Moyízi sín ahwanvű wê mĭlé mĭ nyí. »²⁹ Mĭlé ɔ, mĭ nyó ε qđ̄ Mawu qđ̄ xó ná Moyízi ; amă̄, nya né ɔ ɔ, mĭ má nyó fí qđ̄ e zón ɔ nyî lɔsú ge. »³⁰ Nya ɔ ka yí gbe ná é bo qđ̄ : « Nŭ qđ̄ kpaca me qđ̄ xó ɔ mĕ tawun ɔ né : mi má nyó fí qđ̄ e zón ɔ nyî ge ; có ɔ ú wê hun nukún ná un. »³¹ Mĭ nyó ε qđ̄ Mawu má nɔ qđ̄ tó hwεhutá lę ge ; amă̄, ná međé nɔ qđ̄ sisí ná Mawu, bo nɔ wâ jódó útɔn ɔ, Mawu nɔ qđ̄ tó me ɔ. »³² È ma ko sê gbedé qđ̄ međé hun nukún ná me qđ̄ nyí nukúntónnă̄ bɔ è ji ɔ kpón ge. »³³ Ná nya né ɔ má zón Mawu de ge ɔ, má na kpewu bo wâ nŭqđé ge. »³⁴ Falizyen lę qđ̄ n'ε qđ̄ : « Hi lɔsú gbetá ɔ bǐ ɔ, hwε mĕ wê è ji we dó, bɔ a ka jódó na kplón nŭ mĭ lę ! » Bɔ é nyâ ε tɔn.

Nukúntónnă̄ gbigbɔmę tɔn

»³⁵ Đee Jezu sê qđ̄ é nyâ nya qđ̄ e hun nukún ná ɔ tɔn ɔ, e wá yî mă̄ ε bo kânbę̄ ε qđ̄ : « Hi ɔ ɔ, a qđ̄ nŭ ná Gbetóví ɔ a ? »³⁶ Nya ɔ ka yí gbe n'ε bo qđ̄ : « Mεđaxó, menú wê ka nyí me ɔ ? Đâ ná un, ná ma qđ̄ nŭ n'ε. »³⁷ Jezu ka qđ̄ n'ε qđ̄ : « E nyó, me ɔ qđ̄ie a ko qđ̄o mă̄ diin e ; ú wê nyí nyε me qđ̄e qđ̄o xó qđ̄ ná we ɔ. »³⁸ Bɔ nya ɔ qđ̄ n'ε qđ̄ : « Un qđ̄ nŭ

ná we, Aklunâ » ; bo je klô, bo dê kwo n'ε. ³⁹ Jezu ka dâ : « Un wá gbe o mê, ná me qeé ma do nû mî ge lé na mî nû ; bô me qeé do nû mî lé na huzú nukúntónnâ : hwedídâ o né. » ⁴⁰ Falizyen qélé ka dô flén xé Jezu, bo sê xó né o bo kânbyo ε dâ : « Mî lé Iosú ko nyí nukúntónnâ vlavóó wê a ? » ⁴¹ Jezu ka yí gbe ná é bo dâ : « Ná nukúntónnâ wê mi ko nyí wê o, hwé miton má só na kpô dô kô ná mi ge. Amă, qeé mi ka dâ mí no mî nû o, hwé miton cí kô ná mi. »

Jeju dó lõ dó lëngbókpláantó wú

10 Jezu dâ : « Eten, má dâ nügbó ná mi : me qeé má gbón hcoñ nûu bo byo lëngbókpó o mê ge, bo fán kpá gbón fí qevõ bo byo ε mê o, ajotó jaguda wê me né o nyí. ² Me qeé ka gbón hcoñ o nu bo byo ε mêt o wê nyí lëngbókpláantó o. ³ Lëngbókpocótâ o no hun hcoñ n'ε, bô lëngbó lé no sê gbe útôn ; e no ylý lëngbó qeé nyí útôn lé sín nyikô qokpó qokpó, bo no kpláan é tón. ⁴ Ná e kpláan qeé nyí útôn lé bî tón o, e no je nukon ná é, bô lëngbó lé no xodo e. Đó, é nyó gbe útôn nyî. ⁵ É má na xodo jönâ gbedé ge ; amă, é na hcoñ n'ε. Đó, é má nyó gbe jönâ lé sín gbe nyî ge. » ⁶ Jezu dó lõ né o ná é ; amă, é má mî nû je nû qeé e dô dâ na é o mêt ge.

Jeju wê nyí lëngbókpláantó qagbees o

⁷ Jezu le dâ ná é dâ : « Eten, má dâ nügbó ná mi : nyé wê nyí hcoñ qeé nu lëngbó lé no gbón o. ⁸ Me qeé ko je nukon ná un lé bî wê nyí ajotó, bo nyí jaguda, lëngbó lé má ka

dó tó é gε. ⁹ Nyε wê nyí hɔɔn ɔ. Ná mεdέ gbɔn jǐ yê bo byɔ ε mē ɔ, e na mâ hwlɛngán. E na nɔ yî, bo na nɔ wá fêε, bo na nɔ mâ nǔ dû. ¹⁰ Ajotó wá ɔ, ajo je gbe ján wê e nô tón, mε hu gbe ján wê e nɔ tón, nǔ hen gble gbe ján wê e nɔ tón. Nyε ɔ, un wá ná lɛngbó lé na mâ gbe, e na mâ gbe túnfla. ¹¹ Nyε ɔ, lɛngbókpláantó ḥagbεε wê un nyí. Lɛngbókpláantó ḥagbεε nô sô gbe útɔn sô sán avɔ na dô lɛngbó útɔn lé támε. ¹² Amɔ, mε qeé do lɛngbó lé cō bo nɔ yí akwá ɔ má nyí lɛngbókpláantó ɔ gε, bɔ lɛngbó lé má nyí útɔn gε. Ná mε né ɔ mâ hla jaa ɔ, e nɔ jó lɛngbó lé dô bo nô dô afâ wezun mē, bo nɔ yî ; bɔ hla ɔ nɔ byɔ lɛngbó lé mē bo nô wle dě, bo nô gba ḥelé dô. ¹³ Mε né ɔ, akwá kédé wútú wê e do azɔ wâ ɔ, bɔ lɛngbó lé sín gbe má dî nǔdé n'ε gε. ¹⁴ Nyε wê nyí lɛngbókpláantó ḥagbεε ɔ. Un nyó lɛngbó ce lé nyî, bɔ lɛngbó ce lé nyó un nyí. ¹⁵ É nyó un nyî dî qeé Atóe nyó un nyî, bɔ nyε lɔsú un nyó ε nyî dô ɔ xá ; un sô gbe ce sán avɔ na dô lɛngbó ce lé támε. ¹⁶ Un lε dô lɛngbó ḥevɔ lé, bɔ é má dô akpó xé ɔ mē gε. Un dô na yî kpláan élé lɔsú ; é na sê gbe ce, bɔ é mε bǐ na huzú lɛngbóhwan ḥokpó gee, bo na dô lɛngbókpláantó ḥokpó gee. ¹⁷ Tó ɔ yí wǎn ná un ; dô, un sô gbe ce sán avɔ ná, bo na lε mâ yí. ¹⁸ Mεdέ má yí gbe ce zón así yê gε, nyε lɔsú wê sô jó ; un dô acê bo na sô gbe ce jó, bɔ un dô acê bo na lε yí. Gbedídé qeé Atóe ná un ɔ né. » ¹⁹ Kínlán lε byɔ Jwifugán lé mē dô xó né lé wútú. ²⁰ Bɔ mε sûsú dô é mē bo dô : « Ye nyananyána dé wê t'e ji ; nǔ wê e lú. Nütε wútú mi dô tó dô e ɔ ? » ²¹ Mε ḥevɔ lé nô dô : « Xó né lé má nyí mε qeé ji ye nyananyána

tê o sín xó ge. Yε nyananyána na kpewu bo hun nukún ná
nukúntónnâ a ? »

Jwifu lÉ gbÉ Jezu

²² Hwenénu ɔ, Jwifu lé kplé qđô Jeluzalému, bo qđo hwenu
qeé è só sînsenxɔ étɔn dó alɔ mê ná Mawu ɔ sín xwê dû ɔ.
Avivó hwenu wê. ²³ Jezu qđo sâ qđî gbɔn sînsenxɔ ɔ mê ɔ, qđô
Salumâ sín gblögblö ji. ²⁴ Jwifugán lé lílé dó e, bo kânbyɔ ε
qđ : « Káká yî je hwetenu a na jó mĩ dó qđô nûxôkpón mê ?
Ná hi wê nyí Mesya ɔ ɔ, bo qđô ná mĩ cédécédé o ! » ²⁵ Jezu
ka yí gbe ná é bo qđ : « Un ko qđô ná mi, bɔ mi má qđî ge. Azô
qeé un qđo wâ qđô Atisé sín nyïkɔ mê le nɔ qđo qđê kúnnúu ná
un ɔ. ²⁶ Mi má ka qđî nû ná un ge, qđo mi má qđô lëngbó ce lé
mê ge. ²⁷ Lëngbó ce le nɔ sê gbe ce ; un nyó é nyî, bɔ é nɔ
xodo un. ²⁸ Bɔ nyε ɔ, un nɔ ná gbe mavɔ-mavɔ é ; é má na
dɔn gbedé ge, bɔ meqdé má kpewu bo na yí é zón alɔ ce mêt
ge. ²⁹ Atisé qđeé só é dó alɔ mêt ná un ɔ hú găñ nû bř ; bɔ me
qđebű má kpewu bo na yí é zón alɔ útɔn mêt ge. ³⁰ Nyε kpó
Tó ɔ kpó ɔ, me qokpó wê mĩ nyí. » ³¹ Jwifu lé le fô hwăñ, bo
na nyî dó e káká bo na hu i. ³² Jezu ka qđô ná é qđ : « Nû
qagbëe qđeé zón Tó ɔ de lé ɔ, un dó sûsú xya mi. Nûte qđô nû
né lé mêt, bo zón bɔ mi jódó na nyî hwăñ dó un káká bo na
hu un ? » ³³ Bɔ é yí gbe n'ε bo qđ : « E ma nyí nû qagbëe qđ
wútú wê mĩ jódó na nyî hwăñ dó we bo na hu we ge. Amš,
nuu qđeé a nyana dó Mawu wú ɔ wê zón. Gbetó kpowun wê
a nyí, bo ka nɔ só hiđé qđô Mawu ná. » ³⁴ Jezu yí gbe ná
é bo qđ : « E má wláan dó sén mitɔn mêt bo dô : "Un qđ :

mawu lé wê mi nyí" ge a ? ³⁵ Mawuxówémáa ḡ yl̄s me qeé è d̄ Mawuxó ná lé d̄ mawu lé. Mawuxó ḡ qie meqé má ka kpewu bo na súnsún ge ! ³⁶ Bo ka mi d̄ ná nyε me qeé Tó ḡ d̄ dō vo, bo s̄e dō gbe ḡ m̄e ḡ d̄ nyε nyana nuu dō Mawu wú ; qó, un d̄ Mawu-Ví wê un nyí wútú. ³⁷ Ná un má qo Até sín az̄ lé wâ ge ḡ, mi má d̄ n̄ ná un o. ³⁸ Am̄, ná un qo az̄ n̄ lé wâ ḡ b̄ mi má tle d̄ n̄ ná un ge ḡ, mi d̄ n̄ ná az̄ ce lé viv̄. Né ḡ, mi na nȳ ε, bo na m̄ n̄ je ε wú d̄ Tó ḡ d̄ nyε m̄e, b̄ un d̄ Tó ḡ m̄e. » ³⁹ Ðeeé Jezu d̄ m̄ ḡ, é le je ali dín ji bo na wle e ; am̄, e h̄n zón é m̄e. ⁴⁰ Jezu le k̄ ȳ Judeen t̄ ḡ godó, d̄ fí qeé Jāan l̄ yεhwesin ná me lé t̄ wáȳ ḡ, bo n̄ flén. ⁴¹ Me sūsú n̄ ȳ i de, bo n̄ d̄ : « Jāan Yεhwesinlenametó ḡ má jlé n̄ d̄eb̄ ge ; am̄, n̄ qeé e d̄ dō nya xé ḡ wú ḡ b̄ wê nȳ n̄gbó. » ⁴² Bo me sūsú d̄ n̄ ná Jezu d̄ flén.

Laza kú

11 Nya qokpó tiin, bo qo az̄on je ḡ, b̄ e n̄ yl̄s ε d̄ Laza. Ú kpodó n̄v̄ út̄on nȳonû Mal̄ kpó M̄ati kpó b̄ wê t̄onnó gletôxo Betanî t̄on m̄e. ² Mal̄ n̄ ḡ wê nyí nȳonû qeé k̄n célu dō Aklunô sín af̄ lé wú, bo súnsún kpó q̄a út̄on kpó ḡ ; n̄v̄ út̄on Laza wê qo az̄on je ḡ. ³ Laza sín n̄v̄ nȳonû lé s̄e me dō Jezu, ná è na ȳ d̄ n̄'e bo d̄ : « Aklunô, xónt̄on t̄we vénávéná ḡ qo az̄on je ḡ. » ⁴ Ðeeé Jezu s̄e wen n̄ ḡ, e d̄ : « Az̄on n̄ ḡ má na d̄on ε ȳ kú ge ; am̄, Mawu na d̄e hl̄nhl̄n út̄on xl̄e gb̄on az̄on n̄ ḡ m̄e. Az̄on n̄ ḡ na

Ie zón bɔ mε lε na m̄ nyε Mawu-Ví o sín hl̄nhl̄n. »⁵ Jezu ka yí wǎn ná Măti, kpódó nɔv̄ útɔn nyɔnû o kpó, kpó Laza kpó tawun. ⁶ Jezu sê d̄ Laza do azɔn je o ; có o, e le n̄ fí qeé e tē o na azan at̄n. ⁷ Né o godó o, e d̄ ná ahwanvú útɔn lé d̄ : « M̄ né ie k̄ ȳ Judê kān m̄. »⁸ Ahwanvú lé d̄ n̄'e d̄ : « M̄s̄i, azan dé má ko je diin ge bɔ Jwifu lé jódó na nȳ hwǎn dó we káká bo na hu we, bɔ a na le le k̄ ȳ d̄n a ? »⁹ Jezu yí gbe bo d̄ : « Má nyí ganxíxó w̄-awe w̄ d̄ klezán qokpó m̄ a ? Ná medé do zɔnlin d̄ kle o, e má nɔ klén af̄ ge ; d̄o, e nɔ m̄ wěziza gbe xé o tɔn. ¹⁰ Am̄, ná medé do zɔnlin d̄ zān m̄ o, e nɔ klén af̄ ; d̄o, wěziza má d̄ me o m̄ ge. »¹¹ Đeeé Jezu d̄ xó né ie vɔ o, e d̄ : « Xánt̄n m̄tɔn Laza d̄ aml̄ ; am̄, un na ȳ fón ε. »¹² Bɔ ahwanvú lé d̄ n̄'e d̄ : « Aklun̄, ná aml̄ w̄ e d̄ o, azon útɔn na gbɔ. »¹³ Laza kú w̄ Jezu do d̄ o, bɔ ahwanvú lé ka védó d̄ aml̄ kpowun xó w̄ e do d̄ sín. ¹⁴ Hwenénu w̄ Jezu wá d̄ na é cédécédé d̄ : « Laza kú. ¹⁵ Flén qeé un má tē có bɔ e kú ge o víví ná un d̄ milé wútú ; né o na zón bɔ mi na m̄ tēn, bo d̄ n̄ na un. Am̄ diin o, m̄ na ȳ i de. »¹⁶ Bɔ Tomâ qeé e n̄ yl̄ d̄ hōví o d̄ ná ahwanvú d̄l̄é d̄ : « M̄l̄é l̄sú, m̄ né ȳ, bo na ȳ kú xé Jezu. »

Ježu w̄ nyí fónzónkú, bo le nyí gbe

¹⁷ Đeeé Ježu wá Betan̄ o, e m̄ d̄ è s̄ Laza d̄ yodóo m̄ diin o, e ko bló azan εne. ¹⁸ Betan̄ má ka deen d̄ Jeluzalému ge, e d̄ kilometlu at̄n m̄ d̄ e. ¹⁹ Jwifu lé sūsú wá Măti kpó Mal̄ kpó de, bo na d̄ al̄ akón ji ná é, d̄ nɔv̄

étoñ qeé kú ḷ wútú. ²⁰ Đee Măti sê dâ Jeju jaa ḷ, e yî kpé e ; hwenénu ḷ, Mal̄í ú ḷ cí xwégbe, bo dô ayiflénflén. ²¹ Măti dâ ná Jeju dâ : « Aklunâ, ná a ko dô fí wê ḷ, ançeví má na kú ge. ²² E dô mâ diin có ḷ, un nyó ε dâ nû děbû qeé a na byɔ Mawu ḷ, e na ná we. » ²³ Jeju dâ n'ε dâ : « Ançweví ná fón zón kú. » ²⁴ Măti n'ε dâ : « Un nyó ε dâ e na fón zón kú azăn godô godô tɔn ḷ gbe, hwenu qeé mekukú lé na fón ḷ. » ²⁵ Jeju dâ n'ε dâ : « Nyε wê nyí fónzónkú, bo lε nyí gbe ; me qeé dî nû ná un ḷ, e na bo kú ḷ, e na nâ gbe. ²⁶ Bɔ me děbû qeé dô gbe bo dî nû ná un ḷ má na kú gbedé ge. A dî nû ná xó né a ? » ²⁷ E yí gbe n'ε bo dâ : « Eεn Aklunâ, un dî nû dâ hi wê nyí Mesya, Mawu-Ví, me qeé dó na wá gbe ḷ mêt ḷ. »

Jeju ví av̄i

²⁸ Đee Măti dâ mɔ vɔ ḷ, e yî yl̄o nov̄i ḷ Mal̄í, bo dê kpá n'ε bo dâ : « Mësî wá, bo dɔ yl̄o we ḷ. » ²⁹ Đee Mal̄í sê mɔ ḷ, e cí tê hađokpó, bo yî Jeju de. ³⁰ Jeju má ko byɔ gletôxo ḷ mêt ge ; e kpô dô fí qeé e tê bɔ Măti yî kpé e ḷ. ³¹ Đee Jwifu qeé dô xwé ḷ gbe xé Mal̄í, bo dɔ alɔ dó akón ji n'ε lé mâ ε bɔ e cí tê hađokpó bo tón ḷ, é je godó n'ε. Đó, é védó dâ e jódó na yî Laza sín yɔdóó kâñ bo na ví av̄i wê sín. ³² Đee Mal̄í wá je fí qeé Jeju tê ḷ bo mâ ε ḷ, e je klô dô nukon n'ε, bo dâ n'ε dâ : « Aklunâ, ná a ko dɔ fí wê ḷ, ançeví má na kú ge. » ³³ Đee Jeju mâ bɔ Mal̄í dɔ av̄i ví ḷ, bɔ Jwifu qeé xodo e lé lɔsú dɔ av̄i ví ḷ, akpâ dó e, bɔ ayi útɔn gbadó. ³⁴ E kânbyɔ dâ : « Fí te mi só ε dó ? » Bɔ é yí gbe n'ε bo dâ

: « Aklun̄, wă bo wá kpón. »³⁵ Bɔ Jezu ví avř. ³⁶ Bɔ qeé Jwifu lε m̄ m̄ ɔ, é d̄ : « Mi kpón, e yí wǎn n'ε tawun me ! »³⁷ Me qélé ka d̄o me lé m̄e bo n̄ d̄ : « Ú me qeé hun nukún ná nukúntónn̄ ɔ, má kpewu na bló bɔ Laza na ḡbɔ ikú ge a ? »

Jeju fón Laza zón kú

³⁸ Akp̄ lε d̄ó Jezu qeévō, bɔ e yî yɔdóó ɔ k̄n. Só qeé xôme w̄ è yɔdóó ɔ t̄e, bɔ è só zánnúu qeé sú i nu. ³⁹ Jezu d̄ : « Mi qeé zánnúu ɔ s̄e. » Me qeé kú ɔ sín nɔv̄ nyɔn̄ Măti d̄ n'ε d̄ : « Aklun̄, cyɔ ɔ na ko d̄o wǎn hwen ɔ ; d̄ó, zón azán ene qie w̄ e d̄o flén. »⁴⁰ Bɔ Jezu d̄ n'ε d̄ : « Un ko d̄ ná we d̄ ná a d̄i n̄ ɔ, a na m̄ hl̄nhl̄n Mawu t̄n a e ? »⁴¹ É wá d̄e zánnúu ɔ s̄e. Bɔ Jezu kpón j̄i bo d̄ : « Até, un dó kpé ná we ; d̄ó, a d̄ó tó un. ⁴² Nyé ɔ, un nyó ε d̄ a n̄ d̄ó tó un t̄egbe ; am̄, un d̄ m̄ ɔ d̄ó ahwan qeé l̄l̄é dó un ɔ wútú ; n̄ ɔ, é na nyó ε d̄ hi w̄ sé un dó. »⁴³ Deé e d̄ m̄ ɔ, e dó axwá qaxó qeé bo d̄ : « Laza, t̄n ! »⁴⁴ Bɔ me qeé ko kú ɔ t̄n, bɔ av̄ qeé è l̄l̄é dó af̄ út̄n lé kpó al̄ út̄n lé kpó ɔ t̄e wú, av̄ qeé è só blá nukúnm̄ n'ε ɔ l̄sú t̄e wú. Jezu d̄ ná é d̄ : « Mi tún av̄ lé zón ε wú, bo jó e dó n̄ yî. »

È blá sé dó Jezu wú

⁴⁵ Deé Jwifu qeé wá Mal̄ de lé m̄ n̄ ɔ qeé Jezu wâ ɔ, éme s̄usú d̄i n̄ n'ε. ⁴⁶ Am̄, me qélé d̄o é m̄e, bo yî m̄ Falizyen lé, bo d̄ n̄ ɔ qeé Jezu wâ ɔ ná é. ⁴⁷ Bɔ av̄sannu-xwlemawutóggán lé kpó Falizyen lé kpó wá yl̄s

tôxodjgbetáa ḡ kplé bo d̄j : « Nüte m̄ ka na wâ ? Nya n̄é ḡ qie qo n̄ sūsú jlé . »⁴⁸ Ná m̄ jó e dó b̄ e qo n̄ wâ m̄ , me b̄ na d̄ n̄ n̄'e ; b̄ Hl̄šmanu l̄ na wá, bo na gba s̄insenx̄ m̄t̄n, bo na va t̄ogun m̄t̄n sú dó. »⁴⁹ Me qokpó d̄ éme, bo n̄ nyí Kayífu ; av̄sannu-xwlemawutó qaxó ḡ w̄ e nyí xw̄ n̄é ḡ xw̄. E d̄j n̄á é d̄j : « Mi má m̄ do na n̄d̄e ge. »⁵⁰ Mi má nyó ε d̄j me qokpó gee kú dó t̄ogun ḡ b̄ táme , e nyó n̄á mi^N hú d̄j è va t̄ogun qokpó ḡ b̄ sú dó ge a ? »⁵¹ E má nyí ú l̄sú gbetó w̄ e qo xó n̄é l̄ d̄j ge ; av̄sannu-xwlemawutó qaxó ḡ w̄ e nyí xw̄ n̄é ḡ xw̄, b̄ Mawu gb̄n j̄í út̄n bo d̄j Jezu qó na kú dó t̄ogun Jwifu t̄n ḡ b̄ táme. »⁵² B̄ má nyí d̄j e na kú dó t̄ogun Jwifu t̄n ḡ táme k̄édé w̄ ge ; am̄, e na l̄ kplé Mawu-ví qeé gba kpé gbe ḡ m̄ l̄ b̄, b̄ é na huzú t̄ogun qokpó gee. »⁵³ Zón gbe n̄é ḡ gbe w̄ é s̄ó gbetaa, bo d̄j mí na hu Jezu. »⁵⁴ Né ḡ w̄ zón b̄ Jezu má s̄ó n̄o t̄n agbawungba d̄ô Jwifu l̄ m̄ ge ; ú kpó ahwanv̄ út̄n l̄ kpó ḡb̄ bo ȳ cí xá qé m̄, d̄ô t̄oxo qeé è n̄o yl̄ d̄j Eflayímu ḡ m̄ ; xá n̄é ḡ má d̄eēn dó gb̄etotlo m̄ ge. »⁵⁵ Jwifu l̄ sín xw̄ qeé n̄o nyí xíxlád̄oxw̄ ḡ ka ko s̄ekp̄ Hwenénu ; b̄ me sūsú ko t̄n zón xá ḡ m̄ bo ȳ Jeluzalému, bo na ȳ slá aw̄ c̄ b̄ xw̄ ḡ na wá. »⁵⁶ É d̄ô Jezu d̄ín , bo n̄o d̄j n̄á éd̄é l̄ d̄ô s̄insenx̄ ḡ m̄ d̄j : « E ka na wá xw̄ ḡ t̄enme d̄ó a ? N̄ mi l̄n d̄o ? »⁵⁷ B̄ av̄sannu-xwlemawutógán l̄ kpó Falizyen l̄ kpó n̄á gbe bo d̄j n̄á m̄d̄é nyó fi qeé Jezu t̄e ḡ nyí , me ḡ n̄é wá d̄j, n̄á è na ȳ wlé e.

^N 11.50 Mi na xâ "m̄" d̄ô Mawuxówémáa nukont̄n qeé è wláan kpó al̄ kpó d̄élé m̄.

Maří kôn célu dó Jezu sín afâ lé wú

(Matíe 26.6-13 ; Maki 14.3-9)

12 Xíxládóxwê o kpô azän ayizën, bɔ Jezu yî Betanî, fí qeé Laza qeé e fón zón kú o nɔ nî o. ² Đee e yî flén o, è qa nüqûqû n'ε ; bɔ Măti qo nüqûqû má o. Laza lɔsú dô me qeé dô nü qû xé ε lé m . ³ Bɔ Mal  s  célu axîv n  qeé è s  naa ak  ak  bl  n  o l tli vl  s  k n d  Jezu s n af  l  w  ; bo s ns n af  l  n'ε kp  qa  t n kp , b  célu o s n w n gba kpe xw  o gbe b . ⁴ Jud  Isikaly ti qeé ny  Jezu s n ahwanv  qokp  ; me qeé na w  só ε o q  : ⁵ « N te w  z n b  è m  s  célu n  o qe  na x  akw gan af d  k nwe-k o (300) o bo m  akw  o n  w m m n  l  ge ? » ⁶ Juda Isikaly ti d  m , m  ka ny  d  w m m n  l  w  e d  l n kp n ge ; am , ajot  w  e ny  ; d , u w  n  h n akw gb  o, bo n  fin t e m . ⁷ Am , Jezu ka q  : « J  ny n  o d  ! Az n qe  gbe è na q  un o w  e só n  n  d  m ^N . ⁸ Mi l  o, w m m n  l  d  kp  x  mi hweb nu ; am , ny  u o o, un m  d  kp  x  mi k k  s y  ge. »

È bl  sé d  Laza w 

⁹ Hwenénu o, Jwifu s s u s  d  Jezu d  Betan , b  é z n h o bo w . M  ny  Jezu k d  w t u w  é w  ge ; am , é w  bo na kp n Laza qe  e f n z n k  o l s .

^N **12.7** Đô M wux w m  a nuk nt n qe  è wl an kp  al  kp  d l  m  o, è na m  : « J  ny n  d  n  h n célu o w  n  az n qe  gbe è na q  un o. »

¹⁰ Avăsannu-xwlemawut g n l  ka s  gbetaa bo na hu Laza l s  ; ¹¹ q , Jwifu s s  d  k  l  z n god  t n  , bo d  n  q  n  Jezu d  Laza w t   .

Jeju by  Jeluzalému

¹² Ay h ngbe  t n  , gbet  maxa-maxa q e  w  xw  d  gbe d  Jeluzalému l  s  q  Jezu jaa fl n. ¹³ B    y  d n d m a , bo t n y  kp  e ;   n  s  gbe d  aga bo n  q  : « Gig o  n  Mawu ! Aklun  Mawu n  d  n  me q e  jaa q  ny k  m    ! Aklun  Mawu n  d  n  ax s  Izlayéli t n ! » ¹⁴ Jeju m  s k t k t -v  q e  bo fl n   j , q  q e    ko wl an d  Mawux w m a  m  d    x .  D ,   wl an bo d  :

¹⁵ « Siny nu l , mi m  q  b  o ;
ax s  mit n die jaa, bo fl n s k t k t  d  ji ! »

¹⁶ Jeju s n ahwanv  l  m  y w  m  n  j  n  q e  d  j  n  l  m  g . Am , hwenu q e  Mawu w  s  Jeju s   ,   w  fl n q  n  n  l  q e  j  l  b   ,   ko wl an d 'e w  w y  n gb . ¹⁷ Gbet  ahwan q e  d  fl n x  Jeju hwenu q e  e y  Laz  q  n  t n z n y d o  m , bo f n   z n m k k l  l  m    d  k unn u q  n  Jezu  . ¹⁸ N    w  z n b  me l  ny  ahwan bo y  kp  e ; d ,   s  q  Jezu bl  n ji-aw  n   . ¹⁹ Falizyen l  ka w  d  q  d   d  l  m  q  : « Mi m  diin q  mi m  kp  n q  w  g  a e ? Me l  b  n  d  xodo e n . »

Me q e  m  ny  Jwifu g  l  j d  na m  Jeju

²⁰ Me q e  m  ny  Jwifu g  l  q l  d  m  q e  w  Jeluzalému Mawu s n gbe d  xw    s n hwenu l  m . ²¹  

yî mî Filipu qeé zón Betizayidâ dô Galilê kân mî ɔ, bo dî n'ε dî : « Medaxó, mî jódó na mî Jezu. »²² Filipu yî dî xó né ɔ ná Andle, bɔ éme awe lé zon bo yî dî ná Jezu.²³ Jezu ka yí gbe ná é bo dî : « Hwenu ɔ sû, bɔ Mawu na dê nyé Gbetoví ɔ sín hl̄nhlón xl̄ε. »²⁴ Eten, ma dî nügbó ná mi, ná ajinukún má yî do bo kú ge ɔ, ajinukún dokpó gee jáñ wê e nɔ nyí ; amɔ, ná e kú ɔ, e nɔ ná sínsén sûsú.²⁵ Me qeé yí wăñ ná gbe útɔn ɔ, e na hen ε bú ; bɔ me qeé má sô gbe útɔn yl̄d nüdé ná dô gbe xé ɔ mî ge ɔ, me né ɔ na hen gbe útɔn wú ná gbe mavɔ-mavɔ ɔ.²⁶ Ná medé jódó na nyí mesentó ce ɔ, me ɔ né bo xodo un ; bɔ fí qeé un na nî ɔ wê mesentó ce Icsú na nî. Ná medé wâ az̄ ná un ɔ, Até na wlé yeyî ná me né ɔ. »

Jezu dî xó dô kú útɔn wú

²⁷ Jezu lε dî : « Diin ɔ, ayi ce bî wê gbadó. Nă un ka na wâ nü xé ɔ dó ? Até, hwlén un gán dô awuvé sín hwenu xé ɔ mî wê un na dî a ? Éõ, hwenu xé ɔ wútú wê un wá.²⁸ Hün diin ɔ Até, bo dê hl̄nhlón tɔwe xl̄ε. » Haçokpó ɔ, gbe qé dî zón séxwé bo dî : « Un ko dê hl̄nhlón ce xl̄ε, un ka na lε dêxlε děvõ. »²⁹ Gbetó ahwan qeé dô flén bo sê gbe ɔ lé dî : « Jǐ wê dô gbe ! » Me děvõ lé ka dî : « Wensagun Mawu tɔn dê wê dî xó n'ε. »³⁰ Jezu ka yí xó bo dî ná é dî : « E má nyí nyé wútú wê gbe né ɔ dî nü ge, mi lé wútú wê.³¹ Hwenu qeé Mawu na dî hwæ xé gbe xé ɔ sû ; hwenu qeé Mawu na nyâ acékpató gbe xé ɔ tɔn tón ɔ sû. »³² Bɔ nyé ɔ,

hwenu qeé è na só un zón ayăgba ji dó ɔ, un na dɔn gbetó lé bĭ wá dye. »³³ Xó né lé qeé Jezu qo d̄ɔ ɔ, kú alɔkpa qeé e na kú ɔ xó wê e qo d̄ɔ ɔ. ³⁴ Bɔ gbetó ahwan qeé d̄ɔ flén lé yí gbe n'ε bo d̄ɔ : « M̄ xâ d̄ɔ sénwémáa ɔ m̄ d̄ɔ Mesya ɔ d̄o na n̄ gbe káká sónyî. Bɔ n̄tε wútú a ka d̄ɔ è d̄o na só Gbetóví ɔ yî j̄i ? Menú wê ka nyí Gbetóví né ɔ lo ? »³⁵ Jezu ka d̄ɔ ná é d̄ɔ : « Wěziza ɔ kpô d̄ɔ cénçéen mitɔn ná hwenu kpéde. Mi d̄i zɔnlin hwenu qeé mi qo wěziza m̄ dó ɔ ; né ɔ, zǐnflu né má wá dó dó mi o. Đó, me qeé qo zɔnlin d̄i d̄ɔ zǐnflu m̄ ɔ má nɔ nyó fí qeé e qo yî ɔ nyí ge. »³⁶ Né ɔ wê zón, hwenu qeé wěziza ɔ kpô d̄ɔ kpó xé mi ɔ, mi d̄i n̄ ná n'ε. Né ɔ, mi na nyí wěziza sín v̄ lé. »

Đeé Jezu d̄ɔ xó né lé godó ɔ, e tón zón flén, bo yî be dó é.

Jwifu lé má d̄i n̄ ná Jezu

³⁷ Jezu bló jlé n̄ kpánnakpánna né lé d̄ɔ me lé nukúnm̄e có ɔ, é má d̄i n̄ n'ε ge. ³⁸ N̄ nyí m̄, ná xó qeé Mawu d̄ɔ wáyî gbɔn Gbeyid̄tó útɔn Ezayî ji ɔ na jo. Đó, Ezayî d̄ɔ :

« Aklun̄ Mawu, menú wê d̄i n̄ ná xó qeé m̄ d̄ɔ lé ?
Bɔ menú wê Aklun̄ Mawu d̄ê hl̄nhl̄n útɔn xl̄e ? »

³⁹ Né ɔ wútú wê é má kpewu na d̄i n̄ ge, d̄o, Ezayî lε d̄ɔ

:

⁴⁰ Mawu va nukún ná é,
E bló bɔ ayixa syén ná é,
né ɔ, é má qo n̄ na m̄ ge ;
bɔ ayi étɔn na gbɔ n̄ m̄ ɔ ;

Ná é né má lε kâ wá Mawu de, ná e na gbo azon na
é o wútú.

⁴¹ Ezayî dâ xó né ; dô, e mâ gigóó qeé Jezu dô , bo
dâ xó dô Jezu wú. ⁴² Me sûsú ka dô Jwifugán lé mê, bo
dî nü ná Jezu ; amă, e zón Falizyen lé wú bô é má nô dâ
agbawungba dâ mí dî nü n'ε ge. Đó, Falizyen lé na tá wá
nyâ é zón tôkplégbasa . ⁴³ Đó, é nô yí wăn ná kpíkpa qeé
nô zón gbetó lé de o hú qeé nô zón Mawu de .

Jeju sín xó lé nô dâ hwé ná me

⁴⁴ Jezu só gbe dó aga bo dâ : « Ná međé dî nü ná un , e
má nyí nyé kédé wê e dî nü ná ge ; amă, e dî nü ná me qeé
sé un dô o Icsú. ⁴⁵ Bô me qeé mâ un , e mâ me qeé sé un dô
o Icsú. ⁴⁶ Nyé me qeé nyí wěziza o wá gbe o mê ; né , me
děbû qeé dî nü ná un o má na nô zǐnflu mê ge. ⁴⁷ Ná međé
sê xó ce lé bo má bló d'e ji ge , e má nyí nyé wê na dô hwé
n'ε ge. Đó, un má wá gbe o mê bo na dô hwé ná gbetó lé ge
; amă, un wá, bo na hwlén é gán wê. ⁴⁸ Me qeé gbé un, bo
má yí xó ce lé ge , me né o ko dô nü qeé na dâ hwé xé .
Xó qeé un dâ lé , xó né lé wê na dâ hwé xé ε dô azän godô
godô tón o gbe. ⁴⁹ Đó, xó qeé un qo dâ lé má zón nyé Icsú
de ge. Amă, Atđe qeé sé un dô o Icsú wê só xó qeé un qo
na dâ, kpó nü qeé un qo na kplón me lé o kpó dô así ná un.
⁵⁰ Un ka nyó ε dâ nü qeé Atđe zón o nô ná gbe mavɔ-mavɔ.
Hün, nü qeé un qo dâ , qeé Atđe dâ ná un qo o wê un qo
dâ ná mi . »

Jezu klí afâ ná ahwanvú útɔn lé

13 E kpô sóo bɔ è na dû Xíxládóxwê ɔ, Jezu nyó ε dâ gan qeé mêt mí na tón zón gbemê fí bo na yî Tó ɔ de ɔ ko xô. E yí wǎn ná me qeé dî nü n'ε dô gbe ɔ mêt lé, bo yí wǎn ná é káká sôyî gbe útɔn sín vivonúu. ² Jezu kpó ahwanvú útɔn lé kpó dô gbadanûqûdû dû ɔ. Awɔvi ka ko só lînlîn dé dô ayime ná Juda, Simô Isikalyoti-ví ɔ, ná e na sâ Jezu. ³ Jezu ka nyó ε dâ Tó ɔ só nü lé bî dô alô mêt ná mí ; e nyó ε dâ Mawu de wê mí zón, bo na le le kâ yî Mawu de. ⁴ E ci tê zón nûdûdûkâ ɔ kôn bo dê awu gaa útɔn, bo só avɔ qeé bo sîn dô alin. ⁵ Né ɔ godó ɔ, e bâ sîn dô basyâ dé mêt, bo je afâ klí ná ahwanvú útɔn lé ji, bo no súnsún kpó avɔ qeé e sîn dô alin ɔ kpó. ⁶ Đeeé Jezu wá je Simô Piyee ji ɔ, Simô Piyee dâ n'ε dâ : « Aklunâ, hi wê na klí afâ ná un a ?^N » ⁷ Jezu yí gbe n'ε bo dâ : « Nü qeé un dô bló ɔ, a má mâ nü je ε mêt diin ge. Amô, e yá ɔ, a na wá mâ nü je ε mêt. » ⁸ Piyee dâ n'ε bo dâ : « Éõ ! Gbede kpón ! A má na klí afâ ná un ge ! » Jezu yí gbe n'ε bo dâ : « Ná un má klí afâ ná we ge ɔ, hûn, nyé kpó hi kpó má só kpé dô nûdé ge. » ⁹ Simô Piyee dâ n'ε dâ : « Aklunâ, ná e nyí mõ wê ɔ, e má nyî afâ lé kédé wê a na klí na un ge, a na klí alô lé kpó tâa kpó lôsú ná un. » ¹⁰ Jezu yí gbe n'ε bo dâ : « Me qeé ko lê awû ɔ, e ma só dô hudo bo na le lê awû ge ; [afâ jáñ wê e na klí]^N . Đó, e ko me bî. Mi lé ɔ, mi ko mêt ; amô, e má nyî

^N 13.6 Đô Jwifu lé sín walɔ mêt ɔ, kânnumɔ wê no klí afâ ná mêt.

^N 13.10 Xógbé xé lé má dô Mawuxówémáa nukontɔn qeé è wláan kpó alô kpó lé sûsú mêt ge.

mi me bĕ wĕ mĕ ge. »¹¹ Jezu ko nyɔ me qeé jodo na sâ ε ɔ nyi. Né ɔ wĕ zón bɔ e d̄ : « E ma nyí mi me bĕ we me ge. »¹² Deé Jezu klá af̄ ná ahwavvú útɔn lé vɔ ɔ, e le só awu gaa útɔn dó, bo le k̄ wá nǚqûdûká ɔ k̄n bo d̄ ná é d̄ : « Mi m̄ nǔ je nǔ qeé un bló ná mi ɔ m̄e a ?¹³ Mi nɔ yl̄ un d̄ Mĕsî, bo nɔ yl̄ un d̄ Aklun̄ ; bɔ hw̄e mítɔn jo. Đó, ú wĕ un nyí.¹⁴ Ná nyε me qeé nyí Aklun̄ mitɔn, bo nyí Mĕsî mitɔn ɔ klá af̄ ná mi ɔ, mi lɔsú mi d̄o na nɔ klá af̄ ná miqé lé.¹⁵ Đó, kpóndewú wĕ un ná mi, ná mi lɔsú mi na bló d̄ qeé un bló ná mi d̄o ɔ xá.¹⁶ Εεn, ma d̄ nǚgbó ná mi, mesentó dé má nɔ hú găn găn útɔn ge. Mĕ d̄okpó ɔ, mesédó dé má nɔ hú găn me qeé sé ε d̄o ɔ ge.¹⁷ Nǔ lé m̄e né mi ko m̄ nǔ je diin né. Ná mi bló d'e ji ɔ, e na nyó ná mi.¹⁸ Un má d̄o mi me bĕ xó d̄ ge. Đó, un nyó me qeé un cán lé nyi. Am̄, nǔ nyí mĕ, ná xó qeé è wláan dó Mawuxówémáa m̄e ɔ na jo. Đó, è wláan bo d̄ : "Me qeé nɔ d̄ w᠁xúxú xé un ɔ cí tê d̄o awüye"^N.¹⁹ Un d̄o d̄ ná mi diin có ná é na wá jo. Né ɔ, hwenu qeé é na wá d̄o jo ɔ, mi na d̄ nǔ d̄ un nyi me qeé un nyí ɔ.²⁰ Εεn, ma d̄ nǚgbó ná mi, me qeé yí me qeé un sé d̄o ɔ, me ɔ yí nyε lɔsú. Bɔ me qeé yí un ɔ, me ɔ yí me qeé sé un d̄o ɔ. »

^N **13.18** Đô Mawuxówémáa nukɔntɔn qeé è wláan kpó alɔ kpó délé m̄e ɔ, è na m̄ : « Me qeé nɔ d̄ w᠁xúxú ce ɔ cí tê d̄o awüye. »

13.12 Lwiki 22.27 **13.16** Matíe 10.24 ; Lwiki 6.40 ; Jăan 15.20
13.20 Matíe 10.40 ; Lwiki 10.16

Jeju d̄j Judâ ná sâ mí

(Matíe 26.20-25 ; Maki 14.17-31 ; Lwiki 22.21-23)

²¹ Đeeé Jeju d̄j xó né lé ná é v̄o ɔ, ayi útɔn b̄i gba dó, b̄ɔ e t̄ê qđε ε ji bo d̄j : « Εεν, ma d̄j n̄gbó ná mi, mε qokpó d̄j mí m̄e bo na sâ un. » ²² Ahwanv̄ lé je éd̄é lé kpón ji ; é má ka ný mε qeeé xó Jeju qo d̄j ɔ nȳ ge. ²³ Ahwanv̄ lé qokpó, mε qeeé Jeju yí wǎn ná táwun ɔ d̄j akpá ná Jeju qo n̄qđqđká ɔ k̄n. ²⁴ Sim̄ Piyεε bló nukún n̄'ε d̄j n̄'ε kānbyɔ Jeju d̄j m̄enú xó w̄e e qo d̄j jaa. ²⁵ Ahwanv̄ n̄é ɔ nyáa bo kānbyɔ Jeju d̄j : « Aklun̄, m̄enú w̄e ? » ²⁶ Jeju yí gbe n̄'ε bo d̄j : « Un na kán w̄xúxú bo sȳ n̄usónú. Mε qeeé un ná só ná ɔ w̄e. » Né ɔ godó ɔ, e kán w̄xúxú bo sȳ n̄usónú, bo só ná Judâ, Sim̄ Isikalyɔti-ví ɔ. ²⁷ Đeeé Judâ yí w̄xúxú ɔ tlóló ɔ, Aw̄ovi byɔ ε m̄e. Jeju d̄j n̄'ε d̄j : « N̄u qeeé a jódó ná bló ɔ, yaw̄u bo bló e. » ²⁸ Mε qeeé ka qo n̄qđqđká k̄n xé é lé d̄eb̄ má m̄ n̄ je n̄u qeeé wútú Jeju d̄j m̄ n̄'ε ɔ m̄e ge. ²⁹ Đeeé Judâ w̄e ka n̄o h̄en akwágbá ɔ ɔ, mε qélé v̄édó d̄j Jeju qo d̄j n̄'ε d̄j n̄é ȳ x̄ n̄u qeeé sín hudo mí d̄o ná xwé ɔ, al̄o n̄é ná n̄qđé wamamɔnɔ lé w̄e sín. ³⁰ Đeeé Judâ yí w̄xúxú ɔ ɔ, e t̄ón haqokpó. Zăn ka ko qo kú hwenénu ɔ.

Sén ȳȳ ɔ

³¹ Đeeé Judâ t̄ón ɔ, Jeju d̄j : « Diin ɔ, gigóó nyε Gbétóví ɔ t̄on nyí qđe xl̄e, b̄ɔ gigóó Mawu t̄on nyí qđe xl̄e d̄j nyε Gbétóví ɔ ɔ m̄e. [³² Ná gigóó Mawu t̄on nyí qđe xl̄e d̄j nyε

Gbetóví ḡ mē ṣ,]^N Mawu lɔsú ná dê gigóó nyε Gbetóvi ḡ tɔn xlε qđô úqđé mē, bɔ e na dê e xlε zaandé diin.³³ Me vénávéná ce lé, azän kléwun dé wê un na lε n̄ kpó xé mi ná ; mi na wá dín un. Xó qđeé un ko qđô ná Jwifugán lé ḡ wê un do qđô ná mi lɔsú ṣ. Ú wê nyí qđô : "Mi má kpewu na wá fí qđeé un do yî ḡ ge."³⁴ Un do sén yɔyó dê ná mi ṣ : mi yí wǎn ná miqé lé. Đî qđeé un yí wǎn ná mi qđô ḡ xá ṣ, mi lɔsú mi yí wǎn ná miqé lé.³⁵ Wǎn-yíyí qđeé mi na qđô ná miqé lé wê na zón bɔ me lé na nyó ε qđô ahwanvǔ ce wê mi nyí. »

Jeju qđô Piyeε ná gbe mí

(Matié 26.31-35 ; Maki 14.27-31 ; Lwiki 22.31-34)

³⁶ Simô Piyeε kânbyɔ Jeju qđô : « Aklunô, fí te a do yî ḡ ? » Jeju yí gbe n'ε bo qđô : « A má kpewu na xodo un diin yî fí qđeé un do yí ḡ ge. Amđ, a na wá xodo un. »³⁷ Piyeε qđô n'ε qđô : « [Aklunô]^N, nûte wútú un má kpewu na xodo we yí diin ge ? Un qđô gbesisɔ mē bo na só gbe ce jó dó tâa tɔwe mē. »³⁸ Jeju yí gbe n'ε bo qđô : « A na só gbe tɔwe jó dó tâa ce mē wê a qđô a ? Eεn, ma qđô nûgbó ná we, có na kóklô na dó sé ṣ, a na ko gbé gba atâñ qđô mí má nyí un nyî ge. »

^N 13.32 Xógbé xé lé má qđô Mawuxówémáa nukɔntɔn qđeé è wláan kpó alɔ kpó lé qđelé mē ge. ^N 13.37 Xógbé xé ḡ má qđô Mawuxówémáa nukɔntɔn qđeé è wláan kpó alɔ kpó qđelé mē ge.

Jezu wê nyí ali qeé yî Tó o de o

14 Jezu lę dô ahwanvǔ útɔn lę dô : « Ayi mitɔn né má gba dó o. Mi dî nǚ ná Mawu, bo dî nǚ ná nyε lɔsú.

² Nâten sûsú dô Até sín xwégbɛ. Ná nǚ má nyí mǒ ge o, un má na dô ná mi dô un na yî bló tênmɛ dô d'aȳ ná mi ge.

³ Ná un yî bló tênmɛ dô ná mi vɔ o, un ná lę kâ wá, bo na wá kpláan mi. Né o, fí qeé un tê o, mi lɔsú mi na nô flén.

⁴ Mi nyó ali qeé yî fí qeé un do yî o nyî. » ⁵ Tomâ dô n'ε dô : « Aklunâ, mǐ má nyó fí qeé a do yî o nyî ge ; bɔ nă mǐ na wâ dô bo na nyó ali qeé yî o nyî ? » ⁶ Jezu dô n'ε dô : « Nyε wê nyí ali o, bo nyí nügbó o, bo lę nyí gbɛ. Có ná mɛdé ná yî Tó o de o, nyε ji jáñ wê e do na gbɔn. ⁷ Đeeé mi ko nyó un nyî o, mi na nyó Até lɔsú nyî. Amǒ, bɛ zón diin o, mi nyó Até nyî, bo ko mâ ε. » ⁸ Filipu dô n'ε dô : « Aklunâ, dô Tó o xya mǐ kpôwun ; nǚ qeé mi do diin o bĩ jan né. » ⁹ Jezu dô n'ε dô : « Filipu, un dô kpó xé mi diin o, e ko dɛen ; bɔ a má ko nyó un nyî ge wê a ? Mε qeé mâ un o, mε o mâ Tó o. Nă a na dô : "Dó Tó o xya mǐ" dô ? ¹⁰ A má dî nǚ dô un dô Tó o mâ, bɔ Tó o dô nyε mâ ge a ? Xó qeé un do dô ná mi lę o, má nyî nyε lɔsú de wê é zón ge ; Tó qeé dô nyε mâ o wê do azǒ útɔn lę lɔsú wâ o. ¹¹ Mi dî nǚ ná xó qeé un dô bo dô un do Tó o mâ, bɔ Tó o do nyε mâ o. Ná mi má nɔ dî nǚ ná un dô xó qeé un nɔ dô lę wútú ge o, mi bo kpón dô azǒ qeé un do wâ lę wútú bo dî nǚ ná un. ¹² Eεn, ma dô nügbó ná mi : mε qeé dî nǚ ná un o, mε o lɔsú na bló nǚ qeé un do bló lę, bo ná lę bló hú gǎn mǒ ; dô, un dô Até de yî o.

¹³ Nǔ děbū qeé mi na byɔ dô nyíkɔ ce mē ɔ, un ná bló ; ná Atđe sín gigóó na nyí qidé xlε dô nyε Vĩ ɔ mē. » ¹⁴ Un lε dō dđ ná mi dđ : « Ná mi byɔ nǔdé dô nyíkɔ ce mē ɔ, un ná bló e. »

Jeju dó Yesinsen sín akpâ

¹⁵ Jeju lε dđ : « Ná mi yí wǎn ná un ɔ, mi na nyî sén ce lé. ¹⁶ Bɔ nyε ɔ, un na byɔ Tó ɔ, bɔ e na ná sé Alđdo-akónjinametó děvō dó mi, bɔ e na nô kpó xé mi káká sýyî. ¹⁷ Ú wê nyî Ye qeé nô dê nǔgbó ɔ xlε me ɔ. Me qeé nyí gbe ɔ tɔn lé má kpewu na mô yí ge. Đó, é má dō mô ε ge ; é má ka nyó ε nyî ge. Amđ mi lé ɔ, mi nyó ε nyî ; dō, e dô kpó xé mi, bo na wá nô mi mē. ¹⁸ Un má na jó mi dō dđ tócyoví-nocyoví xá ge ; un na lε kô wá mi de. ¹⁹ Zaandé diin ɔ, me qeé nyí gbe ɔ tɔn lé má sô na mô un ge. Amđ milé ɔ, mi na mô un. Đó, un dô gbe, bɔ mi lɔsú mi na nô gbe. ²⁰ Azăn né ɔ gbe wá sû ɔ, mi na nyó ε dđ un dô Atđe mē, bɔ mi dô nyε mē, bɔ nyε dô mi mē. ²¹ Me qeé hen sén ce lé bo nɔ nyî ɔ, me né ɔ wê yí wǎn ná un. Me qeé yí wǎn ná un wê Atđe ná yí wǎn ná, bɔ nyε lɔsú na yí wǎn ná me ɔ, bo na dê nyedé xlε ε. » ²² Judâ dđ n'ε dđ : « Aklunô, nütę wútú a na dê hidé xlε mř lé, bo má na dê hidé xlε me qeé nyí gbe ɔ tɔn lé ge ? » Judâ xé ɔ gbɔn vo ná Judâ Isikalyɔti. ²³ Jeju yí gbe n'ε bo dđ : « Ná mədé yí wǎn ná un ɔ, me ɔ na bló dō xó ce lé ji, bɔ Atđe na yí wǎn ná me ɔ. Mř na wá me ɔ de, bo na bló nôtən mřtɔn dō e de. ²⁴ Me qeé má yí wǎn ná un ge ɔ, me ɔ má na bló dō xó ce lé ji ge. Xó qeé mi dō sê ɔ má

zón dye ge ; amă, Tó qeé sé un dó ɔ de wê e zón. ²⁵ Un do xó xé lé dŷ ná mi hwenu qeé un kpô dŷ kpó xé mi ɔ. ²⁶ Amă, Alçdo-akónjinametá qeé nyí Yesinseñ bɔ Tó ɔ na sé dó dŷ nyíkɔ ce m  ɔ, e na kplón n  b  mi, bo na flín mi n  qeé un dŷ ná mi l  b . ²⁷ Fífá w  un jó dó ná mi, un ná mi fífá ce. Un má do ná mi d  qeé gbe ɔ n  n  me d  ɔ x  ge. Ayixa mit n né má gbad  o, mi má ka d  b  o. ²⁸ Mi s  b  un dŷ n  mi d  un do y  ɔ, bo na le le k  w  mi de. N  mi y  w n n  un ɔ, e na víví n  mi d  un do T  ɔ de y  ɔ. Đ , T  ɔ h  g n un. ²⁹ Un do n  x  l  d  n  mi diin ɔ, có n  é na w  jo. N  ɔ, hwenu qeé é na w  do jo ɔ, mi na d  n . ³⁰ Un má s  n  d  x  s s  x  mi ba ge ; d , ac kpat  gbe x  ɔ t n jaa. E má ka d  ac  d  d  jiye ge. ³¹ Amă, n  gb t  l  na ny  s  d  un y  w n n  T  ɔ w t  ɔ, un na w  n  d  qeé T  ɔ z n un d  ɔ x . Mi c  t  n  m  na t n z n f . »

Jeju w  ny  v wunt n  agbe  ɔ

15 Ny  w  ny  v wunt n  agbe  ɔ, b  At e w  ny  v wungb ón  ɔ. ² V wunt n s n alaa q b  qe  d  ny  w  bo má n  na s ns n ge ɔ, At e n  s n   se. Amă, qe  n  n  s ns n ɔ, At e n  w lebo n ' , n  e na n  s ns n d '  ji. ³ Mi l  ɔ, x  qe  un d  n  mi l  z n b  mi huz  me m m . ⁴ Mi n  ny  m , d  qe  ny  l s  un d  mi m  d  ɔ x . V wunt n s n alaa má n  n  ú  okp n  gee bo n  n  s ns n ge, e d  na n  v wunt n ɔ w . M   okp  ɔ, n  mi má n  ny  m  ge ɔ, mi má na n  s ns n ge. ⁵ Ny  w  ny  v wunt n ɔ, mi l  mi ny  v wunt n s n alaa l . Me qe  d  ny  m , b 

nye l̄osú un dō me o mē o, me nē o no ná sínsén sūsú. Đó, nye me vo o, mi má kpé nǚdē wâ wú ge. ⁶ Ná medé má dō nye me ge o, Mawu no só me o nyî gbě dō kóxô, dî deé è no sén atín sín alaa bɔ e no xú, bɔ è no bé nyî myɔ mē, bɔ e no ji dō o xá. ⁷ Ná mi dō nye mē, bɔ xó ce lé dō mi mē o, mi byɔ nǔ děbු deé jódó mi o, mi na mō yí. ⁸ Mi ná sínsén sūsú, nē o, mi na nyí ahwanvු ce ; nǔ deé no kpâ gigóó ná Atóe o nē. ⁹ Đî deé Tó o yí wǎn ná un dō o, nye l̄osú un yí wǎn ná mi. Mi nô wǎn-yíyí ce mē. ¹⁰ Ná mi nyî sén ce lé o, mi na nô wǎn-yíyí ce mē, dî deé nye l̄osú un nyî Atóe sín sén lé, bo dō wǎn-yíyí útɔn mē dō o xá. ¹¹ Un dō mō ná mi, ná mi na nô awājijes mē dî deé nye l̄osú un dō awājijes mē dō o xá ; bɔ awājijes mitɔn o, nǔ b̄i na vɔ t'e wú. ¹² Sén ce die : mi yí wǎn ná miqé lé, dî deé un yí wǎn ná mi dō o xá. ¹³ Wǎn-yíyí dē má hú gǎn d̄i è na só gbe metɔn sán av̄ ná dō xónt̄n metɔn lé tám̄e ge. ¹⁴ Ná mi bló nǔ deé un zón mi lé o, hwenénu wê mi nyî xónt̄n ce lé. ¹⁵ Un má só no yl̄ mi d̄i mesentó ge. Đó, mesentó má no mō do ná nǔ deé gǎn útɔn dō wâ o ge. Am̄, un no yl̄ mi d̄i xónt̄n ; dō, un dē nǔ deé un sê dō Atóe de lé b̄i xl̄e mi. ¹⁶ E má nyí mi lé wê só un ge ; am̄, nye wê só mi bo só az̄ dō así ná mí, ná mi na yî, bo na ná sínsén, ná sínsén mitɔn lé na nô aȳ tēgb̄e. Hwenénu o, nǔ děbු deé mi na byɔ Tó o dō nȳkɔ ce mē o, e na ná b̄i mi. ¹⁷ Nǔ deé un dō zón mi o wê nyî d̄i mi nē yí wǎn ná miqé lé.

Gbetá lé gbé wǎn ná Jezu kpó ahwanvǔ útɔn lé kpó

¹⁸ Ná me qeé nyí gbe ḥ tɔn lé gbé wǎn ná mi ḥ, mi nyó ε dô é ko gbé wǎn ná un có bo wá gbé wǎn ná mi. ¹⁹ Ná gbe ḥ tɔn wê mi ko nyî ḥ, me qeé nyí gbe ḥ tɔn lé na ko yí wǎn ná mi ; dô, mi nyî étɔn. Mi má ka nyí gbe ḥ tɔn ge ; dô, un cán mi zón me qeé nyí gbe ḥ tɔn lé mêt. Né ḥ wê zón bɔ é gbé wǎn ná mi. ²⁰ Mi flín xó xé ḥ qeé un dô ná mi ḥ : "Mesentó dé má nō hú gă̄n gă̄n útɔn ge." Ná me lé dó ya ná un ḥ, é na dó ya ná mi lɔ̄sú. Ná é dô tó nûkplónme ce lé ḥ, é na dô tó nûkplónme mitɔn lé lɔ̄sú. ²¹ Am̄, é na wâ nû né lé b̄i xé mi dô nyε wútú. Đó, é má nyó me qeé sé un dó ḥ nyî ge. ²² Ná un má ko wá, bɔ ná un má ko dô xó ná é ge wê ḥ, è má na m̄ hwe dé ná é ge. Am̄ diin ḥ, qeé un ka wá bo dô xó ná é ḥ, é má sô dô xó dé bo na dô, bo na hwlén édé zón hwe étɔn lé mêt ge. ²³ Me qeé gbé wǎn ná un ḥ, me ḥ gbé wǎn ná Atđe lɔ̄sú. ²⁴ Ná un má ko jlé nû qeé me qđvđ dé má jlé kpón ge ḥ qđ é de ge wê ḥ, è má na m̄ hwe dé ná é ge. Am̄ diin ḥ, é m̄ nû né lé có bo gbé wǎn ná nyε kpó Atđe kpó. ²⁵ Am̄, nû nyí m̄, ná xó qeé è wláan dô sénwémáa étɔn mêt ḥ na jo. Đó, è wláan bo dô : "Un má wâ nûqé ge, bɔ é ka gbé wǎn ná un." ²⁶ Un na sé Alđđo-akđnjinametó ḥ dô mi zón Atđe de, Yε qeé nō dê nûgbó ḥ xlε me ḥ, un na sé ε dô mi zón Tđ de. Hwenu qeé e na wá ḥ, e na dê kúnnúu ná un. ²⁷ Bɔ mi lɔ̄sú ḥ, mi na nyí kúnnuđetó ce. Đó, mi qđ kpó xé un zón b̄ibé̄mêt.

16 « Un dâ xó né lé ná mi, ná mi má wá hen nüdîdî miton bú o. ²È na dê mi tón zón tôkplégbsa lé. Mĕ dqokpó , găn ḷ na wá xô, bɔ me qeé na hu mi lé na nɔ védó dâ mí do ază wâ ná Mawu wê sín. ³É na bló mĕ ; dó, é má nyó Até e nyî ge, é má ka nyó nyε l̄sú nyî ge. ⁴Un dâ xó né ná mi ; né , ná gan ḷ wá xô , mi na flín dâ un ko dâ ná mi. »

Ază qeé Yesinsen nɔ wâ lé

« Un má dâ xó né lé ná mi zón bĭbémê ge ; dó, un dô kpá xé mi. ⁵Diin , un do me qeé sé un dó ḷ de yî , bɔ me qěbû má dô mi m  bo k n fí qeé un do yî ḷ byɔ un ge. ⁶Amă, qeé un dâ xó né lé ná mi , aw  k  mi t wun. ⁷C  , xó j  xó w  un do dâ ná mi. E nyó ná mi h  dâ ma yî. Đó, ná un má yî ge , Al do-ak njinamet  má na wá mi de ge. Amă, ná un ka yî , un na sé ε dó mi. ⁸B  n  e w  , e na d xle me qeé ny  gbe ḷ t n l  d  l nl n qeé é d  d  hw huhu w , bo d  d  n j j l w wa kp  hw d nam  Mawu t n kp  w  ḷ má sg ge ge. ⁹E na bl  b  é na m  n  je ε m  cédécédé d  é hu hw  ; d , é má d  n  n  un ge. ¹⁰E na bl  b  é na m  n  je n j j l w wa w  cédécédé ; d , un na y  Até de, b  mi ma s  na m  un ba ge. ¹¹E na bl  b  é na m  n  je hw d nam  Mawu t n w  cédécédé ; d , Mawu ko d  hw  n  ac kpat  gbe x  ḷ t n. ¹²Un l  d  x  s s  bo na d  n  mi ; amă, mi má ko kp wu bo na s  diin ge. ¹³Hw nu qe  Al do-ak njinamet  , Ye qe  n  d  n gb  ḷ xl  me ḷ na w  , e na kpláan mi gb n n gb  ḷ b  m . Đ , e má ny  ac 

útcən lcsú mē wē e na wá dō xó dō gε. Amš, e na dō xó qeé e na sē lē bī, bo na dō nū qeé na wá jō lē ná mi. ¹⁴ E na dē hl̄nhl̄n ce xlε ; dō, nū qeé un dō n'ε ḷ wē e na dō ná mi. ¹⁵ Nū qeé nyí Tó ḷ tcn lē bī wē nyí ce. Né ḷ wē zón bɔ un dō nū qeé un dō n'ε ḷ wē e na dō ná mi. ¹⁶ Zaandé diin ḷ, mi má só na m̄ un ba gε ; bɔ zaandé ḷ, mi na lē m̄ un. [Đó, un dō Tó ḷ de yī] ^N. » ¹⁷ Đeeé Jezu dō m̄ ḷ, ahwanvū útcən dēlē dō dō édqé lē mē dō : « Nütə e ka dō dō bo dō : "Zaandé diin ḷ, mi má só na m̄ un ba gε ; bɔ zaandé ḷ, mi na lē m̄ un" ? Bɔ nütə e ka lε dō dō bo dō : "Un dō Tó ḷ de yī" ? » ¹⁸ É lε dō : « Nütə e ka dō dō bo dō : "Zaandé diin" ḷ ? M̄ má m̄ nū je nū qeé e dō dō ḷ mē gε. » ¹⁹ Jezu ný ε dō é jódó na kân xó byɔ mí, bo dō ná é dō : « Mi dō xó kânbyɔ midé lē dō xó qeé un dō bo dō : "Zaandé diin ḷ, mi ma só na m̄ un ba gε ; bɔ zaandé ḷ, mi na lē m̄ un" ḷ wú ḷ ²⁰ εen, ma dō nügbó na mi, mi na ví av̄ bo na ná al̄, bɔ hwenénu ḷ, me qeé nyí gbe ḷ tcn lē na dō aw̄ je ḷ. Mi na dō aw̄blá mē ; amš, aw̄blá mitcn na wá huzú aw̄jijε. ²¹ Ná nyɔnū dō v̄ na ji ḷ, e nɔ n̄ aw̄blá mē. Đó, aw̄v̄é sín gan wē xó n'ε. Amš, ná e ji v̄ ḷ v̄ ḷ, e má só nɔ flín aw̄v̄é ḷ gε ; dō, e nɔ m̄ aw̄jijε dō v̄ qeé wá gbe ḷ wútú. ²² Hün, mi lcsú mi dō aw̄blá mē diin. Amš, un na lē wá m̄ mi, bɔ mi na m̄ aw̄jijε. Bɔ medé má kpewu bo na yí aw̄jijε mitcn zón mi sí gε. ²³ Azän né ḷ gbe ḷ, mi má só ná nɔ kân xó byɔ un dō nüqé wú ba gε. εen, ma dō nügbó ná mi, nū qēbū qeé mi ná byɔ Tó ḷ dō nyíkɔ ce mē ḷ, e na ná mi. ²⁴ Káká wá je

^N **16.16** Xógbə xé lē má dō Mawuxówémáa nukɔntcn qeé è wláan kpó alɔ kpó lē sūsú mē gε.

diin ɔ, mi má ko byɔ nǔdé dô nyǐkɔ ce mê gε. Mi byɔ, bɔ mi na mî yí. Né ɔ, mi ná je awă bɔ nǔ bĩ ná vɔ t'e wú. »

Jeju qû dô gbe ɔ ji

²⁵ Jeju dô ná ahwanvŭ útɔn lé dô : « Un dó lɔ só dô xó né lé bĩ nyî ná mi. Hwe ɔ nu na wá sû, bɔ un má só ná dó lɔ bo na sá dô xó nyî ná mi gε ; amɔ̄, un na tún nǔ mê ná mi cédécédé dô Tó ɔ wú. ²⁶ Azăn né ɔ gbe ɔ, mi na byɔ nǔ Mawu dô nyǐkɔ ce mê ; bɔ un má ka dô un na savo ná Tó ɔ dó tâa mitɔn mê gε. ²⁷ Đó, Tó ɔ lɔsú yí wǎn ná mi ; e yí wǎn ná mi ; dô, mi yí wǎn ná un, bo qî nǔ dô Mawu de wê un zón. ²⁸ Un zón Tó ɔ de bo wá gbe ɔ mê. Amɔ̄ diin ɔ, un dô gbe ɔ mê na tón zón ɔ, bo na yî Tó ɔ de. » ²⁹ Ahwanvŭ útɔn lé dô n'ε dô : « Enhăen ! Diin ɔ, a qo xó dô ná mi cédécédé ɔ. A má sá qo lɔ dó bo qo xó dô nyî ná gε. ³⁰ Diin ɔ, mě nyý ε dô a nyý nǔ bĩ nyî, bɔ má sá byɔ dô medé né kân xó byɔ we dó nǔdé wú gε. Né ɔ wê zón bɔ mě dî nǔ dô Mawu de wê a zón. » ³¹ Jeju dô ná é dô : « Mi wá dî nǔ lɔ a ? » ³² Hwe ɔ nu na wá sû, e ka ko sû wê, bɔ e na gba mi dó, bɔ me qokpó qokpó na wlé ali útɔn bo na jó nyε qokpónâ gee dó. E dô mɔ̄ có, un má qo nyε qokpónâ gee gε. Đó, Tó ɔ dô kpó xé un. ³³ Un dô xó né lé ná mi ; né ɔ, mi na mî fífá dô nyε mê. Mi na mî awŭv  dô gbe ɔ mê ; amɔ̄, mi kpan akón ; dô, nyε ɔ, un ko qû dô gbe ɔ ji.

Jezu xô qe dó nǔq̄itá lé támē

17 Ðeeé Jezu qđ xó né lé vɔ ɔ, e qđê kâ bo kpón j̄i, bo xô qe bo qđ : « Até ! Hwe ɔ nu sû. Só nyε nyε v̄ t̄we, ná nyε v̄ t̄we l̄sú na só we sû. ² A ná acê nyε v̄ t̄we dō ḡbetó lé b̄ ji, ná ma ná gbe mavɔ-mavɔ mε qeé a só dō alɔ mε ná un lé. ³ Gbe mavɔ-mavɔ ɔ w̄ ka nȳi qđ ḡbetó lé né nȳ we nȳi, hi mε qeé nȳi Mawu nǔgbó qokpó gee qeé tiin ɔ, bo lε nȳ nyε Jezu Klisu qeé a sé dō ɔ nȳi. ⁴ Un wâ az̄ qeé a zón un ɔ ȳi fó, bo dō qđê gigóó t̄we xlε qđ aȳgba ɔ ji. ⁵ Diin ɔ, Até, l̄v̄ ná un gigóó qeé un ko qđ qáȳi qđ diwe có bɔ gbe ɔ wá j̄c ɔ. ⁶ Un qđê we xlε mε qeé a cán qđ gbe ɔ mε bo só dō alɔmε ná un lé. T̄we w̄ é ko nȳi, bɔ a só é dō alɔmε ná un, bɔ é sê tónú ná xó t̄we. ⁷ Diin ɔ, é nȳ ε qđ nǔ qeé a ná un lé b̄ w̄ zón diwe nǔgbó. ⁸ Ðó, xó qeé a qđ ná un lé ɔ, un qđ b̄ ná é. É ȳi xó lé ; bɔ é nȳ ε nǔgbó qđ diwe w̄ un zón, bo qđ nǔ qđ hi w̄ sé un dō.

⁹ Nyε ɔ, un qđ qe xô dō tâa étɔn m̄e ɔ. Un má qđ qe xô dō mε qeé nȳi gbe ɔ t̄n lé sín támē ge ; am̄, mε qeé a só dō alɔ ce m̄e lé támē w̄ un qđ qe xô dō ɔ. Ðó, t̄we w̄ é nȳi. ¹⁰ Nǔ qeé nȳi ce lé b̄ ɔ, t̄we we w̄ é nȳi ; bɔ nǔ qeé nȳi t̄we lé b̄ ɔ, ce w̄ é nȳi. Bɔ nǔ né lé nɔ qđ hl̄nhl̄n ce xlε. ¹¹ Zaandé diin ɔ, un ná tón zón gbe ɔ m̄e. Am̄, élé na kpô qđ gbe ɔ m̄e, bɔ nyε ɔ, un ka jaa diwe. Tó mím̄, nȳkɔ t̄we qeé a ná un ɔ, só nȳkɔ né ɔ sín acê só kpón é ji ná, ná é na nȳi mε qokpó qđ qeé m̄i nȳi mε qokpó qđ ɔ xá. ¹² Hwenu qeé un qđ kpó xé é ɔ, un só nȳkɔ t̄we qeé a ná un ɔ sín acê

só kpón é ji ná, bɔ mε děbū má dɔn dô é mê gε ; mε qeé dō ná dɔn ɔ jáñ wê dɔn, ná nǔ qeé è wláan dó Mawuxówémáa ɔ mê ɔ na jɔ. ¹³ Diin ɔ, Até, un jaa diwe. Amɔ, un kpô dô gbe ɔ mê, bo qo xó né lé d̄h ɔ, ná awājijε ce qeé wú nǔ b̄ vɔ t'e ɔ na nô é mê. ¹⁴ Un só xó tɔwe ná é, bɔ mε qeé nyí gbe ɔ tɔn lé gbé wǎn ná é. Đó, é má nyí gbe ɔ tɔn gε, d̄i qeé nyε lɔsú un má nyí gbe ɔ tɔn gε qd̄ ɔ xá. ¹⁵ Un má qd̄ byɔ we d̄h hi né d̄h é zón gbe ɔ mê gε. Amɔ, un qd̄ byɔ we d̄h hi né hwlén é zón awōvi sín alɔ mê. ¹⁶ É má nyí gbe ɔ tɔn gε, d̄i qeé nyε lɔsú un má nyí gbe ɔ mê tɔn gε qd̄ ɔ xá. ¹⁷ Blō ná é né nyí tɔwe b̄ gbo nügbó ɔ mê ! Xó tɔwe wê nyí nügbó ɔ. ¹⁸ Đi qeé a sé un dó gbe ɔ mê qd̄ ɔ, nyε lɔsú un sé é dó gbe ɔ mê. ¹⁹ Un só nyedé b̄ jó ná we dó táa étɔn mê, ná élé lɔsú ná nyí tɔwe b̄ gbo nügbó ɔ mê. ²⁰ E má nyí élé kédé wê un qo qe xô ná gε. Amɔ, un lε qo qe xô ná mε qeé na d̄i nǔ ná un gbo xó étɔn mê lé. ²¹ Né ɔ, éme b̄ na nyí mε qokpó. Até, a qd̄ nyε mê bɔ nyε lɔsú un qd̄ hi ɔ mê ; blō ná é né nô mǐ mê. Né ɔ, mε qeé nyí gbe ɔ tɔn lé na d̄i nǔ d̄h hi wê sé un dó nügbó. ²² Un ná é gigóó qeé a ná un ɔ, ná é na nyí mε qokpó, d̄i qeé nyε kpó hi kpó nyí mε qokpó qd̄ ɔ xá. ²³ Un qd̄ é mê, bɔ a qd̄ nyε mê ; né ɔ, é na nyí mε qokpó nügbó. Hwenénu ɔ, mε qeé nyí gbe ɔ tɔn lé ná nyó ε d̄h hi wê sé un dó, bo yí wǎn ná é d̄i qeé a yí wǎn ná un qd̄ ɔ xá. ²⁴ Até, un jódó d̄h fí qeé un tē ɔ, mε qeé a só dó alɔ mε ná un lé lɔsú na nô flén xé un, ná é na m̄ gigóó ce, gigóó qeé a ná un ɔ. Đó, a yí wǎn ná un có bɔ gbe ɔ jɔ. ²⁵ Até, hwεjijɔn̄ wê a nyí ; mε qeé nyí gbe ɔ tɔn lé má nyó we nȳ

gε. Amš, nyε ɔ, un nyó we nyî ; bɔ mε xé lé nyó ε dâ hi wê sê un dó. ²⁶ Un dê we xlε é, un ka na bló bɔ é na lε nyó we nyî hú mǒ, né ɔ, wǎn-yíyí qeé a do na un ɔ ná nô é mê, bɔ nyε lɔsú na nô é mê. »

È wlé Jezu

18 Ðeé Jezu dâ xó né lé vɔ ɔ, ú kpó ahwanvû útɔn lé kpó yî Sedlɔn sín tâsísâ ɔ godó. Ajikpá dê dô flén, bɔ ú kpó ahwanvû útɔn lé kpó byɔ ε mê. ² Juda, mε qeé do Jezu sâ ɔ lɔsú nyó flén nyî. Ðó, Jezu kpó ahwanvû útɔn lé kpó nɔ kplé dô flén hwe qélé nu. ³ Juda kpláan ahwanyitá Hl̄jma tɔn lé gbětâa dê kpó sínsenxɔcɔtâ qeé av̄sannu-xwlemawutôgán lé kpó Falizyɛn lé kpó sê dô lé ; bɔ é hεn myɔgbén, tɔcî kpó ahwanfunnu lé kpó bo wá ajikpá ɔ mê. ⁴ Jezu ko nyó nǔ qeé do na jo d'e ji lé bǐ nyî ; e sêkpó é bo kânbyɔ é dâ : « Menú wê mi qo dín ɔ ? » ⁵ É yí gbe n'ε bo dâ : « Jezu Nazalstinu ɔ wê mǐ qo dín ɔ. » Jezu dâ ná é dâ : « Nyε dje. » Juda qeé do sâ ε ɔ dô mε lé mê. ⁶ Ðeé Jezu dâ mí wê ɔ, é sê yî godô, bo je aȳ. ⁷ Jezu lε kânbyɔ é dâ : « Menú wê mi qo dín ɔ ? » Bɔ é dâ : « Jezu Nazalstinu wê mǐ qo dín ɔ. » ⁸ Jezu yí gbe bo dâ : « Un ko dâ ná mi dâ nyε wê. Ná nyε wê mi qo dín ɔ, mi bo jó mε xé lé dô ná é né yî. » ⁹ E dâ mâ, ná xó qeé e ko dâ wáyî ɔ ná jo. Ðó ; e wáyî dâ : « Mε qěbû má bû dô mε qeé a só dô alɔmε ná un lé mê gε. » ¹⁰ Simâ Piyεε ka hεn dεnkpe ; e lûn dεnkpe ɔ zón akpâ mê, bo kpâ tó aqusixwé tɔn ná av̄sannu-xwlemawutô qaxó ɔ sín mesentâ qokpó.

Mesentó né o no nyí Malukusi. ¹¹ Jezu dâ ná Piyee dâ : « Sá dënkpé tɔwe dó akpâ útɔn mêt. Un má ná nû awúvén kófû deé Atéé só ná un dâ nyé ná nû o ge wê a ? »

È kpláan Jezu yî avšannu-xwlemawutó qaxó o sín nukon

(Matíe 26.57-58 ; Maki 14.53-54 ; Lwiki 22.54)

¹² Né o godô o, ahwanyitó lé kpó găń étɔn kpó, kpó sînsenxɔcôtó deé Jwifugán lé sé dó lé kpó wlé Jezu, bo blá ε. ¹³ È kpláan Jezu yî Hana de je nukon. Hana ka nyí asító ná Kayifu ; bɔ Kayifu nyí avšannu-xwlemawutó qaxó o dô xwê ná o xwê. ¹⁴ Kayifu wê ka kplón nû Jwifugán lé wáyî bo dâ : « E nyó hu dâ me qokpó gee ná kú dó tôgun o táme. »

Piyee gbé dâ mí má nyó Jezu nyî ge

(Matíe 26.69-70 ; Maki 14.66-68 ; Lwiki 22.55-57)

¹⁵ Simâ Piyee kpó ahwanvû qevô kpó xodo Jezu. Avšannu-xwlemawutó qaxó o nyó ahwanvû ná o nyî ; ná o wê zón bɔ ahwanvû ná o xodo Jezu byɔ avšannu-xwlemawutó qaxó o sín xwé o gbe. ¹⁶ Piyee ú o cí gbondenu, bo do hɔntogbo o kpá. Ahwanvû dë o deé avšannu-xwlemawutó qaxó o nyó ε nyî o ka tón bo dâ xó ná nyonû deé no cí hɔntogbo o, bo kpláan Piyee byɔ xwé o gbe. ¹⁷ Mesentó nyonû dë no cí hɔntogbo o dâ ná Piyee

dâ : « Hi l̄sú, a ma dô ahwanvü nya né o tɔn l̄é m̄ê a e ? » Piyee gbé n'ε bo dâ : « Éo ! Un ma dô é m̄ê gε. »¹⁸ Mesentó l̄é kpó sînsenxɔcɔtó l̄é kpó ka dô flén. É flí akán, bo dō myɔ xú o ; dô, avivá gbé. Piyee l̄sú dô kpó xé é, bo dō myɔ xú o.

Av̄sannu-xwlemawutó daxó o kân xó byɔ Jezu

(Matíe 26.59-66 ; Maki 14.55-64 ; Lwiki 22.66-71)

¹⁹ Av̄sannu-xwlemawutó daxó o kân xó byɔ Jezu dô ahwanvü útɔn l̄é kpó nûkplónme útɔn l̄é kpó ji. ²⁰ Jezu yí gbe n'ε bo dâ : « Agbawungba wê un dâ xó ná me b̄i tê. Un nɔ kplón nû me t̄gbe dô t̄okplégbasa l̄é, kpó sînsenxɔ o m̄ê kpó, dô fí qeé Jwifu l̄é b̄i nɔ kplé tê o. Un má dâ xó qeé dô nû glɔ gε. ²¹ Nûte wútú a dō xó kânbyɔ un o ? Xó qeé un dâ l̄é o, kânbyɔ me qeé sê l̄é. É nyó xó qeé un dâ o nyî. » ²² Hwenu qeé Jezu dâ m̄ɔ o, sînsenxɔcɔtó l̄é d̄okpó dô flén, bo gba tó m̄ê n'ε, bo dâ : « Mâ wê a ná yí gbe ná av̄sannu-xwlemawutó daxó o dô o a ? » ²³ Jezu yí gbe n'ε o bo dâ : « Ná un dâ xó gba o, xl̄e un xó qeé un dâ gba o. Bɔ ná xó qeé un dâ o sɔgbe o, nûte wútú a ka dō xô un o ? » ²⁴ Jezu kpô dô bl̄ablá m̄ɔ, bɔ Hana s̄é ε dô Kayifu av̄sannu-xwlemawutó daxó o de.

Piyee lę gbe d̄ô mí ma nyɔ Jezu nyî ge

(Matíe 26.71-75 ; Maki 14.69-72 ; Lwiki 22.58-62)

²⁵ Simâ Piyee kpô d̄ô flén bo qo myɔ xú ɔ, bɔ è d̄ô n'ε d̄ô : « Hi Iɔsú, a má d̄ô ahwanvǔ útɔn lę m̄e a e ? » Piyee gbé bo d̄ô : « Éõ ! Un ma d̄ô é m̄e ge. » ²⁶ Me d̄okpó d̄ô av̄sannu-xwlemawutó qaxó ɔ sín mesentó lę m̄e, bo nyí me qeé Piyee kpâ tó ná ɔ sín me. E d̄ô ná Piyee d̄ô : « Un m̄ô hi kpó nya né kpó d̄ô ajikpá ɔ m̄e a e ? » ²⁷ Piyee lę gbé, bɔ haqokpó ɔ, kóklô d̄okpó dó sé.

È kpláan Jezu yî Pilati sín nukɔn

(Matíe 27.1-2,11-14 ; Maki 15.1-5 ; Lwiki 23.1-5)

²⁸ Né ɔ godó ɔ, Jwifugán lę kpláan Jezu zón Kayifu de, bo só ε wá yî tôkpɔngán Hl̄šma tɔn ɔ sín axsúgbasa. Z̄nfɔnnúu t̄en wê n̄u né qo jo ɔ. Jwifugán lę má byɔ axsúgbasa ɔ ge. Đó, é jódó na n̄ô m̄imé ji, bo na dû Xíxládóxwê. ²⁹ Né ɔ wê zón bɔ tôkpɔngǎn Pilati tón bo wá m̄ô é, bo kânbyɔ é d̄ô : « Nüté sín hwε wê mi qo dó nya xé ɔ ɔ ? » ³⁰ Jwifugán lę yí gbe n'ε bo d̄ô : « Ná nya xé ɔ má wâ n̄u nyananyána dé ge ɔ, m̄i má ná kpláan ε wá ná we ge. » ³¹ Bɔ Pilati d̄ô ná é d̄ô : « Mi Iɔsú mi kpláan ε, bo d̄ô hwε n'ε d̄î qeé sén mitɔn d̄ô d̄ó ɔ. » É ka yí gbe n'ε bo d̄ô : « M̄i má d̄ó acê bo na hû me ge. » ³² N̄u nyî m̄ô ná xó qeé Jezu d̄ô wáyî dó kú alɔkpa qeé e ná kú ɔ wú ɔ ná jo. ³³ Pilati

byɔ̄ axósúgbasa ɔ̄, bo yl̄s Jezu bo kânbɔ̄ ε d̄̄ : « Hi wē nyí Jwifu lé sín axósú ɔ̄ a ? »³⁴ Jezu yí gbe n'ε bo d̄̄ : « Xó né ɔ̄ qeé a kânbɔ̄ ɔ̄, hi l̄sú wē l̄n tâa m̄̄ bo kânbɔ̄ a, al̄o m̄̄ d̄̄v̄ lé wē d̄̄ xó né ɔ̄ ná we d̄̄ awüye ? »³⁵ Pilati yí gbe n'ε bo d̄̄ : « Nye ɔ̄, Jwifu wē un nyî a ? Un má nyí Jwifu né ! Tô t̄we m̄̄ nu lé kpó av̄sannu-xwlemawutogán lé kpó wē jó we ná un. Nüt̄e a ka wâ ? »³⁶ Jezu yí gbe bo d̄̄ : « Axósúd̄̄tô ce má nyí gbe m̄̄ fí t̄n ge. Ná axósúd̄̄tô ce ko nyí gbe m̄̄ fí t̄n wē ɔ̄, mesentó ce lé na ko fûn ahwan d̄̄ tâa ce m̄̄, bɔ̄ è má na jó un ná Jwifugán lé ge. Am̄̄, axósúd̄̄tô ce má nyí gbe m̄̄ fí t̄n ge. »³⁷ Pilati kânbɔ̄ ε d̄̄ : « Hün, axósú wē a nyí né a e ? » Jezu yí gbe bo d̄̄ : « Ú né hi l̄sú a ko d̄̄ né. Axósú wē un nyí. E ji un bɔ̄ un wá gbe ɔ̄ m̄̄, bo na d̄̄ké kúnnú ná nügbó ɔ̄. Me d̄̄eb̄ ɔ̄e n̄o xodo nügbó ɔ̄ n̄o d̄̄kó tó xó ce lé. »³⁸ Pilati yí xó bo kânbɔ̄ ε d̄̄ : « Nüt̄e nyí ka nügbó ɔ̄ ? »

È d̄̄kó kúhwé ná Jezu

(Matíe 27.15-31 ; Maki 15.6-20 ; Lwiki 23.13-25)

Đeé Pilati d̄̄ m̄̄ vɔ̄ ɔ̄, e l̄s t̄n bo yî m̄̄ Jwifu lé bo d̄̄ ná é d̄̄ : « Nye ɔ̄, un má m̄̄ nüwânyido d̄̄e ná nya né ɔ̄ bo ná d̄̄ hwé n'ε ge. »³⁹ Am̄̄, d̄̄ ɔ̄e e ko nyí wal̄ bɔ̄ un d̄̄o ná jó gansentó d̄̄okpó ná mi Xíxlád̄̄oxwê ɔ̄ hwenu ɔ̄, mi jódó má jó axósú Jwifu lé t̄n ɔ̄ d̄̄ ná mi a ? »⁴⁰ Bɔ̄ é me b̄̄l̄ l̄s d̄̄ axwá bo d̄̄ : « Éo ! Má jó ú ɔ̄ d̄̄ ɔ̄ ! Jó Balabasi d̄̄ ná m̄̄. » Balabasi ɔ̄, jaguda wē e ka nyí.

19 Né ḡ godó ḡ, Pilati ná gbe dâ è né kpláan Jezu, bo xó e kpó lanba kpó. ² Ahwanyití lé só awun só lûn axósúgbakón dökpo ná bo cón n'ε, bo só awu gaa vee cécécé dje dó n'ε. ³ Né ḡ godó ḡ, é nō sêkpó ε bo nō dâ : « Mě dô gbe ná we, Jwifu lé sín axósú ! » Bɔ é nō gba tó mē n'ε. ⁴ Pilati lë tón, bo dâ ná Jwifu lé dâ : « Diin ḡ, un na kpláan ε tón wá ná mi, ná mi ná nyó ε dâ un ma mâ nǔwânyido dje n'ε bo dô hwé n'ε ge. » ⁵ Né ḡ godó ḡ, Jezu tón, bɔ awungbakón ḡ do táa n'ε, bɔ awu gaa akwá daxo tón vee ḡ do kâ n'ε. Pilati dâ ná é dâ : « Nya ḡ die. » ⁶ Đee avđsannu-xwlemawutógán lé kpó sínsenxocotó lé kpó mâ Jezu ḡ, é dô axwá bo dâ ná Pilati dâ : « Ká ε dô aklúzu ji ! Ká ε dô aklúzu ji. » Pilati ka dâ ná é dâ : « Mi Iosú mi kpláan ε, bo yî ká ε dô aklúzu ji. Đó, un má mâ nǔwânyido dje n'ε bo na dô hwé n'ε ge. » ⁷ Jwifugán lé yí gbe n'ε bo dâ : « Mě dô sén, bɔ sén né ḡ dâ e do ná kú ; dô, e dâ Mawu sín vî wê mí nyí. » ⁸ Đee Pilati sê xó né ḡ, e lë dî bû tawun ; ⁹ bɔ e lë kpláan Jezu byɔ axósúgba ḡ sa, bo kânbyɔ ε dâ : « Fítε a ka zón ? » Amđ, Jezu má ka ke núu bo dâ xó dje n'ε ge. ¹⁰ Pilati dâ n'ε dâ : « Nyε wê a ci xwii d'e me ná a ? A má nyɔ ε dâ un dô acê bo ná jó we, alô bo ná ka we dô aklúzu ji ge a ? » ¹¹ Jezu yí gbe n'ε bo dâ : « Ná Mawu má ko ná gbe útɔn we ge wê ḡ, a má na dô acê děbû dô jiye ge. Né ḡ wê zón ḡ, me qeé jó un ná we ḡ hu hwé daxó ḡ. » ¹² Be zón hwenénu ḡ, Pilati je qeé e ná wâ dô bo ná jó Jezu ḡ dín ji. Amđ, Jwifugán lé dô axwá bo dâ : « Ná a jó e ḡ, hǔn a ma nyí Hlđmaxósú ḡ sín xóntâñ gε. Đó, me děbû qeé dâ mí nyí axósú ḡ, tê wê me ḡ ci dô Hlđmaxósú ḡ wú. »

13 Ðeeé Pilati sê xó né lé vç ɔ, e dê Jezu tón, bo flén ayí dô hwedqtázinkpo ɔ ji, dô fí qeé è te zánnúu qagbeε qagbeε lé dô, bɔ è nɔ ylá dô Gabata dô Eblegbe mê ɔ. 14 Xíxládóxwê ɔ kpô sóɔ, dô hweyivɔ mê gan wě-awe mɔ̄, bɔ Pilati dô ná Jwifu lé dô : « Axósú mitɔn qie. » 15 Né ɔ, é dô axwá bo dô : « Hu i ! Hu i ! Ka ε dô aklúzu ji ! » Pilati dô ná é bo dô : « Ma ká axósú mitɔn dô aklúzu ji wê mi do dô a ? » Av̄sannu-xwlemawutógán lé dô : « Mĩ má só dô axósú děvō ze Hl̄jmaxósú ɔ wú gε. » 16 Né ɔ godó ɔ, e jó Jezu ná é, ná è ná yî ká ε dô aklúzu ji.

È ká Jezu dô aklúzu ji

(Matíe 27.32-50 ; Maki 15.21-37 ; Lwiki 23.26-46)

Bɔ é kpláan Jezu yî. 17 Jezu lɔsú zé aklúzu útɔn, bo tón zón tôxo ɔ mê bo qídó fí qeé è nɔ ylɔ dô "Taxuglótêñ ɔ" ; dô Eblegbe mê ɔ, è nɔ ylá fí ɔ dô Gɔlugota. 18 Flén wê è ká ε dô aklúzu ji tê ; bɔ é ká ú kpó me awe děvō lé kpó zěnzěn. Me dqkpó dô adusixwé n'ε, me dqkpó dô amyɔxwé n'ε, bɔ Jezu dô cénceen mê ná é. 19 Pilati ná gbe bɔ è wláan nǔ qé dô xwléé kpêví qé ji, bo ká dô aga ná aklúzu ɔ. È wláan dô : « Jezu Nazalëtinu, axósú Jwifu lé tɔn ɔ. » 20 Jwifu lé sûsú nɔ xâ nǔ qeé è wláan ɔ ; dô, fi qeé è ká Jezu tê ɔ sêkpó tôxo ɔ. Nǔ qeé è wláan dô xwléé ɔ ji ɔ dô Eblegbe mê, Latengbe mê, kpó Gl̄kigbe kpó mê. 21 Av̄sannu-xwlemawutógán Jwifu lé tɔn lé wá dô ná Pilati dô : « Ma nyí "Jwifu lé sín axósú" wê a ná wláan gε ; amɔ̄, wláan bo dô : nya xé ɔ dô mí nyí

Jwifu lé sín axósú." »²² Pilati yí gbe bo dâ : « Nǔ qeé un wláan ɔ, un wláan wê. »²³ Đee ahwanyitó lé ká Jezu vɔ ɔ, é só nǔ qeé e dó lé, bo má dô donu εne, bɔ ahwanyitó lé yí qokpó qokpó. É lε só awu gaa útɔn, qeé má dô cícátēn ge ɔ, bo nyí avɔ bütébű, bɔ è lûn zón aga káká wá do ɔ. ²⁴ Ahwanyitó lé dâ dô édé lé mêt dâ : « Mě né má vún i o ; amڻ, mě né nyî akâ dô, bo na kpón me qeé tɔn wê e na nyí ɔ. » Nǔ nyí mô, ná nǔ qeé è wláan dô Mawuxówémáa mêt ɔ na jo. Đó, è wláan bo dâ :

« É má awu ce lé,
bo nyî akâ dô awu gaa ce. »

Nǔ qeé ahwanyitó lé bló ɔ né.

²⁵ Jezu sín nɔ, nɔ útɔn sín nɔv̄ nyɔnû, Mal̄i qeé nyí Klewopasi sín asî ɔ, kpó Mal̄i Magidalanu ɔ kpó dô tê dô aklúzu qeé ji è ká Jezu dô ɔ kân. ²⁶ Đee Jezu mô nɔ útɔn, bo mô ahwanvű qeé e yí wän ná ɔ dô akpá ná nɔ útɔn ɔ, e dâ ná nɔ útɔn dâ : « Anɔye, vĩ tɔwe né. »²⁷ Né ɔ godó ɔ, e dâ ná ahwanvű ɔ dâ : « Anɔwe qie. » Bɔ be zón hwenénu ɔ, ahwanvű ɔ yí Jezu sín nɔ ɔ dô xwé útɔn gbe.

Ježu kú

(Matíe 27.45-56 ; Maki 15.33-41 ; Lwiki 23.44-49)

²⁸ Né ɔ godó ɔ, qeé Ježu nyó ε dâ nǔ lé bř ko fó ɔ, e dâ : « Sînnugbla hu un. » E dâ mڻ, ná nǔ qeé è wláan dô Mawuxówémáa mêt ɔ na jo. ²⁹ Zén qé ka dô flén, bɔ vinegli gó ε. Ahwanyitó lé nylá avɔnukija dô vinegli ɔ mêt, bo só slí

atín qeé è nɔ ylý d̄j izɔpu nūu, bo só s̄ekp̄j nuu útɔn.³⁰ Deé Jezu nū vinegli ɔ ɔ, e d̄j : « Nǔ lé b̄f fó ! » Né ɔ godó ɔ, e dó k̄ do, bo bɔ nuu.

È só ganhwān adajaamē ná Jezu

³¹ Xíxládóxwē kpô s̄ɔɔ w̄e nū n̄é ɔ qo jɔ ɔ. Jwifugán lé má ka jódó d̄j cyc lé n̄é n̄â aklúzu ji gbɔjεzán Jwifu lé tɔn gbe ge. Đó, gbɔjεzán n̄é ɔ nyí gbɔjεzán qedovo qé. É ȳ byɔ gbe Pilati, bo na wén af̄ ná m̄e qeé è ká lé, bo na d̄e cyc étɔn zón aklúzu ji. ³² Bɔ Ahwanyitó lé wá m̄e qeé è ká dó aklúzu ji xé Jezu zěnzěn lé de ; é wén af̄ ná m̄e nukontɔn ɔ, bo wén ná m̄e awego ɔ. ³³ Deé e s̄ekp̄j Jezu ɔ, é m̄â d̄j e ko kú, bɔ é má wén af̄ n̄'ε ge. ³⁴ Am̄, ahwanyitó lé qokpó só ganhwān bo só adajaamē n̄'ε ; bɔ haqokpó ɔ, ahun kpó s̄în kpó k̄n nȳ aȳ. ³⁵ M̄e qeé m̄â nū n̄é lé ɔ w̄e d̄e kúnnúu ná, bɔ kúnnudíqé útɔn sɔgbe. E nyɔ ε d̄j xó n̄ugbo w̄e mí d̄j, ná mi l̄sú mi na d̄i nū. ³⁶ Nǔ n̄é lé b̄f jɔ, ná nū qeé è wláan dó Mawuxówémáa m̄e ɔ na jɔ. Đó, è wláan bo d̄j : « È má na wén xú útɔn lé q̄eb̄y ge. » ³⁷ È l̄e wláan dó fí q̄ev̄ d̄j Mawuxówémáa ɔ m̄e bo d̄j : « É na kp̄n m̄e qeé é só ganhwān ɔ. »

È só Jezu dó yɔdóó m̄e

³⁸ Né ɔ godó ɔ, Jozefu Alimatênu ɔ ȳ byɔ gbe Pilati d̄j mí na ȳ só Jezu sín cyc ɔ. Ahwanv̄ Jezu tɔn w̄e e nyí, bo má ka nɔ d̄exle ge ; d̄j, e qo b̄f d̄i ná Jwifugán lé ɔ. Pilati ná ε gbe, bɔ e ȳ só cyc ɔ. ³⁹ Nikodému, nya qeé zón zǎn bo

yî Jezu de gbe dqokpó ɔ lɔsú wá. E hën célu qeé è sý mǐlu kpó aluwesi kpó bló ná ɔ wá, bɔ e yî kilô gban mĕ. ⁴⁰ Jozefu kpó Nikodému kpó sý Jezu sín cyc bo bú avɔ dó, bo sá célu ɔ dó, qî qeé Jwifu lé nɔ sý nû ná cyc étɔn có bo nɔ qî qdó ɔ xá. ⁴¹ Ajikpá qé ka qdô fí qeé è ká Jezu dó aklúzu ji tê ɔ, bɔ yɔdóó yɔyý qé qdô ajikpá ɔ mĕ, bɔ è ma ko sý cyc qđebû d'e mĕ kpón ge. ⁴² Yɔdóó né ɔ mĕ wê Jozefu kpó Nikodému kpó sý Jezu sín cyc dó ; qdó, yɔdóó ɔ sêkpó flén ; bɔ Xíxládóxwê ɔ ko kpô sý.

Jeju fón zón kú

(Matié 28.1-8 ; Maki 16.1-8 ; Lwiki 24.1-12)

20 Aklunŷzángbe zănfɔnnúu têen hwenu qeé zïnflu kpô qdô tê dó ɔ, Malŷ Magidalanu ɔ yî yɔdóó ɔ kôn, bo mâ qdô è qê zănnúu qeé è sý sú yɔdóó ɔ nûu ɔ sê. ² E dó wezun, bo yî mâ Simŷ Piyees kpó ahwanvû dě ɔ qeé Jezu yí wän ná ɔ kpó, bo qdô ná é qdô : « È qê Aklunŷ sín cyc zón yɔdóó ɔ mĕ, bɔ mî má nyó fí qeé è sý ε qdó ɔ nyî ge. » ³ Đee e qdô mĕ ɔ, Piyees kpó ahwanvû dé ɔ kpó tón, bo qido yɔdóó ɔ kôn. ⁴ É me awe lé bř do wezun dó ɔ ; amĕ, ahwanvû dě ɔ dó wezun hú Piyees, bo yî yɔdóó ɔ kôn je nukon. ⁵ E fée yî do bo kpón yɔdóó ɔ mĕ sédó, bo mâ avɔ lé qdô kɔɔ mĕ ; amĕ, e má byɔ ε mĕ ge. ⁶ Simŷ Piyees wá wá gbɔn godô, bo byɔ yɔdóó ɔ mĕ, bo mâ avɔ lé qdô kɔɔ mĕ. ⁷ E lε mâ avɔ qeé è bú dó táa ná Jezu ɔ. Avɔ né ɔ má ka qdô qđelé mĕ ge ; amĕ, è

mla ε bo sý dó vo, qô fí děvǒ. ⁸ Hwenénu wê ahwanvǔ dě ε
qeé wá ycdóó ε kôn je nukon ε lcsú wá byc ε mē. E m̄, bo
d̄i n̄. ⁹ Đó, xó qeé Mawuxówémáa ε d̄i bo d̄i Jezu na fón
zónmekukú l̄é me ε, é má ko m̄ n̄ je ε mē gε. ¹⁰ Né ε godó
ε, ahwanvǔ awe l̄é le k̄ ȳi xwé ét̄n l̄é gbe.

Jezu só úqé dóxya Mal̄i Magidalanu ε

(Matíe 28.9-10 ; Maki 16.9-11)

¹¹ Mal̄i ka d̄i t̄e d̄i ycdóó ε kôn, bo qo av̄ ví ε. Hwenu
qeé e qo av̄ ví ε, e f̄éε ȳi do, bo kpón ycdóó ε mē s̄é d̄o. ¹² E
m̄ wensagun awe, b̄ ε d̄i awu wée pépépé mē, bo flén fí
qeé è só Jezu sín cyc d̄o ε ; qokpó d̄i táaligbe, qokpó d̄i
af̄ligbē. ¹³ É kânbyc ε d̄i : « Nyɔnû, n̄t̄e wútú a qo av̄
ví ε ? » E ȳi gbe ná é bo d̄i : « Me l̄é só Aklun̄ ce sín cyc
ȳi, b̄ un má nȳi fí qeé é só ε d̄o ε nȳi gε. » ¹⁴ E qo m̄ d̄i
ε, bo kpón godô, bo m̄ Jezu d̄i t̄e ; am̄, e má nȳi ε d̄i
Jezu wê gε. ¹⁵ Jezu kânbyc ε d̄i : « Nyɔnû, n̄t̄e wútú a qo
av̄ ví ε ? Menú wê a qo dín ε ? » Mal̄i védó d̄i m̄e qeé n̄
kpón ajikpá ε ji ε wê sín, bo d̄i n̄'ε d̄i : « Međaxó, ná hi wê
só ε ε, d̄i fí qeé a só ε d̄o ε, ná ma ȳi sý ε. » ¹⁶ Jezu yl̄i ε
bo d̄i : « Mal̄i ! » B̄ e l̄ilé bo d̄i n̄'ε d̄o eblegbe mē bo d̄i
: « Hlabuni ! » Twinm̄e út̄n wê nȳi "M̄esi". ¹⁷ Jezu d̄i n̄'ε
d̄i : « Má d̄o un t̄e o ; d̄o, un má ko ȳi Até de gε. Am̄, ȳi
n̄ov̄i^N ce l̄é de, bo d̄i ná é d̄i un xwe Até de, Até qeé nȳi
Tó mit̄n ε ; un xwe Mawu ce de, Mawu ce qeé nȳi Mawu

^N 20.17 Ahwanvǔ l̄é xó wê Jezu qo d̄i ε.

miton ḷ. » ¹⁸ Mal̄ Magidalanu ḷ yí d̄j ná ahwanv̄ lē d̄j mí m̄ Aklun̄. E d̄j xó qeé Aklun̄ d̄j n'ε lē ná é.

Jeju só úqé dóxya ahwanv̄ lē

(Matíe 28.16-20 ; Maki 16.14-18 ; Lwiki 24.36-49)

¹⁹ Aklun̄zángbe né ḷ gbadanu ḷ, x̄ qeé m̄ ahwanv̄ lē kplé tē ḷ sín hɔ̄n lē d̄j sūsú ; d̄j, é d̄o b̄j d̄j ná Jwifugán lē ḷ. Hwenénu w̄e Jeju wá tón d̄j cénceen ná é, bo d̄j : « Fífá né n̄ kpó xé mi. » ²⁰ Đee e d̄j m̄ ḷ, e d̄o al̄ út̄on lē kpó adajaam̄ út̄on kpó xya é. Đee ahwanv̄ lē m̄ Aklun̄ ḷ, e víví ná é tawun. ²¹ Jeju lē d̄j ná é d̄j : « Fífá né n̄ kpó xé mi ! Đ̄i qeé Tó ḷ sé un d̄o d̄j ḷ, nyε l̄sú un d̄o mi sé d̄o ḷ. » ²² Đee e d̄j m̄ ḷ, e fú jeh̄on d̄o é ji bo d̄j : « Mi yí Yesinseñ ! ²³ Ná mi só hw̄e ke međé ḷ, Mawu na só hw̄e ke me ḷ. Ná mi má ka só hw̄e ke međé ge ḷ, Mawu má na só hw̄e ke me ḷ ge. »

Tomâ má d̄j n̄ d̄j Jeju f̄n zón kú ge

²⁴ Tomâ qeé è d̄j nȳk̄ ná d̄j Hōví, bo d̄o mesédó w̄e-awe lē m̄e ḷ má d̄j kpó xé é có b̄j Jeju wá ge. ²⁵ Ahwanv̄ d̄jelé d̄j n'ε d̄j : « Mi m̄ Aklun̄. » Am̄, Tomâ d̄j ná é d̄j : « Ná un ma m̄ h̄unjénkpâ lē d̄j al̄ út̄on lē m̄e ge ḷ ; ná un má só al̄v̄i ce d̄o h̄unjénkpâ lē m̄e ge ḷ ; ná un má só al̄ ce d̄o adajaam̄ n'ε ge ḷ, un má na d̄j gbedé ge. » ²⁶ Azăn cánt̄on godó ḷ, ahwanv̄ lē l̄e kplé d̄j xwé ḷ gbe, b̄j Tomâ d̄j kpó xé é. É d̄o gan hɔ̄n lē m̄e có ḷ, Jeju wá

tón, bo dô tê dô cénceen ná é, bo dô : « Fífá né nô kpó xé mi ! »²⁷ Né o godó o, e dô ná Tomâ dô : « Só aloví tɔwe dó fí, bo kpón alɔ ce lé. Dlén alɔ tɔwe, bo só dó adajaa ce mê. Gbɔ nǔ xô kpón o, bo dî nǔ ! »²⁸ Tomâ yí gbe n'ε bo dô : « Aklunâ ce, Mawu ce ! »²⁹ Jezu dô n'ε dô : « Đee a mô un o wê zón bɔ a dî nǔ a e ? Nǔ nyó ná me qeé má mô ge, bo ka dî nǔ lé. »

Nǔ qeé wútú è wláan wěmáa xé o

³⁰ Jezu le jlé nǔ sûsú děvǒ lé dô ahwanvǔ útɔn lé sín nukún mê, bɔ è má wláan dó wěmáa xé o mê ge.³¹ Amǒ, è wláan xé lé, ná mi na dî nǔ dô Jezu wê nyí Mesya o, bo nyí Mawu sín Vĩ o. Né o, ná mi dî nǔ n'ε o, mi na mô gbe gbɔn jǐ útɔn.

Jezu só údékó dôxya ahwanvǔ útɔn lé dô Tibelyadi sín tâ o tó

21 Né o godó o, Jezu le só údékó dôxya ahwanvǔ útɔn lé dô Tibelyadi sín tâ o tó. Đee e só údékó dôxya é dô o qie :² Simô Piyee, Tomâ qeé è dô nyíkɔ ná dô Hɔví o, Natanayéli qeé tón zón Kana dô Galilê kân mê o, Zebedê sín vĩ lé kpó Jezu sín ahwanvǔ awe děvǒ kpó dô kpó.³ Simô Piyee dô ná é dô : « Un na yî tâ ji, bo na yî nyî dɔ. » Me qělé ka dô : « Mĩ lɔsú, mĩ na xodo we. » Bɔ é tón hadokpó, bo byɔ tâjihún dé mê, bo yî tâ ji. Amǒ zǎn né o mê o, é má wlé nǔdékó ge.⁴ Đee ayî je ihón ji o, Jezu wá dô tê dô tâ o tó ; amǒ, ahwanvǔ lé má nyó ε dô ú wê ge.⁵ E kânbyɔ é dô : « Vĩ ce lé, mi mô hwevř dě wlé a ? » É yí gbe n'ε bo dô : «

Éő, mě má mŷ dě wlé gε. »⁶ Jezu dŷ ná é dŷ : « Mi nyi d̄c ŋ
dó aqusixwé ná t̄jihún ŋ, mi na mŷ hwev̄ wlé. » É nyî d̄c
ŋ nügbó, bo wlé hwev̄ ; hwev̄ ŋ sū káká b̄ ŋ é má kpewu bo
d̄on d̄c ŋ ba gε. ⁷ Hwenénu w̄e ahwanv̄ qeé Jezu yí wān ná
ŋ wá dŷ ná Piyee dŷ : « Aklun̄ w̄e ! » Đeé Sim̄ Piyee s̄e dŷ
Aklun̄ w̄e ŋ, e Ie s̄o awu gaa út̄on dō, bo l̄n je t̄ ŋ m̄e ; dō,
gove w̄e e t̄e d̄aȳ. ⁸ Ahwanv̄ d̄elé z̄on t̄jihún ŋ m̄e wá aḡ
ji, bo d̄o d̄c qeé gó kpó hwev̄ kpó ŋ d̄on ŋ. Đó, é má d̄e en
dō aḡ ŋ ji gε ; é d̄o m̄etlukpo kânwe-kóo (100) m̄ dō e.
⁹ Đeé é je t̄e ŋ, é mŷ myɔkán b̄ hwevi t̄e ji, é Ie mŷ w̄xúxú
d̄o flén. ¹⁰ Jezu dŷ ná é dŷ : « Mi s̄o hwevi qeé mi wlé diin
Ié d̄e wá. » ¹¹ Sim̄ Piyee byo t̄jihún ŋ m̄e, bo d̄on d̄c ŋ t̄on,
b̄ hwev̄ d̄axó d̄axó kânt̄n-gban nukún-at̄n (153) w̄e gó
d̄c ŋ. Hwev̄ Ié sū có ŋ, d̄c ŋ má vún gε. ¹² Jezu dŷ ná é dŷ
: « Mi w̄a d̄u n̄ ! » Ahwanv̄ Ié d̄e má ka glá bo kânbyo ε
d̄o menú w̄e e nyí jaa gε. Đó, é nyó ε d̄o Aklun̄ w̄e. ¹³ Jezu
s̄ekpó é, bo s̄o w̄xúxú ŋ bo ná é ; e Ie s̄o hwev̄ ŋ l̄sú, bo
ná é. ¹⁴ Z̄n hwenu qeé Jezu f̄ón z̄n kú ŋ, gba at̄nḡ ŋ n̄é
e s̄o úd̄é d̄oxya ahwanv̄ út̄on Ié.

Jeju dŷ ná Piyee dŷ n̄é wlebo ná l̄engbó mít̄on Ié

¹⁵ Đeé é d̄u n̄ v̄ ŋ, Jezu kânbyo Sim̄ Piyee bo dŷ : « Sim̄, Jăan sín v̄, a yí wān ná un hú me xé Ié a ? » E yí gbe
n̄'ε bo dŷ : « Één Aklun̄, a nyó ε d̄o un yí wān ná we. » B̄
Jezu dŷ n̄'ε dŷ : « Wl̄ebo ná l̄engbó ce Ié. » ¹⁶ E kânbyo ε
gba aweḡ ŋ bo dŷ : « Sim̄, Jăan sín v̄, a yí wān ná un a
? » Sim̄ yí gbe n̄'ε bo dŷ : « Één Aklun̄, a nyó ε d̄o un yí

wăń ná we. » Bo Jezu dă n'ε dă : « Kpláan lĕngbó ce lę. »
17 Jezu lę kânbyo ε gba atângó o bo dă : « Simâ, Jăan sín
vî, a yí wăń ná un a ? » Awă kú Simâ ; dô, Jezu kanbyo ε
gba atâń dă e yí wăń ná mí jaa, bo e yí gbe n'ε bo dă : «
Aklunâ, a nyɔ nǔ bĭ nyî. A nyɔ ε ganji dă un yí wăń ná we. »
Bo Jezu dă n'ε dă : « Wlěbo ná lĕngbó ce lę. 18 Eεn, ma dă
nǔgbó ná we, hwenu qeé a dô qekrēme o, hi l̄sú w  nō s n
g jibl n  t we, bo nō y  f  qeé j d  we o. Am , hwenu qeé
a na w  kp  ny x  o, a na n  s  al  t we l  d  aga, bo me
q v  w  na n  s n g jibl n  n  we, bo na n  d n we g on
f  qe  a m  j d  ge o. » 19 K  al kpa qe  Piy e  d  na k ,
bo na s  Mawu s  o x  w  Jezu d  d  m  o. N  o god 
o, e d  n  Piy e  d  n  xodo m .

Jezu kp  ahwanv   t n qe  e y  w n n  o kp 

20 Piy e  l l  bo kp n god , bo m  ahwanv  qe  Jezu y 
w n n  o bo e jaa. Ahwanv  n  o w  ny a bo k nbyo Jezu
hwenu qe  é d  n  d  o, bo d  : « Aklunâ, m n  w  j d 
na s  we ? » 21   e  Piy e  m  o, e k nbyo Jezu d  : « Bo  
o lo ? N te w  na j  d 'e ji ? » 22 Jezu y  gbe n'ε bo d  : « N 
un j d  d    o n  n  g e k k  y  je hwenu qe  un na l  k 
w  o, n te w  k n we t 'e m  ? Hi o o, xodo un. » 23 X  n  o
qe  Jezu d  o g a kp  ahwanv  l  m , bo é n  d  ahwanv 
n  o m  na k  g . Jezu m  ka d  n  Piy e  d  ahwanv  n 
o m  na k  g . Am , e d  : « N  un j d  d    o n  n  g e
k k  y  je hwenu qe  un na l  k  w  o, n te w  k n we t 'e

mê ? »²⁴ Ahwanvŭ né ḡ wê dqo nŭ xé lé sín kúnnúu dê ḡ bo wláan é ; bɔ mĩ nyý ε dâ kúnnuqíqé útɔn nyí nügbó.

²⁵ Jezu lε bló nŭ sûsú děvō lé ; bɔ ná è na wláan nŭ né lé bǐ qokpó qokpó wê ḡ, un dî dâ wěmáa qeé è na wláan lé na sû káká bɔ gbe ḡ bǐ ma na kpewu bo hēn ge.